

การออกแบบหนังสือคู่มือแนะนำแหล่งท่องเที่ยวและช้อปปิ้งกรุงเทพมหานครกลางคืน

TRAVEL AND SHOPPING GUIDE BOOK DESIGN FOR BANGKOK NIGHT

ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานิตศิลป์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2554

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบอนุญาตศิลปนิพนธ์

การออกแบบหนังสือคู่มือแนะนำแหล่งท่องเที่ยวและช้อปปิ้งกรุงเทพมหานคร

TRAVEL AND SHOPPING GUIDE BOOK DESIGN FOR BANGKOK NIGHT

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
อนุมัติให้ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาศิลปะศิลป์

อาจารย์ที่ปรึกษาศิลปนิพนธ์.....

วันที่.....

29/11/2555

(อาจารย์ไพบุลย์ ตระกูลใจดี)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อศิลปนิพนธ์	การออกแบบหนังสือคู่มือแนะนำแหล่งท่องเที่ยวและช้อปปิ้ง กรุงเทพมหานคร TRAVEL AND SHOPPING GUIDE BOOKDESIGN FOR BANGKOK NIGHT
ชื่อ	นางสาวกัญจน์ณัฐ ปัญญากุลวัฒน์
สาขาวิชา	นิเทศศิลป์
คณะ	สถาปัตยกรรมศาสตร์
ปีการศึกษา	2554
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ไพฑูย์ ตระกูลใจดี

บทคัดย่อ

หนังสือคู่มือแนะนำแหล่งท่องเที่ยวและช้อปปิ้งนั้น เป็นสิ่งสำคัญที่จะสามารถแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวและย่านต่างๆ ให้กับผู้ที่มีความสนใจ โดยจะเป็นสิ่งที่รวบรวมข้อมูลชี้แนะเกี่ยวกับสถานที่เหล่านั้นให้ผู้ที่ไม่ทราบหรือต้องการข้อมูลที่ละเอียด ชัดเจน โดยกรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่มีความน่าสนใจ เป็นแหล่งรวมสถานที่ท่องเที่ยวและช้อปปิ้งของเหล่าคนเมือง และผู้คนส่วนใหญ่คิดว่ากรุงเทพมหานครเป็นแหล่งรวมแสงสีและผับบาร์ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วกรุงเทพมหานครนั้นยังมีแหล่งท่องเที่ยวและช้อปปิ้งที่น่าสนใจและเปิดเกินเวลาห้างปิดอีกมากมาย รวมไปถึงสารพันของราคาถูกและของหายาก

โครงการออกแบบหนังสือคู่มือนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวและช้อปปิ้งกรุงเทพมหานครแก่กลุ่มวัยรุ่นและบุคคลทั่วไปที่สนใจ ได้ใช้เป็นคู่มือในการเดินทาง โดยมีการรวบรวมและเก็บข้อมูลการเดินทาง เก็บภาพบรรยากาศ สถานที่ ตำแหน่งที่ตั้ง เวลาเปิดปิด ประเภทและชนิดของสินค้า มาวิเคราะห์และเขียนบทความแนะนำให้ผู้คนได้รู้จักกรุงเทพมหานครในมุมที่หลากหลายขึ้น โดยการออกแบบรูปเล่มได้นำรูปแบบของสมุดไดอารี่มาเป็นหลัก ให้ดูสนุกสนานเหมือนการที่ได้ออกไปเที่ยวแล้วนำมาจดบันทึก มีการโน้ตสิ่งสำคัญและสิ่งที่น่าสนใจไว้ เป็นเหมือนหนังสือบันทึกที่เก็บเอาไว้แบ่งปันและแนะนำเพื่อน โดยทำให้กลุ่มวัยรุ่นและบุคคลทั่วไปที่สนใจในการเที่ยวกลางคืนมีตัวเลือกที่หลากหลายขึ้นและเปลี่ยนทัศนคติในการออกไปเที่ยวกลางคืนจากสถานที่ที่โศจรมาเป็นการเดินเล่นผ่อนคลายแทน

กิตติกรรมประกาศ

ขอบคุณ คุณแม่ ที่ให้ความรักและเมตตา สนับสนุนเงินทุนทางการศึกษาตลอดมา
ขอบคุณที่ให้เลือกในสิ่งที่ชอบ และเชื่อในสิ่งที่ถูกคนนี้ทำ ขอบคุณอาจารย์ไพบุลย์ ตระกูลใจดี
อาจารย์ที่ปรึกษาศิลปนิพนธ์ชั้นนี้ และอาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้และอบรมสั่งสอนให้
ความรู้ ขอขอบคุณพี่ใหม่ พี่เต้ พี่อิม พี่เบน พี่บอน พี่กระมั่ง พี่ต้น พี่เต๋า สำหรับความช่วยเหลือ
และกำลังใจที่ทำให้งานสำเร็จล่วงด้วยดี ขอขอบคุณน้องคิว น้องรหัสที่น่ารัก คอยส่งน้ำส่งขนม
เป็นแรงใจในยามวิกาล ขอขอบคุณเพื่อนๆที่คอยอยู่ข้างๆเป็นกำลังใจให้กันและกัน และขอขอบคุณ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ทำให้ได้รับประสบการณ์และ
ความทรงจำมากมายตลอดการศึกษาที่นี่

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญภาพประกอบ.....	ง

บทที่

1	บทนำ.....	1
	- ที่มาและความสำคัญของโครงการ.....	1
	- วัตถุประสงค์ของโครงการ.....	1
	- ขอบเขตของโครงการ.....	2
	- แนวทางการบรรลุเป้าหมาย.....	2
	- ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
2	ตลาดกลางคืนกรุงเทพมหานคร.....	4
	- กรุงเทพมหานคร.....	4
	- ถนนข้าวสาร.....	5
	- คลองหลอดวัดเทพธิดาราม.....	9
	- ตลาดไฟฉาย.....	11
	- ตลาดนัดสะพานพุทธ.....	13
	- เขาวราช.....	16
	- ตลาดนัดรถไฟ.....	20
	- ตลาดนัดรัชดาไนท์.....	21
	- ตลาดกลางคืนห้วยขวาง.....	23
	- สยามสแควร์.....	25

ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3	หลักการออกแบบสิ่งพิมพ์	33
	- หลักการออกแบบสิ่งพิมพ์.....	33
	- การจัดหน้าสิ่งพิมพ์.....	39
	- การทำต้นแบบร่าง	41
	- การจัดเลย์เอาต์.....	41
	- สิ่งพิมพ์เพื่อการแนะนำสถานที่และการท่องเที่ยว	46
4	การวิเคราะห์และสรุปข้อมูลเบื้องต้น.....	52
	- สรุปขอบเขตเนื้อหาของหนังสือ.....	52
	- แนวทางการออกแบบ.....	54
5	การออกแบบ.....	58
	- แบบร่างข้อมูล.....	58
	- แบบร่างภาพประกอบและสัญลักษณ์.....	62
	- แบบร่างเลย์เอาต์.....	66
6	ผลงานสำเร็จ.....	73
7	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	91
	บรรณานุกรม.....	94
	ประวัติผู้เขียน.....	95

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
2.1 ภาพบรรยากาศถนนข้าวสาร.....	7
2.2 ภาพตัวอย่างร้านค้าในบริเวณถนนข้าวสาร.....	8
2.3 ภาพบรรยากาศคลองหลอด.....	10
2.4 ภาพบรรยากาศตลาดไฟฉาย.....	13
2.5 ภาพบรรยากาศสะพานพุทธ.....	16
2.6 ภาพบรรยากาศเขาวราช.....	19
2.7 ภาพบรรยากาศตลาดรถไฟ.....	21
2.8 ภาพบรรยากาศรัชดาไนท์.....	23
2.9 ภาพบรรยากาศตลาดห้วยขวาง.....	25
2.10 ภาพบรรยากาศสยามสแควร์.....	32
3.1 ภาพการแบ่งสัดส่วนบนสิ่งพิมพ์.....	36
3.2 ภาพหนังสือคู่มือแนะนำเที่ยว.....	48
3.3 ตัวอย่างหนังสือคู่มือแนะนำเที่ยวแบบทั่วไป.....	49
3.4 ตัวอย่างหนังสือคู่มือแนะนำเที่ยวแบบเน้นแผนที่.....	50
3.5 ตัวอย่างหนังสือคู่มือแนะนำเที่ยวแบบพ็อคเก็ตบุค.....	51
4.1 ตัวอย่าง Graphic Scarpbook	54
4.2 ตัวอย่าง Graphic Element	55
4.3 ตัวอย่างสีที่ใช้.....	56
4.4 ระบบตารางในเล่ม.....	57
4.5 ลักษณะการเข้าเล่มแบบไสกาว.....	57
5.1 การสรุปข้อมูล เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของแต่ละบท และส่วนประกอบในแต่ละบท...	59
5.2 ตัวอย่างการร่างข้อมูลอย่างหยาบเพื่อเรียบเรียงเนื้อหาและวิธีการออกแบบ.....	60
5.3 ตัวอย่างการร่างการจัดวางเนื้อหา การทำคัมมี้และเลย์เอาต์คร่าวๆ.....	62
5.4 ตัวอย่าง Sketch สไตล์ภาพที่ใช้ในการประกอบแผนที่ครั้งที่ 1.....	64
5.5 ตัวอย่าง Sketch สไตล์ภาพที่ใช้ในการประกอบแผนที่ครั้งที่ 2.....	65
5.6 ตัวอย่างแบบร่างเลย์เอาต์ ที่ใช้เป็นหน้าเปิดแต่ละบท ครั้งที่ 1.....	66

ภาพที่	หน้า
5.7 ตัวอย่างแบบร่างเลย์เอาต์ ที่ใช้เป็นหน้าเปิดแต่ละบท ครั้งที่ 2.....	67
5.8 ตัวอย่างแบบร่างเลย์เอาต์ ที่ใช้เป็นหน้าเปิดแต่ละบท ครั้งที่ 3.....	68
5.9 ตัวอย่างแบบร่างเลย์เอาต์ ที่ใช้เป็นหน้าเปิดแต่ละบท ครั้งที่ 4.....	69
5.10 ตัวอย่างแบบร่างหน้าแนะนำครั้งที่ 1.....	70
5.11 ตัวอย่างแบบร่างหน้าแนะนำครั้งที่ 2.....	70
6.1 หน้าปกและลักษณะภายนอก.....	74
6.2 หน้ารองปก.....	74
6.3 หน้าสารบัญ.....	75
6.4 บทที่ 1 ถนนข้าวสาร.....	75
6.5 บทที่ 1 ถนนข้าวสาร หน้า 3-4.....	75
6.6 บทที่ 1 ถนนข้าวสาร หน้า 5-6.....	76
6.7 บทที่ 1 ถนนข้าวสาร หน้า 7-8.....	76
6.8 บทที่ 1 ถนนข้าวสาร หน้า 9-10.....	76
6.9 บทที่ 1 ถนนข้าวสาร หน้า 11-12.....	77
6.10 บทที่ 1 ถนนข้าวสาร หน้า 13-14.....	77
6.11 บทที่ 1 ถนนข้าวสาร หน้า 15-16.....	77
6.12 บทที่ 2 คลองหลอด หน้า 17-18.....	78
6.13 บทที่ 2 คลองหลอด หน้า 19-20.....	78
6.14 บทที่ 2 คลองหลอด หน้า 21-22.....	78
6.15 บทที่ 2 คลองหลอด หน้า 23-24.....	79
6.16 บทที่ 3 ตลาดไฟฉาย หน้า 25-26.....	79
6.17 บทที่ 3 ตลาดไฟฉาย หน้า 27-28.....	79
6.18 บทที่ 3 ตลาดไฟฉาย หน้า 29-30.....	80
6.19 บทที่ 3 ตลาดไฟฉาย หน้า 31-32.....	80
6.20 บทที่ 3 ตลาดไฟฉาย หน้า 33-34.....	80
6.21 บทที่ 4 สะพานพุทธ หน้า 35-36.....	81
6.22 บทที่ 4 สะพานพุทธ หน้า 37-38.....	81
6.23 บทที่ 4 สะพานพุทธ หน้า 39-40.....	81
6.24 บทที่ 4 สะพานพุทธ หน้า 41-42.....	82

ภาพที่	หน้า
6.25 บทที่ 4 สะพานพุทธ หน้า 43-44.....	82
6.26 บทที่ 4 สะพานพุทธ หน้า 45-46.....	82
6.27 บทที่ 5 เยาวราช หน้า 47-48.....	83
6.28 บทที่ 5 เยาวราช หน้า 49-50.....	83
6.29 บทที่ 5 เยาวราช หน้า 51-52.....	83
6.30 บทที่ 6 ตลาดรถไฟ หน้า 53-54.....	84
6.31 บทที่ 6 ตลาดรถไฟ หน้า 55-56.....	84
6.32 บทที่ 6 ตลาดรถไฟ หน้า 57-58.....	84
6.33 บทที่ 6 ตลาดรถไฟ หน้า 59-60.....	85
6.34 บทที่ 6 ตลาดรถไฟ หน้า 61-62.....	85
6.35 บทที่ 7 รัชดาไนท์ หน้า 63-64.....	85
6.36 บทที่ 7 รัชดาไนท์ หน้า 65-66.....	86
6.37 บทที่ 7 รัชดาไนท์ หน้า 67-68.....	86
6.38 บทที่ 7 รัชดาไนท์ หน้า 69-70.....	86
6.39 บทที่ 7 รัชดาไนท์ หน้า 71-72.....	87
6.40 บทที่ 7 รัชดาไนท์ หน้า 73-74.....	87
6.41 บทที่ 8 ตลาดห้วยขวาง หน้า 75-76.....	87
6.42 บทที่ 8 ตลาดห้วยขวาง หน้า 77-78.....	88
6.43 บทที่ 8 ตลาดห้วยขวาง หน้า 79-80.....	88
6.44 บทที่ 8 ตลาดห้วยขวาง หน้า 81-82.....	88
6.45 บทที่ 9 สยาม หน้า 83-84.....	89
6.46 บทที่ 9 สยาม หน้า 85-86.....	89
6.47 บทที่ 9 สยาม หน้า 87-88.....	90
6.48 บทที่ 9 สยาม หน้า 89-90.....	90

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของโครงการ

กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงของประเทศไทย เป็นเมืองที่มีเสน่ห์และเคยถูกจัดอันดับจากนิตยสาร Travel & Leisure ให้เป็นเมืองน่าเที่ยวที่สุดของโลกมาแล้ว แม้ตอนกลางวันกรุงเทพมีสถานที่ที่เที่ยวนานาหลาย แต่คนส่วนใหญ่มักจะคิดว่าตอนกลางคืนจะมีแค่สถานที่ที่โฉบ แต่จริงๆแล้วกรุงเทพยังมีสถานที่อีกมากมายที่รองรับไลฟ์สไตล์หลากหลายของผู้คน ซึ่งมีความต้องการไม่เหมือนกัน บางคนมีชีวิตที่เริ่มต้นในตอนเช้า บางคนชีวิตเริ่มต้นเมื่อตกเย็น หรือบางคนที่ต้องการผ่อนคลายความเครียดจากงานที่ทำมาทั้งวัน โดยไม่ต้องออกไปสังสรรค์ตามร้านเหล้าหรือที่ๆเปิดเพลงเสียงดังอีกทีก็ แต่จะหาความสุขและความผ่อนคลายด้วยการเดินเล่นดูของตกแต่งบ้านหรือเสื้อผ้าสวยๆมาใส่ และนี่ก็เป็นหนังสือสำหรับคนที่ตกคึกแล้วนอนไม่หลับ อยากออกไปเที่ยวเล่นในยามราตรี แต่ไม่อยากไปสถานบันเทิง หนังสือเล่มนี้ก็จะแนะนำว่าไปที่ไหนให้ได้เห็นกรุงเทพในตอนกลางคืนที่มีเสน่ห์ที่แตกต่างออกไปจากตอนกลางวัน แต่ไม่ได้ยิ่งหย่อนไปกว่าตอนกลางวันแม้แต่น้อย

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อศึกษาการออกแบบและจัดการหนังสือคู่มือแนะนำเที่ยวในรูปแบบ Visual Guide ในลักษณะ Diary Scrapbook ที่สามารถให้ข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว การเดินทาง และจุดน่าสนใจที่เป็นลักษณะเฉพาะเจาะจงอย่างละเอียด
2. เพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้ที่สนใจสถานที่ท่องเที่ยวในยามราตรีของกรุงเทพที่ไม่ใช่แหล่งอโศกร และแนะนำแหล่งของหายาก ของโบราณ ของสะสมต่างๆ ที่มีคุณค่าในอดีต

ขอบเขตของโครงการ

หนังสือ 1 เล่ม ขนาด 18 x 14.3 ซม. จำนวน 94 หน้า แนะนำแหล่งท่องเที่ยวและ ตลาคัดกลางคืน โดยประกอบไปด้วยข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ข้อมูลสถานที่ที่ตั้ง เวลาเปิดและ ปิด การเดินทาง สิ่งที่น่าสนใจ ข้อแนะนำและไฮไลท์ของแต่ละที่ พร้อมแผนที่ของสถานที่ต่างๆ ดังนี้

- 1.ถนนข้าวสาร
- 2.คลองหลอด
- 3.ตลาดไฟฉาย
- 4.สะพานพุทธ
- 5.เยาวราช
- 6.ตลาดรถไฟ
- 7.รัชดาไนท์
- 8.ตลาดห้วยขวาง
- 9.สยาม

แนวทางการบรรลุเป้าหมาย

1. ศึกษาการออกแบบกราฟิกเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบหนังสือคู่มือ นำเที่ยว
2. รวบรวมและศึกษาตัวอย่างหนังสือนำเที่ยวต่างๆ การออกแบบและจัดวาง layout รวมถึงเทคนิควิธีการในการทำสื่อสิ่งพิมพ์สำหรับการนำเที่ยว
3. สืบค้นและรวบรวมข้อมูลสำคัญของสถานที่แต่ละที่ สืบค้นสถานที่จริงและ บันทึกภาพ สอบถามข้อมูลจากบุคคลผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในแต่ละพื้นที่
4. วิเคราะห์ข้อมูล โดยจัดหมวดหมู่ประเภทสินค้า ละแวกและพื้นที่ใกล้เคียง การเดินทาง สถานที่ สินค้าที่ขาย ประมวลผลและดึงจุดเด่นของแต่ละที่ออกมาเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบหนังสือ
5. เลือกรูปแบบกราฟิกที่เหมาะสมกับการใช้งานและกลุ่มเป้าหมาย
6. ดำเนินการแบบร่างและพัฒนาแบบร่าง
7. การสร้างสรรค์ผลงานจริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้รับความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวกลางคืนในกรุงเทพฯ แหล่งหาซื้อของสะสมที่มีคุณค่าในอดีต และความรู้เกี่ยวกับการออกแบบหนังสือคู่มือแนะนำเที่ยว
2. มีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวกรุงเทพในตอนกลางคืน ที่ไม่ได้มีแต่ที่อโคจร และการหันมาสนใจกับสถานที่และสิ่งแวดล้อมรอบตัว เพราะบางสถานที่ในตอนกลางวันเป็นสถานที่ว่างเปล่าแต่พอกลางคืนจะหนาแน่นไปด้วยผู้คนและสิ่งของมากมายที่เราอาจไม่ทราบมาก่อน

บทที่ 2

ตลาดกลางคืนกรุงเทพมหานคร

2.1 กรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานคร เป็นเมืองหลวง และเมืองที่มีประชากรมากที่สุดในประเทศไทย กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางการปกครอง การศึกษา การคมนาคมขนส่ง การเงินการธนาคาร การพาณิชย์ การสื่อสาร และความเจริญของประเทศ นอกจากนี้ยังเป็นเมืองที่มีชื่อเสียงที่สุดในโลกอีกด้วย มีแม่น้ำสำคัญคือ แม่น้ำเจ้าพระยา ไหลผ่าน ทำให้แบ่งเมืองออกเป็น 2 ฝั่ง คือฝั่งพระนครและฝั่งธนบุรี โดยกรุงเทพมหานครมีพื้นที่ทั้งหมด 1,568.737 ตารางกิโลเมตร กรุงเทพมหานครเป็นเขตปกครองพิเศษของประเทศไทย มีได้มีสถานะเป็นจังหวัด ซึ่งคำว่า กรุงเทพมหานคร นั้น ยังใช้เป็นคำเรียกสำนักงานปกครองส่วนท้องถิ่นของกรุงเทพมหานครอีกด้วย ปัจจุบันกรุงเทพมหานคร ใช้วิธีการเลือกตั้งผู้บริหารแบบการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรง

เนื่องจากประเทศไทยมีบทบาทด้านวัฒนธรรม สมัยนิยม และการบันเทิงมากขึ้นในการเมืองโลก มหาวิทยาลัยลัฟเบอร์อะ (Loughborough University) จึงจัดกรุงเทพมหานครว่าเป็นนครโลกระดับแอลฟาแลบ กรุงเทพมหานครมีสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่ง เช่น พระบรมมหาราชวัง พระที่นั่งวิมานเมฆและวัดต่าง ๆ ซึ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติประมาณ 10 ล้านคนในแต่ละปี นับเป็นเมืองที่มีนักท่องเที่ยวต่างประเทศมากที่สุดรองแต่เพียงกรุงลอนดอนเท่านั้น

ในสมัยอาณาจักรอยุธยา บางกอก (กรุงเทพมหานคร) ยังเป็นเพียงสถานีการค้าขนาดเล็ก ตั้งอยู่ที่ปากแม่น้ำเจ้าพระยา ต่อมาในปี พ.ศ. 2310 สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีทรงย้ายเมืองหลวงมาตั้งอยู่ทางตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา คือ ฝั่งธนบุรี จึงได้ชื่อว่า กรุงธนบุรี และในปี พ.ศ. 2325 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชทรงย้ายเมืองหลวงมายังฝั่งตะวันออกของแม่น้ำ คือ ฝั่งพระนคร จึงได้ชื่อว่า กรุงรัตนโกสินทร์

2.2 ถนนข้าวสาร

ถนนข้าวสารเป็นถนนในท้องที่แขวงตลาดยอด เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร มีระยะทางเริ่มตั้งแต่ถนนจักรพงษ์หน้าวัดชนะสงคราม ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ จนถึงถนนตระนาวใกล้สี่แยกคอกวัว ซึ่งเป็นถนนในย่านบางลำพูและแหล่งค้าขายที่สำคัญในเกาะรัตนโกสินทร์

ถนนข้าวสารเป็นถนนที่สร้างขึ้นใน พ.ศ. 2435 รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยกรมโยธาธิการได้กราบบังคมทูลให้ตัดถนนตรอกข้าวสาร เริ่มตั้งแต่ถนนหน้าวัดชนะสงคราม (ซึ่งได้นามว่าถนนชนะสงคราม) ตัดมาทางตะวันออกตามตรอกข้าวสารแล้วสร้างสะพานข้ามคลองมาบรรจบกับถนนเพ็ญนครตอนหน้าสวนหลวงศึกคิน พระราชทานนามถนนตามเดิมว่า "ถนนข้าวสาร"

ถนนข้าวสาร เดิมเป็นย่านเก่าตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 6 เป็นตรอกที่ขายข้าวสาร เป็นแหล่งค้าขายข้าวสารที่ใหญ่ที่สุดของเขตพระนคร ซึ่งข้าวสารจำนวนมากจะถูกขนส่งมาจากฉางข้าวหลวง สะพานช้างโรงสี ริมคลองคูเมืองเดิม หรือ ปัจจุบันก็คือ คลองหลอด เลียบมาตามแม่น้ำเจ้าพระยาขึ้นที่ท่าเรือบางลำพู เพื่อนำข้าวมาขายให้แก่ชาวบ้านในชุมชนต่างๆ ที่อาศัยอยู่ในบริเวณนี้ นอกจากนี้ก็ยังขายถ่านหุงข้าว ของชำ โดยถัดออกไป 1 ถนน จะเป็นคลองที่เชื่อมต่อมาจากแม่น้ำเจ้าพระยา มีการค้าขายข้าวสารมากมายจึงเรียกว่าตรอกข้าวสาร (เพราะขนาดเล็ก) ต่อมาจึงเปลี่ยนเป็นถนนข้าวสาร หลังจากนั้นก็เริ่มเกิดชุมชนขึ้น และขยับขยายต่อไป ต่อมาเริ่มมีร้านขายของมากขึ้น เช่นร้านขายของเล่น อย่างลูกข่าง ร้านขายถ้วยเตี้ยเร็ว ต่อมาความเป็นอยู่ของชุมชนแห่งนี้เริ่มเปลี่ยนไป เมื่อมีนักท่องเที่ยวต่างประเทศเข้ามาในช่วงปี พ.ศ. 2525 ซึ่งเป็นปีแห่งการเฉลิมฉลองกรุงเทพมหานครครบรอบ 200 ปี ได้เข้ามาเช่าห้องพักอาศัยเพื่อเที่ยวชมเมืองหลวงของไทยในช่วงเทศกาลสำคัญนี้ และเริ่มมีฝรั่งเข้ามาถ่ายภาพยนตร์ฮอลลีวู้ด โดยมีทีมงานกองถ่ายมาอยู่กันจำนวนมาก ที่มาเช่าที่เช่าเกสเฮาส์ ซึ่งตอนนั้นยังไม่มี ก็ต้องเช่าจากบ้านที่อยู่แถวนั้นซึ่งใช้แบ่งเช่า จึงเป็นที่มาของเกสต์เฮาส์ เกสต์เฮาส์ของชาวต่างชาติเริ่มมีมาตั้งแต่ พ.ศ. 2528-2529 ระยะเวลาเริ่มมีคนเข้ามาเรื่อย ๆ จนกลายเป็นศูนย์รวมของพวกเขาเบ็คแพ็คเกอร์ที่มาท่องเที่ยวประเทศไทย จนเป็นที่โด่งดังในที่สุด ก่อนที่จะมาปรับเปลี่ยนรูปแบบอีกทีในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมากลายเป็นย่านบันเทิงยามราตรีที่สำคัญของกรุงเทพฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถนนข้าวสารถือเป็นถนนที่ได้รับความนิยมในการเล่นน้ำในวันสงกรานต์ที่โคราชว่าไปด้วยนักท่องเที่ยวต่างชาติจากทั่วทุกมุมโลก การเล่นสงกรานต์บนถนนข้าวสารเริ่มเมื่อประมาณ พ.ศ. 2533 เนื่องจากที่ถนนข้าวสารนี้เป็นแหล่งที่พักอาศัยชั่วคราว หรือที่เรียกว่าเกสต์เฮาส์ ดังนั้นประเพณีการเล่นน้ำสงกรานต์ของคนไทยจึงถูกใจนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มาพักในถนนข้าวสารเป็นอย่างมาก โดยการเล่นสงกรานต์ถนนข้าวสารในช่วงแรกๆ ก็เป็นแต่เพียงเล่นสาดน้ำกันธรรมดาเท่านั้น แต่เทศกาลสงกรานต์นี้มาโด่งดังในช่วง พ.ศ. 2542-2543 โดยนอกจากการเล่นสาดน้ำเป็นปกติแล้ว ก็ยังมีทั้งการจัดกิจกรรม มีเวทีการแสดง มีสปอนเซอร์เข้ามาสนับสนุน จากแต่ก่อนที่คนเล่นต้องเตรียมน้ำเตรียมเป็งมาเล่นกันเอง และมีน้ำเตรียมไว้ให้เล่นตามจุดต่างๆ ด้วย

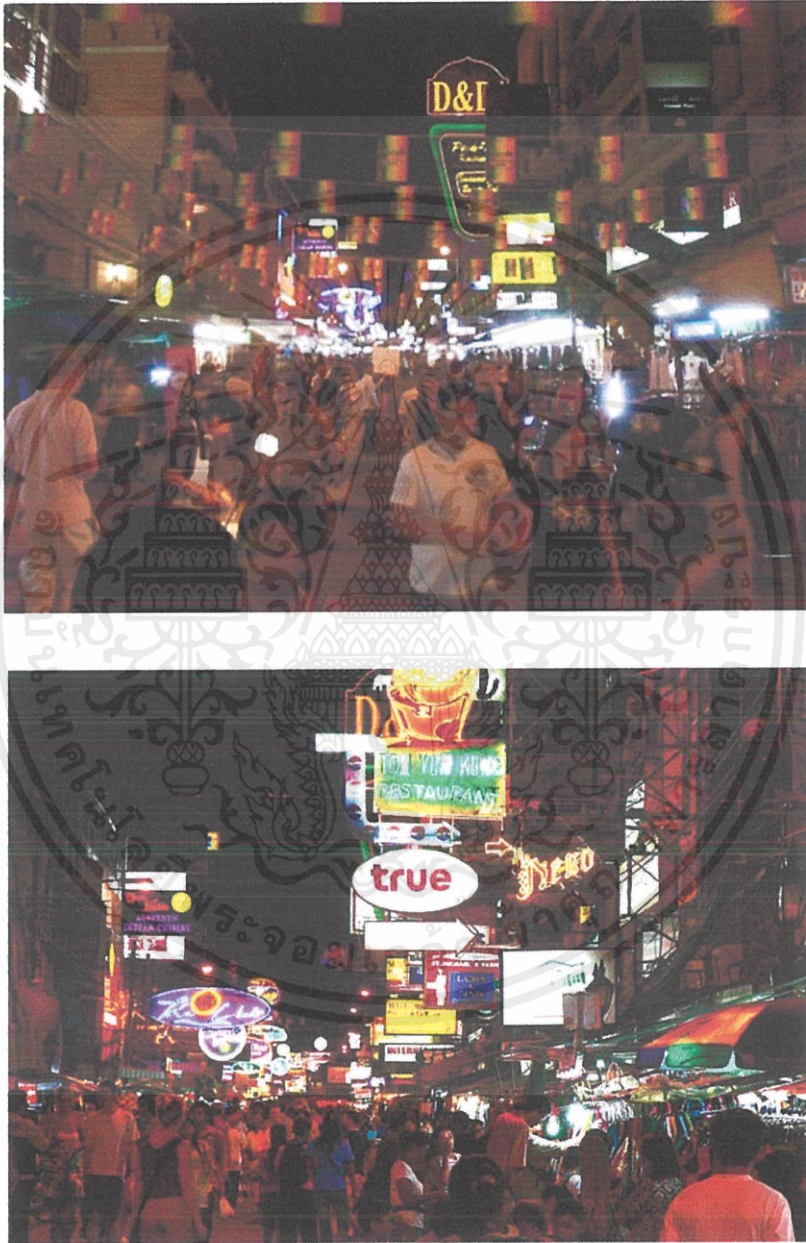
อเล็กซ์ การ์แลนด์ (Alex Garland) เจ้าของบทประพันธ์ เรื่อง The Beach เคยให้คำนิยามถนนสายนี้ ในรายการวิทยุ BBC-Radio 1 ไว้ที่น่าสนใจว่า "จะมีที่ไหนหนอที่มี คนสารพัดชาติมารวมตัวกันที่นี่ ที่ถนนข้าวสาร ถนนที่เพียบไปด้วยเรื่องเหลือเชื่อ เพราะที่นั่นคุณจะสามารถหนีจากวงดั่งวงไหนก็ได้ในโลก มีที่พักราคาถูก "

สำหรับเกสต์เฮาส์ที่มีชื่อเสียงมาช้านานและเป็นที่ยุ้จักของนักท่องเที่ยวประเภทแบกเป้ต่างประเทศเป็นอย่างดีจะมีอยู่ไม่กี่แห่ง ได้แก่ TOP GUEST HOUSE ที่ตั้งอยู่ข้างตรอกสวรรค์ และ BONNY GUEST HOUSE ซึ่งเป็นเกสต์เฮาส์แห่งแรกของถนนข้าวสารที่ได้รับความนิยมมาตั้งแต่ปี 2527 เป็นที่ยุ้จักของนักท่องเที่ยวทั่วโลกทีเดียว ราคาเช่าห้องค้างคืนตามเกสต์เฮาส์ต่างๆ จะถูกมาก ถูกกว่าไปพักตามโรงแรมหรูๆ คือราคาเช่าห้องเริ่มตั้งแต่ 100 บาทไปจนถึง 500-600 บาทต่อวัน แต่ก็อยู่กันเป็นเดือนๆ แต่คิดค่าเช่าเป็นรายวัน ราคาที่ว่านี้ขึ้นอยู่กับสภาพของแต่ละสถานที่ที่เปิดให้บริการ อย่างไรก็ดี ในปัจจุบันมีโรงแรมขนาดกลางมาเปิดเพิ่มมากขึ้น เช่น Buddy Botique Hotel ซึ่งค่าห้องจะมีราคาสูงกว่าเกสต์เฮาส์ทั่วไปอยู่ในระดับหลักสองพันบาทขึ้นไป

ถนนข้าวสารเป็นย่านการค้าทั้งกลางวันและกลางคืนที่มีสินค้ามากมายเช่น ร้านอาหาร อาหารพร้อมกิน ตั้งแต่อาหารฝรั่งเศส อาหารอินเดีย อาหารอิตาลี และอาหารไทยยอดนิยมอย่าง ผัดไทย และปอเปี๊ยะ กิจการบริการที่พักจะหนีไม่พ้น ร้านอาหาร โทรศัพท์ทางไกล ไปจนถึงการให้บริการรับแลกเปลี่ยนสกุลเงินต่างประเทศ แม้ว่าบรรดาเกสต์เฮาส์ทั้งหลาย จะมีบริการครบวงจรให้ลูกค้า แต่ก็ยังมีร้านอินเทอร์เน็ตราคาถูก 50 สตางค์ต่อนาที หรือแม้แต่บาร์เบียร์ โดยมีร้านเช่า-ขายหนังสือมือสอง ร้านเสื้อผ้า รับบริการถักผม และร้านขายของพื้นเมือง ร้านเสื้อผ้าที่ข้าวสารนี้ก็มีให้เลือกหา ตั้งแต่ร้านผ้าไหมชั้นดีไปจนถึงเสื้อยืดคอกกลมตราห่านราคาประหยัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เสื้อผ้าของคนยวมที่เห็นวางขายกันมากที่สุด ก็เป็นเสื้อผ้าเนือบางประเภท กางเกงเล ผ้าบาติก เสื้อผ้าฝ้าย มีกางเกงนักมวยและผ้าถุงแบบสำเร็จรูปให้เลือกสารพัดสี

ภาพที่ 2.1 ภาพบรรยากาศถนนข้าวสาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.2 ภาพตัวอย่างร้านค้าในบริเวณถนนข้าวสาร

เวลาเปิด – ปิด ทุกวัน 18.00 – 02.30 น.

การเดินทาง : สามารถเดินทาง ไปถนนข้าวสาร ได้หลายวิธี ได้แก่

1. รถยนต์
2. รถแท็กซี่
3. รถโดยสารประจำทาง
  - รถโดยสารประจำทาง สายที่ 3 หมอชิตใหม่ - คลองสาน
  - รถโดยสารประจำทาง สายที่ 6 พระประแดง - บางลำพู
  - รถโดยสารประจำทาง สายที่ 9 ท่าน้ำภาษีเจริญ - สถานีรถไฟสามเสน
  - รถโดยสารประจำทาง สายที่ 30 นนทบุรี - สายใต้ใหม่
  - รถโดยสารประจำทาง สายที่ 33 ปทุมธานี - สนามหลวง
  - รถโดยสารประจำทาง สายที่ 43 ตลาดปิ่นทอง - เทเวศร์
  - รถโดยสารประจำทาง สายที่ 64 กระทรวงพาณิชย์ใหม่ - สนามหลวง
  - รถโดยสารประจำทาง สายที่ 65 วัดปากน้ำ - สนามหลวง
  - รถโดยสารประจำทางปรับอากาศ สายที่ 6
  - รถโดยสารประจำทางปรับอากาศ สายที่ 17

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 คลองหลอดวัดเทพธิดาราม

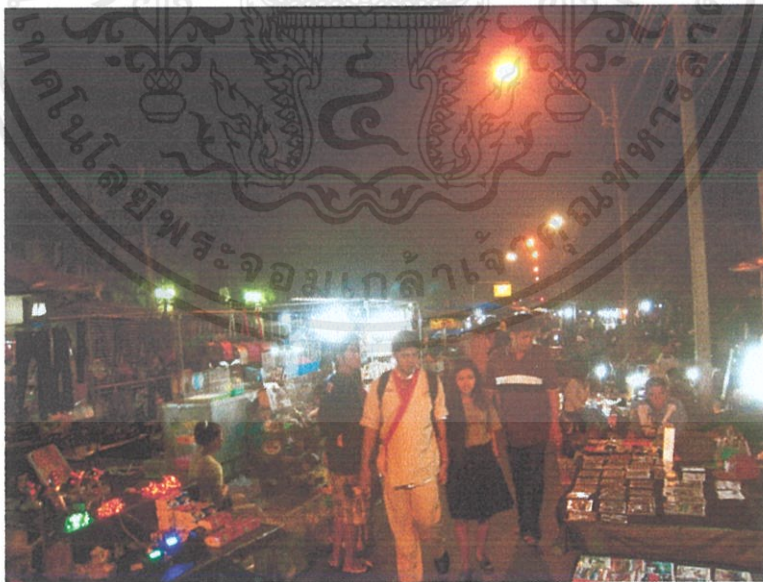
คลองหลอดวัดเทพธิดาราม หรือเรียกสั้นๆว่า คลองหลอด เป็นตลาดเปิดท้าย กลางคืนที่น่าเดินอีกที่ของกรุงเทพฯ มีของให้เลือกมากมาย ส่วนใหญ่จะเป็นของมือสอง ราคา สินค้าส่วนใหญ่ที่นี่ก็ไม่แพง เรียกได้ว่าซื้อปิ้งสบายกระเป๋า ได้ของคุณภาพสมราคา ในตอนแรกเริ่มนั้นผู้คนได้มายึดพื้นที่สนามหลวงในตอนกลางคืนเป็นการค้าแบบหาบเร่ และมักมีคนจรจัดและหญิงสาวมาขายบริการอยู่บริเวณรอบสนามหลวง ทำให้พื้นที่ในตอนกลางคืนนั้นดูน่ากลัวและอันตราย กทม.จึงได้จัดการปรับปรุงพื้นที่ริมถนนและบริเวณคลองหลอดให้เป็นถนนคนเดินที่มีความสวยงามตามโครงการ “ถนนคนเดิน ตลาดกลางคืนคลองคูเมือง” จากพื้นที่ที่มีสภาพเสื่อมโทรมและปัญหาคนเร่ร่อน ผู้ค้าหาบเร่ ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม เป็นจุดพักผ่อนแห่งใหม่ โดยปรับปรุงภูมิทัศน์จากถนนอัญญาจักรบริเวณ โรงแรมรัตนโกสินทร์จนถึงปากคลองตลาด

ตลาดนัดคลองหลอด เกิดขึ้นหลังจากที่กรุงเทพมหานคร (กทม.) มีนโยบายปรับปรุงภูมิทัศน์สนามหลวง ทางกรุงเทพมหานครจึงเปิดตลาดเพื่อรองรับและเยียวยาพ่อค้าแม่ค้าตลาดนัดสนามหลวง ที่ได้รับผลกระทบดังกล่าว จึงทำให้ ตลาดนัดคลองหลอด กลายเป็นถนนคนเดินยามกลางคืนแห่งใหม่ของกรุงเทพฯ ไปโดยปริยาย สำหรับสินค้าที่จำหน่ายบริเวณตลาดนัดคลองหลอด ส่วนมากจะเป็นพระเครื่องและสินค้ามือสอง ทั้งเสื้อผ้า รองเท้า กระเป๋า เครื่องประดับ พระเครื่อง ของแต่งบ้าน เทปเพลงเก่า ซีดีเพลง และสินค้าเบ็ดเตล็ด เป็นต้น ะ ๑ แต่แอบมีคำแนะนำนิดนึงว่า หากใครที่อยากได้สินค้าดี ๆ ไม่ค่อยมีคำหั้น ควรหยิบเอาไฟฉายติดไม้ติดมือไปด้วย และหากใครเดินจนเหนื่อย ใล้ ๆ กันก็มีร้านขายของกินเล่นเบา ๆ ไปจนถึงหนักท้อง ทั้งอาหารตามสั่ง ข้าวมันไก่ ก๋วยเตี๋ยวหมู ทอดมัน เฟรนฟราย ลูกชิ้นปิ้ง ปลาหมึกย่าง และน้ำปั่นเย็นสดชื่น

ตลาดนัดคลองหลอด เป็นถนนคนเดินกลางคืนแห่งใหม่ของกรุงเทพฯ ที่เหมาะสำหรับผู้ที่ชื่นชอบตลาดของเก่า ของมือสอง บางอย่างที่ไม่คิดว่าจะเจอ ก็อาจจะเจอได้ที่นี้ มีตั้งแต่หนังสือมือสองหายาก พระเครื่อง รองเท้า เสื้อผ้าแนวสกา เครื่องประดับ เครื่องใช้ไฟฟ้า เกมเก่า กระเป๋า ของเล่น ไปสเตอร์หนัง มากมายนับไม่ถ้วน ตลาดแห่งนี้แทบจะไม่มีของมือหนึ่งหรือมือใหม่วางขายอยู่เลยและนี่คือความสนุกของคนที่ชอบปิ้งตลาดของเก่าแห่งนี้ เพราะนอกจากจะได้ดื่มด่ำกับบรรยากาศยามรัตติกาลของเกาะรัตนโกสินทร์ ความสนุกอีกอย่างหนึ่งของคนที่มาจับจ่ายเดินชมสินค้าก็คือ การได้ใช้สายตาวีเคราะห์ี่สิ่งของแต่ละอย่าง เป็นสถานที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของครูผู้เชี่ยวชาญด้านของเก่าอย่างแท้จริง สิ่งของทุกชิ้นขายถูกกว่ามือหนึ่ง แต่ก็ขึ้นอยู่กับ
 วิจารณ์คุณภาพการเลือกของของแต่ละคน หากเลือกได้ของดี ดังนั้น หากใครเป็นตัวจริงในการ
 เลือกซื้อเสื้อผ้ามือสอง หนังสือเก่า หรือเครื่องมือจิปาะทั้งหลาย ตลาดนัดคลองหลอด ก็เป็นอีก
 ที่หนึ่งที่มีความหลากหลายและมีเสน่ห์อยู่ไม่น้อย

ภาพที่ 2.3 ภาพบรรยากาศคลองหลอด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตลาดนัดคลองหลอดเปิดทุกวันไม่มีหยุด 18.00-02.00

สามารถเดินทางไปตลาดนัดคลองหลอดได้หลายวิธี ได้แก่

1. รถยนต์
2. รถแท็กซี่
3. รถโดยสารประจำทาง

512, 2, 25, 2, 82, 32, 53, 65, 70, 3, 47

2.4 ตลาดไฟฉาย

ตลาดคลองถม ปกติจะเปิดในตอนกลางวันเสาร์อาทิตย์ส่วนมาก โดยครอบคลุมบริเวณตั้งแต่ ถ.หลวง ถ.วรจักร ถ.เจริญกรุง ถ.เสือป่า และตามตรอกซอยซอยแถวนั้น เดิมคลองถมนั้นเรียกกันว่า “คลองสำเพ็ง” โดยมีปลายคลองด้านหนึ่งติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา ส่วนปลายอีกด้านออกสู่คลองมหานาค ต่อมาเมื่อมีการตัดถนนเพิ่มขึ้นและทางการได้ลดจำนวนคลองลงในช่วงก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองใน พ.ศ. 2475 ก็ได้มีการสร้างถนนขึ้นบริเวณคลองนี้ คลองสำเพ็งเป็นคลองหนึ่งที่ถูกถมและสร้างเป็นถนน ชาวบ้านที่อาศัยอยู่แถวนั้นมาแต่เดิมจึงเรียกคลองสำเพ็งว่า “คลองถม” จนถึงทุกวันนี้

คลองถมในปัจจุบันได้กลายเป็นแหล่งขายของมือสองและของเก่าขนาดใหญ่ อุปกรณ์รถยนต์ ประดับยนต์ รวมทั้งของกระจุกกระจิกอีกมากมาย แม้คลองถมจะเปิดขายของกันทุกวันอยู่แล้ว แต่ในช่วงคืนวันเสาร์ โคมหน้าของที่นี่จะเปลี่ยนไป เพราะจะเปิดขายกันอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ช่วงหัวค่ำ หลัง 17.00 น. เป็นต้น ไปจนถึงช่วงค่ำของวันอาทิตย์ หรือที่เรียกกันว่า “ตลาดไฟฉาย” สำหรับบางคนที่ไม่ชอบเดินถือไฟฉายหาของหรือไม่สนุกกับการต้องเบียดเสียดผู้คนยามค่ำคืน ก็ขอแนะนำให้เปลี่ยนจากการเดินค่ำคืนวันเสาร์มาเป็นช่วงเช้าวันอาทิตย์

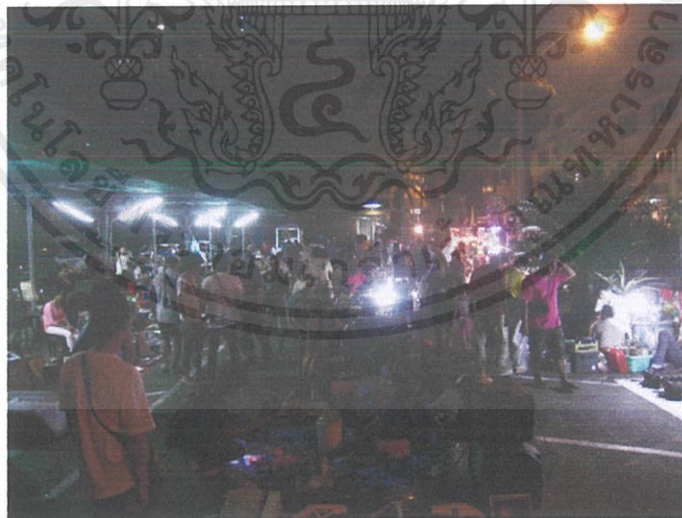
คลองถมเซ็นเตอร์และอาคารศรีวรจักรเปิดขายทุกวัน และเป็นสถานที่ที่ควรเดินต่อเนื่องจากตลาดคลองถมวันอาทิตย์ สำหรับผู้ที่ต้องการไปตลาดคลองถมแนะนำให้ใช้บริการรถโดยสารประจำทางดีที่สุด เพราะไม่ต้องกังวลกับค่าที่จอดและสามารถเดินดูของได้อย่างสบายใจ แต่ถ้านำรถไปสามารถใช้บริการอาคารจอดรถที่คลองถมเซ็นเตอร์ ชั่วโมงละ 30 บาท อาคารศรีวรจักร ชั่วโมงละ 25 บาท อาคารเฉลิมนคร ชั่วโมงแรก 25 บาท ชั่วโมงต่อไป ชั่วโมงละ 40 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คลองถมเซ็นเตอร์ อยู่ติดด้านถนนวรจักร เป็นอาคาร 3 ชั้น สินค้าในบริเวณนี้ส่วนมากเป็นสินค้าใหม่มือหนึ่งที่มีราคาถูก ประเภทอุปกรณ์รถยนต์ ของแต่งรถ เครื่องมือช่าง เครื่องเล่นเกมส์ ของเล่น โมเดล อุปกรณ์ช่าง โทรศัพท์มือถือ ฯลฯ ถ้าจะเดินชมให้ครบทุกร้าน ใช้เวลาราวหนึ่งชั่วโมงเป็นอย่างน้อย แต่คลองถมเซ็นเตอร์จะไม่ร้อนและคนไม่แน่นเท่าด้านนอก มีศูนย์อาหาร ร้านขายเครื่องดื่มน้ำ และห้องน้ำให้บริการบริเวณชั้น 2 ของอาคาร

อาคารศรีวรจักรอยู่ติดด้านถนนหลวง เป็นพลาซ่าสำหรับขายสินค้าต่าง ๆ มี 3 ชั้น ด้านหน้ามีธนาคารพาณิชย์ ชั้น 2 เป็นศูนย์อาหาร ข้างในส่วนใหญ่จะเป็นร้านขายอุปกรณ์แต่งรถ อาจเพราะได้รับผลต่อเนื่องจากเส้นถนนหลวงที่มีร้านประดับยนต์อยู่หลายเจ้า นอกจากนั้นจะเป็นร้านขายหนังสือวีซีดี ดีวีดี อุปกรณ์ไฟฟ้า ร้านขายและตัดสตีกเกอร์ ฯลฯ

สินค้าที่มีขาย เรียกได้ว่าหลากหลายว่าไรดีมีทุกอย่าง เช่น เครื่องมือช่าง, อะไหล่รถยนต์, อุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงาน, เครื่องใช้ไฟฟ้า, หนังสือดี ไอ/วีซีดี/ดีวีดี, เสื้อผ้า, รองเท้าเก่า-ใหม่, ของเล่นเด็ก, ของสะสม, แสตมป์, ธนบัตรเก่า, นาฬิกา, อุปกรณ์เครื่องครัว, ของเลหลังค้างสต็อก และอื่นๆ เยอะแยะไปหมด มีทั้งของใหม่และของเก่าให้เลือกซื้อหาในราคาขอมเยาต่อรองได้ แผ่นเสียง, เทป, ซีดีอัลบั้มเก่าๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.4 ภาพบรรยากาศตลาดไฟฉาย

เวลาเปิด – ปิด วันเสาร์ 19.00 – 02.30 น.

การเดินทาง : รถโดยสารประจำทางสายต่าง ๆ ดังนี้

ถนนหลวง : สาย 15, 35, 47, 48, 49, ปอ.49

ถนนวรจักร : สาย 8, 21, 35, 37, 47, 48, 49, ปอ.21, 49, 508

ถนนเจริญกรุง : สาย 1, 4, 7, 21, 25, 40, 48, 53, 73, 73ก, 85, 159, ปอ. 4, 7, 21, 25, 73, 73ก, 170, 501, 507, 529

ถนนเสือป่า : สาย 7, 204, ปอ. 7, 204

รถส่วนตัว : มีอาคารจอดรถที่ คลองถมเซ็นเตอร์ (ชม.ละ 30 บาท), อาคารศรีวรจักร (ชม.ละ 25 บาท), อาคารเฉลิมนคร (ชม.แรก 25 บาท ชม.ต่อไปชม.ละ 40 บาท ที่จอดรถแคบมาก) แนะนำให้จอดรถริมถนนหน้าวัดสระเกษ (วันอาทิตย์จอดได้) แล้วต่อรถประจำทางมาจะประหยัดกว่า

2.5 ตลาดนัดสะพานพุทธ

สะพานพระพุทธรยอดฟ้า (อังกฤษ: Phra Phuttha Yodfa Bridge) หรือชื่ออย่างเป็นทางการ สะพานปฐมบรมราชานุสรณ์ (อังกฤษ: Memorial Bridge) เป็นสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาที่เชื่อมการคมนาคมติดต่อกันระหว่างฝั่งพระนครกับฝั่งธนบุรีของกรุงเทพมหานคร ที่ปลายถนนศรีเพชร แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กับปลายถนนประชาธิปไตย แขวงวัดกัลยาณ์ เขตธนบุรี ปัจจุบันสะพานแห่งนี้อยู่ในความรับผิดชอบของกรมทางหลวงชนบท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สะพานพระพุทธยอดฟ้า เป็นสะพานที่สร้างขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 7) เมื่อปี พ.ศ. 2472 เนื่องในโอกาสสถาปนากรุงเทพมหานครครบ 150 ปี และโปรดเกล้าฯ ให้มีพระราชพิธีฉลองพระนครครบ 150 ปี ด้วยพระราชดำริที่จะสร้างสิ่งที่เป็นอนุสรณ์ถึงความรำลึกในพระกรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ผู้ทรงสถาปนากรุงเทพมหานคร โดยมีพระราชดำริว่าควรสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาเชื่อมจังหวัดพระนครกับธนบุรีเข้าด้วยกัน เพื่อให้การคมนาคมติดต่อสะดวก ทั้งยังเป็นการขยายพระนครอีกด้วย จึงโปรดเกล้าฯ ให้คิดแบบพระบรมราชานุสาวรีย์ และสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาขึ้นประกอบกันเป็นปฐมบรมราชานุสรณ์ที่ปลายถนนศรีเพชร ถือเป็นสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาแห่งที่ 2 ถัดจากสะพานพระราม 6 ที่สร้างในสมัยรัชกาลที่ 6

โครงการสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์และสะพาน ได้เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2471 โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์ศักดิพินิต (ต่อมาเป็นกรมพระยา) อุปนายกราชบัณฑิตยสภา ซึ่งทรงอำนาจการแผนกศิลปกรรมคิดแบบอย่างเป็นทางการพระบรมรูปทรงเครื่องขัตติยาภรณ์เสด็จประทับเหนือพระราชบัลลังก์และหล่อด้วยทองสำริด ขนาดสูงตั้งแต่ฐานถึงยอด 4.60 เมตร ฐานกว้าง 2.30 เมตร ส่วนสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยานั้น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าพี่ยาเธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน (ต่อมาคือพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน) เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม ทรงเป็นผู้ดำเนินการสร้าง โดยได้เลือกแบบของบริษัทคอรแมนล่อง ประเทศอังกฤษ และสร้างเป็นสะพานเหล็กยาว 229.76 เมตร กว้าง 16.68 เมตร ท้องสะพานสูงเหนือน้ำ 7.50 เมตร และอาจยกตอนกลางขึ้นด้วยแรงไฟฟ้า เปิดช่องกว้าง 60 เมตรเพื่อให้เรือใหญ่ผ่านได้สะดวก พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินทรงวางศิลาฤกษ์สร้างปฐมบรมราชานุสรณ์ เมื่อวันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2472 และโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามสะพานว่า สะพานพระพุทธยอดฟ้า รัฐบาลได้ประมาณการงบประมาณที่ใช้ในการก่อสร้างปฐมบรมราชานุสรณ์ไว้เป็นจำนวน 4,000,000 บาท พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงบริจาคพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์จำนวนหนึ่ง รัฐบาลส่วนหนึ่ง ส่วนอีกจำนวนหนึ่งนั้นทรงพระราชดำริว่าควรบอกบุญเรียบประชาชน เมื่อการก่อสร้างแล้วเสร็จ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดสะพานเมื่อวันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2475

ในปัจจุบัน นอกจากสะพานพระพุทธยอดฟ้าจะเป็นที่ประดิษฐานปฐมบรมราชานุสรณ์แล้ว ยังมีลานสาธารณะให้คนมาใช้พักผ่อนหย่อนใจ และเป็นลานกีฬาของเด็กนักเรียนในย่านนั้นด้วย ทั้งฟุตบอลและสเกตบอร์ด ก็จะมีให้เห็นทุกวันในช่วงเย็นหลังโรงเรียนเลิก นอกจากนี้ ในยามค่ำคืนพื้นที่ใต้สะพานพระพุทธยอดฟ้าและสะพานพระปกเกล้าในปัจจุบัน ในยามค่ำประมาณ 18 นาฬิกาเป็นต้นไปจนถึง 23 นาฬิกาโดยประมาณ จะเป็นตลาดนัดยามค่ำคืน ที่มีสินค้าแฟชั่นหลากหลาย โดยเฉพาะสินค้ามือสอง อาทิ เสื้อ กางเกง กระเป๋า รองเท้า เครื่องประดับ อีกทั้งยังมีศิลปินอิสระ ส่วนมากเป็นนักศึกษาเพาะช่าง มารับวาดภาพและขายภาพวาดด้วย ด้วยราคาที่แสนถูก ประกอบกับรูปแบบที่กำลังเป็นที่นิยมของวัยรุ่น ทำให้ตลาดสะพานพุทธในปัจจุบันคลาคล่ำด้วยวัยรุ่นจำนวนมากทุกค่ำคืน

ตลาดนัดสะพานพุทธเปิดทุกวัน ยกเว้นวันจันทร์ โดยจะเริ่มตั้งแต่ 17.30 เปิดเรื่อยไปจนถึงเที่ยงคืน สะพานพุทธ เป็นตลาดนัดของนักช้อป สินค้าส่วนใหญ่เป็นสินค้าประเภทเลียนแบบ อาทิ เสื้อผ้าแฟชั่น, กางเกงยีนส์ ในช่วงกลางวันสะพานพุทธแห่งนี้ จะเป็นที่ทำเรื่องข้ามฝาก แต่พอถึงเวลา 18.00 น. ริมฟุตบาทจะกลายเป็นโซนขายของมือสอง โดยเฉพาะกางเกงยีนส์ เสื้อยืด รองเท้า ยี่ห้อดัง และยังมีผู้ที่ชื่นชอบงานศิลปะ มานั่งรับวาดรูปเหมือนและรูปล้อเลียนอยู่หลายร้าน เสน่ห์ของตลาดสะพานพุทธแห่งนี้อยู่ที่สินค้า ลูกค้านักช้อปส่วนใหญ่จะเป็น นักเรียน นักศึกษากลุ่มวัยรุ่น และวัยทำงาน ที่ชอบสินค้ามือสอง ที่สภาพดีและราคาถูก

ตลาดนัดสะพานพุทธ เป็นที่รู้จักดี ในหมู่นักช้อปของลูก สินค้าโดยทั่วไปแล้ว จะเป็นเสื้อผ้า ซึ่งมีตั้งแต่ยี่ห้อดัง อย่าง ไปโล, อามานี ฯลฯ สนนราคามาตรฐานทั่วไป และยังสามารถต่อรอง ได้ตามความสามารถ ของผู้ซื้อแต่ละคน นอกจากเสื้อผ้าแล้ว กางเกงยีนส์ สะพานพุทธ ก็ขึ้นชื่อมาก อีกทั้งยังเป็นสถานที่ที่วัยรุ่นนิยมมาสักกายหรือบอดี้เพนต์ รวมถึงยังเป็นสถานที่ที่มีคนมานั่งรับจ้างวาดรูป ทั้งภาพเหมือน ภาพล้อเลียน หารายได้พิเศษ ไฮไลท์เด็ดของที่นี่เป็น “ไข่มุกปลาหมึกทอด”

ภาพที่ 2.5 ภาพบรรยากาศสะพานพุทธ

ตลาดนัดสะพานพุทธ เวลาเปิด 18.00 น. – 23.00 น. ของทุกวัน ยกเว้น วันจันทร์
 การเดินทาง
 รถยนต์ส่วนตัว สามารถนำไปจอดได้ที่ริมคลองหลังปากคลองตลาด
 รถโดยสารประจำทาง
 สาย 73, 3, 5, 6, 8, 10, 43, 53,

2.6 ยาวราช

ถนนยาวราช (อังกฤษ: Yaowarat Road) เป็นถนนสายหนึ่งในกรุงเทพมหานคร
 ระยะทางความยาวตลอดเส้นทางประมาณ 1 กิโลเมตร ได้รับการกล่าวขานและขนานนามว่าเป็น
 "ถนนมังกร" โดยมีจุดเริ่มต้นของหัวมังกรที่ซุ้มประตูเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษาบริเวณวงเวียน
 โอเดียน ท้องมังกรอยู่ที่บริเวณตลาดเก่ายาวราชและสิ้นสุดปลายหางมังกรที่บริเวณปลายสุดของ
 ถนน สร้างขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ใช้ระยะเวลาในการตัดถนน
 8 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2434 - พ.ศ. 2443 เพื่อให้ยาวราชกลายเป็นสถานที่สำหรับส่งเสริมการค้าขาย
 เดิมทีชื่อ "ถนนยุพราช" และได้โปรดเกล้าพระราชทานนามใหม่ว่า "ถนนยาวราช"

ถนนยาวราชประกอบไปด้วยจุดสำคัญหลายจุดเช่น วงเวียนโอเดียน ถนนเจริญกรุง
 ซึ่งอยู่ในท้องที่แขวงสัมพันธวงศ์ เขตสัมพันธวงศ์ ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของถนนยาวราช
 ตัดกับถนนทรงสวัสดิ์ (สี่แยกเฉลิมบุรี) ถนนราชวงศ์ (สี่แยกราชวงศ์) และถนนจักรวรรดิ

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์ของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(สี่แยกวัดตึก) ข้ามคลองรอบกรุง (สะพานกาญจนาภิเษก) เข้าสู่ท้องที่แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร ถนนที่แยกถนนพิษณุวงศ์กับถนนมหาไชยและถนนจักรเพชร

บริเวณถนนเยาวราชเป็นแหล่งชุมชนชาวจีนและชาวไทยเชื้อสายจีนเป็นจำนวนมาก จัดเป็นย่านธุรกิจการค้า การเงิน การธนาคาร ร้านทอง ภัตตาคาร ร้านอาหาร ร้านค้า ฯลฯ รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวสำคัญแห่งหนึ่งของกรุงเทพมหานคร โดยได้รับการขนานนาม "ไชน่าทาวน์" (China Town) จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

ถนนเยาวราชเป็นถนนที่สร้างขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ตามโครงการถนนอำเภอสำเthingซึ่งเป็นนโยบายสร้างถนนในท้องที่ที่เจริญแล้วเพื่อส่งเสริมการค้าขาย สำเthingเป็นย่านการค้าที่เจริญมากแห่งหนึ่งนอกเหนือจากบริเวณถนนเจริญกรุงแล้ว ทำให้มีพระราชดำริที่จะสร้างถนนให้มากขึ้น ถนนเยาวราชเป็น 1 ใน 18 ถนนที่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (ขณะดำรงพระอิสริยยศพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมขุนนริศรานุวัดติวงศ์ เสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ) เสนอให้สร้าง เช่น ถนนจักรวรรดิ ถนนราชวงศ์ ถนนอนุวงศ์

ถนนเยาวราชเริ่มตั้งแต่คลองรอบกรุงตรงข้ามกับป้อมมหาไชย ตัดลงไปทางทิศใต้บรรจบกับถนนราชวงศ์ซึ่งสร้างแยกจากถนนเจริญกรุงตรงไปฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา (ท่าราชวงศ์) สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์กราบบังคมทูลว่าจะสร้างถนนใน พ.ศ. 2434 โดยให้ชื่อถนนว่า "ถนนยุพราช" ต่อมาโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อว่า "ถนนเยาวราช" และในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2434 ได้มีพระบรมราชโองการให้ออกประกาศกรมโยธาธิการแจ้งให้ราษฎรทราบว่า การตัดถนนเยาวราชเนื่องจากมีพระราชประสงค์จะให้บ้านเมืองเจริญและเป็นประโยชน์แก่ประชาชนทั่วไปเพื่อมิให้ราษฎรพากันตกใจขายที่ดินไปในราคาถูก เพราะเข้าใจว่าจะซื้อเป็นของหลวง หรือบางทีเข้าใจว่าการชิงขายเสียก่อน ถึงจะได้ราคาน้อยก็ยังดีกว่าจะสูญเสียไป และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ดึกที่ยื่นถ้าเข้ามาในแนวถนนไม่เกินกว่า 1 วา ไม่ต้องรื้อถอนด้วย ปรากฏในเอกสารของกรมโยธาธิการว่าเมื่อเจ้าพนักงานไปวัดที่ตัดถนนบริเวณตำบลตรอกเต้านั้น ราษฎรร้องเรียนว่าเจ้าพนักงานไม่ยุติธรรมเพราะถ้าวัดปักไม้ถูกบ้านของผู้มีบรรดาศักดิ์ก็จะเลี้ยงไปปักที่ใหม่ ถูกแต่ที่ราษฎรทั้งสิ้น ทำให้แนวถนนไม่ตรง ราษฎรที่ตรอกเต้าจึงมีหนังสือกราบบังคมทูลพระกรุณา พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นนเรศวรฤทธิ์จึงเสนอให้มีเงินค่าเวนคืนที่ดินหรือค่าทำขวัญขึ้นเช่นเดียวกับที่คนในบังคับต่างประเทศได้รับ โดยได้นำความขึ้นกราบบังคมทูลเมื่อ พ.ศ. 2437 และได้มีการนำเรื่องดังกล่าวเข้าปรึกษาในที่ประชุมรัฐมนตรีสภา ซึ่งมีพระราชดำรัสว่า "ถนนสายเดียวซึ่งผู้ที่ไม่ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของกรมโยธาธิการและผังเมือง ผู้ใช้ให้พิมพ์และเผยแพร่โดยไม่หวังกำไร
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แต่อย่างไรก็ตาม พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำริเห็นชอบในการจ่ายค่าที่ดินแก่คนไทยเช่นเดียวกับคนในบังคับต่างประเทศ เพื่อคนไทยจะได้ไม่เสียเปรียบคนต่างประเทศ

การสร้างถนนเขาวราชประสพอุปสรรคหลายประการนับแต่เริ่มกรุยทางในปี พ.ศ. 2435 จนถึงปี พ.ศ. 2438 ก็ยังไม่เสร็จ เพราะนอกจากราษฎรจะขัดขวางแล้วยังปรากฏว่า เจ้าของที่ดินหลายรายชวนขวยที่จะขายที่ดินให้กับคนในบังคับต่างประเทศ ทำให้การก่อสร้างค่อนข้างล่าช้า เพราะกระทรวงนครบาลไม่อาจจัดการเรื่องที่ดินที่ถนนจะต้องตัดผ่านให้กับกรมโยธาธิการได้ ปรากฏว่าพระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิธาดา เสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ ได้มีหนังสือกราบทูลพระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นนเรศวรฤทธิ์ เสนาบดีกระทรวงนครบาล เกี่ยวกับการมอบที่ดินที่อยู่ในแนวถนนให้กระทรวงโยธาธิการ ขอให้กระทรวงนครบาลจัดการในกรณีที่ดินในบังคับต่างประเทศจะทำหนังสือซื้อขายหรือจำหน่ายที่ดินที่ได้กรุยทางสร้างถนนเขาวราชไว้โดยสั่งให้เจ้าพนักงานหรืออำเภอกำนันให้ทราบว่าเป็นที่ทำถนนอย่าให้รับทำหนังสือซื้อขาย "ขอกระทรวงเมืองได้โปรดประทานพระอนุญาตให้ราชการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ดำเนินไปโดยสะดวกด้วย" แต่กรมหมื่นนเรศวรฤทธิ์ทรงอ้างว่าต้องทรงรอคำวินิจฉัยจากที่ประชุมเสนาบดีในเรื่องที่ราษฎรร้องเรียนกันขึ้นมาว่าการตัดถนนผ่านที่ดินเป็นไปอย่างไม่เป็นธรรม และปรากฏหนังสือโต้ตอบกันระหว่างเสนาบดีทั้ง 2 กระทรวงนี้ เพราะกระทรวงโยธาธิการก็ต้องการสร้างถนนให้เสร็จสิ้น ขณะที่กระทรวงนครบาลพยายามที่จะให้ราษฎรได้รับเงินค่าที่ดินจากรัฐบาล จึงรอพระบรมราชโองการเกี่ยวกับเรื่องนี้ และยังไม่มอบที่ดินให้กระทรวงโยธาธิการ ถึงกับกรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิธาดาทรงระบุ ว่า กรมหมื่นนเรศวรฤทธิ์ทรงพระเมตตากับราษฎรบริเวณถนนเขาวราชกว่าราษฎรในแนวถนนอื่น ๆ กรมโยธาธิการจึงต้องดำเนินการสร้างถนนส่วนที่ไม่มีปัญหาและที่ดินที่เป็นของหลวงก่อน

ถนนเขาวราชเมื่อมีการจัดเป็นพื้นที่ถนนคนเดิน

จนกระทั่งใน พ.ศ. 2441 ปัญหาเรื่องที่ดินซึ่งจะต้องตัดถนนผ่านก็ยังไม่ยุติ ในวันที่ 4 มิถุนายน พ.ศ. 2441 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงมีพระบรมราชโองการให้กระทรวงโยธาธิการดำเนินการตัดถนนต่อไป เพราะมีพระราชดำริว่าที่ดินซึ่งถูกตัดถนนผ่านไปนั้น ย่อมทวีราคาขึ้นกว่าแต่ก่อนหลายสิบเท่าเป็นประโยชน์แก่เจ้าของมาก ไม่ควรจะเสียขายที่ดินซึ่งเป็นที่องถนนแต่เพียงเล็กน้อย เพราะรัฐบาลที่ลงทุนทำถนนก็ไม่ได้เก็บเงินค่าคนหรือรถม้าที่เดินบนถนนเลย เพื่อบำรุงการค้าขายให้สะดวก เจ้าของจึงไม่ควรหวงแหน และโปรดเกล้าฯ ให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กรมหมื่นนเรศวรฤทธิ์และกรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิธาดาปรึกษากันต่อหน้าพระที่นั่งว่าจะทำอย่างไรให้การตัดถนนสายนี้สำเร็จลงได้ กรมหมื่นนเรศวรฤทธิ์จึงทรงรับที่จะออกประกาศให้เจ้าของที่ดินออกจากที่ดิน หากเจ้าของที่ดิน ไม่ยอมรื้อก็ให้กระทรวงโยธาธิการแจ้งไปที่กระทรวงนครบาล และให้กระทรวงนครบาลเป็นผู้ให้กรมอัยการฟ้อง ทำให้การตัดถนนเยาวราชดำเนินการต่อไปได้

เมื่อแรกตัดถนนเยาวราชใหม่ ๆ นั้น มีชาวจีนอยู่อาศัยกันหนาแน่น แม้ต่อมาถนนเยาวราชก็ยังคงมีความสำคัญ เพราะเป็นย่านร้านอาหารชั้นนำ คึกที่สร้างสูงที่สุดคึกแรกในสมัยรัตนโกสินทร์ก็สร้างที่ถนนเยาวราชเป็นแห่งแรก ช่วงปี พ.ศ. 2500 ถนนเยาวราชรถยังวิ่งสวนทางกัน มีรถเมล์สาย 23 หรือที่เรียกกันว่า "แมล์แดง" และรถเมล์สาย 24 ที่เรียกกันว่า "ไทยประดิษฐ์" วิ่งสวนทางกัน และมีรถรางวิ่งอยู่อีกช่องทางหนึ่ง ถนนเยาวราชจะเป็นที่จัดงานประจำปีอยู่เนือง ๆ โดยจะปิดการจราจรชั่วคราว เป็น "ถนนคนเดิน" มีการขายอาหารจีนที่มีชื่อ การแสดง และออกร้านมากมายจากร้านค้าที่อยู่สองข้างทาง

เยาวราชหรือไชน่าทาวน์ เป็นย่านคนไทยเชื้อสายจีนที่ใหญ่ที่สุดในเมืองไทย เป็นแหล่งหลอมรวมวัฒนธรรมไทยจีนที่ลงตัว รวมถึงเป็นถนนที่มีร้านทองมากที่สุดในเมืองไทย เยาวราชนั้นเปิดทั้งกลางวันและกลางคืน แต่กลางคืนนั้นจะคึกคักและเต็มไปด้วยร้านอาหาร พร้อมทั้งผู้คนที่ยลล้นไหลมาจากทุกสารทิศเพื่อรอชิมอาหารทั้งไทยและจีนรสเลิศที่นี่

ภาพที่ 2.6 ภาพบรรยากาศเยาวราช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เขาวราชกลางคืน เปิดตั้งแต่ 18.00-05.00

การเดินทาง

รถยนต์ส่วนตัว สามารถจอดข้างทางได้

รถโดยสารประจำทาง สาย 1, 4, 7, 21, 40, 529, 73, 159, 204

2.7 ตลาดนครรถไฟ

ตลาดนครรถไฟ (Train Market) หรือ ตลาดรถไฟจตุจักร ตั้งอยู่ในบริเวณสถานีรถไฟเก่า ตรงข้ามตลาดคอก. ซึ่งถัดจากสวนจตุจักร ไปเพียงเล็กน้อย เป็นตลาดที่เริ่มเปิดขายในวันที่ 31 กรกฎาคม 2553 นับว่าเป็นตลาดที่ค่อนข้างใหม่ แต่ของที่มีขายนั้น ไม่ได้ใหม่ตามตลาด แต่จะมีกลิ่นไอย้อนยุคและเสน่ห์ของโบราณ เพราะตลาดแห่งนี้เป็นตลาดคลาสสิก ที่รวบรวมสินค้ารุ่นเก่า ของโบราณ ของสะสมแทบทุกประเภท ซึ่งมีความหลากหลายมาก ไม่ว่าจะเป็นของจีน เล็กๆอย่างนาฬิกา ไปจนถึงของจีนใหญ่อย่างเฟอร์นิเจอร์หรือรถโบราณ แต่ตลาดแห่งนี้ก็ไม่ได้ขายเฉพาะของเก่าเท่านั้น สินค้าแฟชั่น ของกินของใช้ทุกอย่างมีครบครัน หรือแม้กระทั่งต้นไม้ก็ยังมีขาย รับรองว่ามาแล้วจะไม่ได้ออกไปมือเปล่าแน่นอน

จุดเด่นของที่นี่จะมีข้าวของเครื่องใช้หลากหลายประเภท รวมถึงเฟอร์นิเจอร์และของตกแต่งบ้านเก่าๆ ดีไซน์คลาสสิก ซึ่งเหมาะมากสำหรับคนที่ชอบเสน่ห์บ้านแบบสมัยเก่า ไม่ว่าจะเป็นพัดลมทองเหลือง วิทยุทรานซิสเตอร์ หีบเก็บของ ตู้นาฬิกา ที่ยังอยู่ในสภาพสามารถใช้งานได้จริง เหมาะจะนำไปเป็นของขวัญและไว้ประดับตกแต่งบ้าน และสินค้าแปลกๆที่หายาก เช่น เกล็นส์ถ่ายภาพกล้อง 3 มิติ หรือเครื่องฉายหนังแบบฟิล์มแผ่น ซึ่งตลาดแห่งนี้นับเป็นแหล่งหาซื้อของที่ล้ำค่าของนักสะสมอีกแห่งหนึ่ง ที่สำคัญ ตลาดนครรถไฟ ยังมีบรรยากาศอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ เพราะที่แห่งนี้เคยเป็นสถานีรถไฟเก่ามาก่อน และมีขบวนรถไฟเก่าเป็นฉากหลังทำให้ตลาดนครรถไฟแตกต่างออกไปจากที่อื่น

ภาพที่ 2.7 ภาพบรรยากาศตลาดรถไฟ

ตลาดนัดรถไฟเปิดวันเสาร์-อาทิตย์ เวลา 18.00-02.00

การเดินทาง ตลาดนัดรถไฟตั้งอยู่ใกล้กับตลาดนัดสวนจตุจักรเลียบมาทางด้านถนนกำแพงเพชร
สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง

รถยนต์ส่วนตัว : หากเริ่มต้นจากตลาด อดก. ขับรถตรงมาตามถนนกำแพงเพชร ระยะทาง
ประมาณ 800 เมตร เลี้ยวขวเข้าสู่บริเวณสุสานรถไฟเก่า (จุดกลับรถประจำทาง) ก็จะถึงตลาด
นัดรถไฟ สามารถจอดรถได้ในบริเวณเดียวกัน ค่าจอดรถ 20 บาท

รถไฟฟ้า BTS : สถานีหมอชิต หรือสถานีสะพานควาย ตามสะดวก ทั้ง 2 สถานีห่างจากตลาดนัด
รถไฟพอ ๆ กัน เดินทางต่ออีกประมาณ 1.5 กิโลเมตร

รถไฟฟ้าใต้ดิน MRT : สถานีกำแพงเพชร เดินออกมาทางทางออกที่ 3 ฝั่งตลาด อดก แล้ว
เดินทางต่ออีกประมาณ 700 เมตร

รถประจำทาง :สาย 26, 77, 96, 104, 122, 134, 136, 138, 145, 157, 182, ปอ.77, ปอ.134, ปอ.
138, ปอ.145, ปอ.157, ปอ.509, ปอ.517, ปอ.529, ปอ.536

2.8 ตลาดนัดรัชดาไนท์

ตลาดรัชดาไนท์ หรือรัชดาไนท์บาซาร์ เป็นตลาดนัดกลางคืนที่มีความยาวของ
สถานที่ประมาณ 1 กิโลเมตร โดยเริ่มตั้งแต่สี่แยกรัชดา-ลาดพร้าว ตั้งแต่บริเวณอาคารสถานี
รถไฟฟ้าใต้ดินลาดพร้าว ยาวไปจนถึงศาลาอาญา ช่วงตั้งแต่สถานีรถไฟฟ้าใต้ดินรัชดาภิเษก

จนถึง สถานีลาดพร้าว เป็นศูนย์รวมของสินค้าหลากหลาย คล้ายกับตลาดนัดจตุจักร อาทิ เสื้อผ้า
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แฟชั่น เสื้อผ้ามือสอง รองเท้า กระเป๋า เครื่องประดับ ของตกแต่งบ้าน ของเก่า ของมือสอง แผ่นเสียงเก่า ของเล่นสังกะสี อะไหล่รถยนต์ และสินค้าอีกมาก ตลาดนัดรัชดาไนท์ ตลาดนัดยามค่ำคั่นที่กำลังเป็นที่นิยมอย่างมากในขณะนี้ แหล่งรวมอะไหล่รถคลาสสิก ไม่ว่าจะเป็น โฟล์คเต่า ออสตินมินิ มอเตอร์ไซค์ เวสป้า ฯลฯ ทุกคำคั่นของวันเสาร์ที่ตลาดรัชดาไนท์ ถือเป็นแหล่งรวมพลของคน แต่งรถเลยก็ว่าได้ สินค้าที่มีวางขายนั้นก็หลากหลาย ทั้งอะไหล่รถ ของแต่งรถสวยๆ มากมาย บางทีก็มีรถมาจอดติดป้ายขาย สภาพของรถนั้นก็มีความหลากหลาย ไปจนถึงสวยปิ้งเลยทีเดียว

ตลาดนัดรัชดาไนท์ เกิดขึ้นในยุคแรกๆ ของตลาดเปิดท้าย ซึ่งเริ่มมีการรวมตัวกันขายของที่บริเวณสะพานมัทวานรังสรรค์ก่อนในสมัยนั้น และเพิ่งย้ายมาปักหลักในบริเวณปัจจุบันเมื่อ 5 ปีที่แล้วนี้เอง จุดเด่นของตลาดนัดรัชดาไนท์คือ ข้าวของต่างๆ ที่นำมาวางจำหน่ายกันนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นสินค้ามือสองที่สภาพยังคงอยู่มากๆ ทั้งสินค้าจำพวก อะไหล่รถคลาสสิก จักรยานโบราณ ของแต่งรถ ของเล่นทั้งเก่าและใหม่ สินค้าแฮนด์เมด ของเก่าหายาก เสื้อผ้า-เครื่องประดับสไตล์วินเทจ กระเป๋า-รองเท้ามือสอง เครื่องเสียง ของสะสมโบราณ ของแต่งบ้าน และอื่นๆ อีกมากมาย

นอกจากนี้แล้ว ที่นี่ยังมีเป็นแหล่งชุมนุมของนักออกแบบชั้นยอด ที่มักจะนำสินค้าแฮนด์เมดที่มีชิ้นเดียวในโลกของตัวเองมาวางขายกัน ทั้งพวกเครื่องประดับหรือข้าวของเครื่องใช้ภายในบ้าน ส่วนพวกเสื้อผ้า รองเท้า กระเป๋าแฟชั่นก็มีขายทั้งมือ 1 และมือ 2 ในราคาเบาๆ อาหารการกินก็หลากหลาย แต่ที่เห็นจะเป็นที่นิยมที่สุดคงไม่พ้นกาแฟโบราณ เรียกว่าชอปกันไม่ต้องกลัวหิวเลยทีเดียว เรียกได้ว่าใครที่ไม่มีโปรแกรมไปไหนในคืนวันเสาร์แล้วละก็ ที่นี่ถือเป็นสถานที่นั่งที่ น่าสนใจแวะเวียนกันมาเลยทีเดียว ของแต่งบ้าน ของเก่า รวมถึง เสื้อผ้า กระเป๋า รองเท้า อุปกรณ์แต่งรถ ส่วนใหญ่จะเป็นอะไหล่รถเก่า รถเก่าคลาสสิกก็วางขาย ของเล่นเก่า ของเล่นสังกะสี ขวดโหลหยอดเหรียญไขไข หนังสือเก่า เครื่องเล่นแผ่นเสียง นาฬิกา รองเท้ามือสอง เฟอร์นิเจอร์ ตู้โชว์ สินค้าใหม่หรือของกินก็ขายดี เวลาที่คนเดินคึกคักหนาตา

ภาพที่ 2.8 ภาพบรรยากาศริชดาไนท์

เปิดให้บริการเฉพาะคืนวันเสาร์ ตั้งแต่เวลา 18.00 – 02.00 น.

การเดินทาง : ถ.รัชดาภิเษก

รถประจำทาง: สาย 136, 179, 185, 206, ปอ.514, 517, 529

ถ.ลาดพร้าว รถประจำทาง: สาย 8, 26, 27, 44, 92, 96, 122, 136, 137, 145, 178, 179, 185

ปอ.502, 503, 504, 514, 517, 518, 528, 545

รถไฟฟ้าใต้ดิน : สถานีลาดพร้าว ออกทางประตู 4

รถส่วนตัว : - อาคารจอดแล้วจร ของรถไฟฟ้าใต้ดิน ที่แยกรัชดา-ลาดพร้าว ค่าจอด ชม.ละ 30 บาท (บันทึกบัตรส่วนลด เหลือ 10 บาท/ 2 ชม.)

- จอดที่บริเวณข้างสถานีรถไฟฟ้าใต้ดินสุทธิสาร ทางออก 4 แล้วต่อรถไฟฟ้าใต้ดิน

- จอดในซอยข้างมหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น แล้วต่อรถไฟฟ้าใต้ดิน

2.9 ตลาดกลางคืนห้วยขวาง

ตลาดห้วยขวาง ตลาดกลางคืนที่ผู้คนนิยมแวะเวียนกันมาเป็นจำนวนมาก เนื่องจากความที่เปิดจนถึงเกือบรุ่งสาง ตั้งอยู่แถวสี่แยกห้วยขวางเดินเข้ามาทางถนนประชากรราษฎร์บำเพ็ญ ใกล้ๆ โรงเรียนสามเสนนอก มีร้านค้ามากมายเรียงรายกันอยู่เต็ม 2 ข้างทาง ราคาที่เป็นกันเอง และที่ขึ้นชอของเหล่านักท่องเที่ยวมากที่สุด คงไม่พ้นร้านอาหารต่างๆ ในย่านนั้น ซึ่งมีให้เลือกทานกันมากมายหลายร้านตามแต่ความต้องการของแต่ละคน เสื้อผ้า เครื่องประดับที่นำมาขายก็ ตามกระแสแฟชั่น ไม่แพ้ที่อื่นๆ ราคาที่เป็นกันเอง และที่เห็นจะเป็นที่ขึ้นชอของเหล่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ขึ้นด้านการค้า

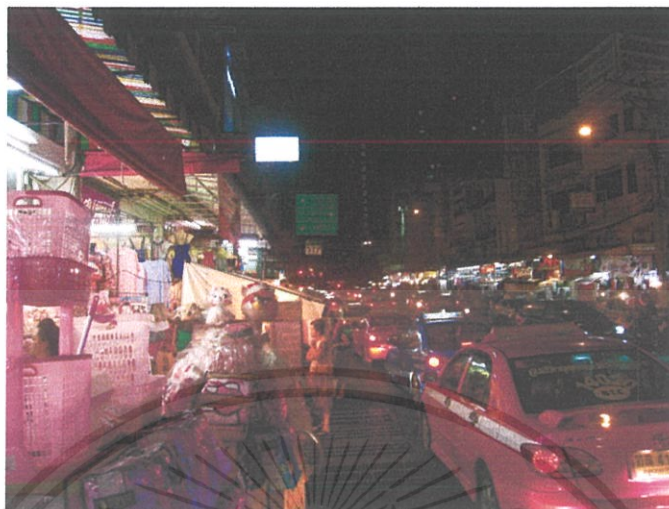
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นักท่องราตรีคงหนีไม่พ้นร้านอาหารต่างๆ ในย่านนั้น ซึ่งมีให้เลือกทานกันมากมายหลายร้าน ตามแต่ความต้องการของแต่ละคน เอาไว้ให้มากินหลังสนุกสนานมาจากในผับ บาร์ ก่อนจะแยกย้ายกันกลับบ้านของตัวเอง

ตลาดกลางคืนห้วยขวาง เป็นสถานที่เดินซื้อของตอนกลางคืน เปิดตั้งแต่หัวค่ำจนถึงตีสอง ตีสาม มีสินค้าพวกเสื้อผ้า รองเท้า คีตตี้ และที่นี่มีของนำทานมากมายให้ได้เลือกขายตามฟุตบอลสองฝั่งถนน สินค้าค่อนข้างเยอะ สำหรับวัยรุ่น วัยทำงาน เป็นแหล่งช้อปปิ้งยามค่ำสินอยู่ใจกลางกรุงเทพฯ ตลาดห้วยขวาง เป็นแหล่งหนึ่งที่มีเสื้อผ้าแฟชั่นให้ได้อัปเดตกัน ทั้งผู้หญิงผู้ชาย เครื่องประดับนาฬิกา ของตกแต่งบ้าน และร้านอาหารที่อร่อยอีกมากมาย คนที่มีชีวิตหรือชอบใช้ชีวิตในกลางคืน จะชอบมาที่นี่กันมาก มาที่นี่แล้วจะได้ทานทุกอย่างที่ท่านอยากทาน เป็นอย่างแน่นอน ไม่ว่าจะเป็นของหวานของหวาน ที่ถ่วนแล้วแต่มีรสชาติที่อร่อยถูกปากทั้งชาวไทยเราและชาวต่างชาติ และพร้อมกันนี้ยังมีของแปลกกินแบบแปลก ๆ อีกมากมาย หรือไม่ว่าจะเป็นของนำทานที่หาทานได้ยากและหน้าตาแปลก ที่ร้านค้าต่าง ๆ ได้ตกแต่งทำให้ดูน่าทานยิ่งขึ้น

อาหารทะเลที่นี่ก็เป็นเมนูเด่นอีกอย่างหนึ่งที่ผู้คนให้ความสนใจกันเป็นอย่างมาก เพราะอาหารทะเลที่สดใหม่และตัวใหญ่มากเลยทีเดียว ไม่ว่าจะเป็นกุ้ง หอม หรือประเภทหอยนางาชิ ชนิด หรือไม่ว่าจะเป็นอาหารภาคไหน ๆ ของไทยเราก็รวมกันอยู่ที่นี้ ยิ่งด้วยขนมหวานที่จะหา มาดับควาหลังจากที่อิมเอมไปกับอาหารทะเลกันแล้ว ไม่ว่าจะเป็นฟรุตสลัด น้ำผลไม้ปั่นนานา ชนิด ลูกชุบ ผลไม้สด ๆ หรือข้าวเหนียวมะม่วง ข้าวเหนียวสังขยา เต้าทึง บัวลอยน้ำจิง

ตลาดห้วยขวางเป็นตลาดกลางคืนที่ผู้คนนิยมแวะเวียนกันมาเป็นจำนวนมาก เนื่องจากด้วยความที่เปิดจนถึงเกือบรุ่งสาง ตั้งอยู่แถวสี่แยกห้วยขวางเดินเข้ามาทางถนนประชากรราษฎร์บำเพ็ญ ใกล้ๆ โรงเรียนสามเสนนอก มีร้านค้ามากมายเรียงรายกันอยู่เต็ม 2 ข้างทาง ราคาก็เป็นกันเอง และที่ขึ้นชอของเหล่านักท่องราตรีมากที่สุด คงไม่พ้นร้านอาหารต่างๆ ในย่านนั้น ซึ่งมีให้เลือกทานกันมากมายหลายร้านตามแต่ความต้องการของแต่ละคน เป็นถนนสายบันเทิงยามค่ำสิน ที่ไม่มีวันหลับไหล

ภาพที่ 2.9 ภาพบรรยากาศตลาดห้วยขวาง

เวลาเปิด 18.00-06.00 น.

การเดินทาง

รถโดยสารประจำทาง สาย 54, 73, 122, 157, 163, 36, 74, 204

รถไฟฟ้าใต้ดิน MRT : สถานีห้วยขวาง

2.10 สยามสแควร์

สยามสแควร์ (อังกฤษ: Siam Square) หรือเรียกกันว่า สยาม เป็นศูนย์การค้าแบบเชิงราบในกรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่บนหัวมุมถนนพญาไท และถนนพระราม 1 โดยด้านหลังติดกับถนนอังรีดูนังต์ และด้านทิศตะวันออกติดต่อกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีกด้านหนึ่งติดกับห้างสรรพสินค้ามาบุญครอง และอีกด้านหนึ่งติดกับ สยามเซ็นเตอร์ สยามสแควร์เป็นพื้นที่ในควบคุมดูแลของสำนักงานจัดการทรัพย์สิน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ธุรกิจในสยามสแควร์มีความหลากหลาย ทั้ง โลกของแฟชั่น อาหาร พื้นที่โฆษณา โรงเรียนกวดวิชา สังคมเด็กแนว หรือในแวดวงทางการธุรกิจการตลาด เป็นสถานที่ที่มีการทดลองสินค้า และกิจกรรมการตลาดแบบแปลกใหม่และเข้มข้นที่สุดแห่งหนึ่ง มีจำนวนคนเดินในสยามสแควร์ในวันธรรมดาเฉลี่ยวันละ 20,000 คน วันหยุดไม่ต่ำกว่า 50,000 คน ซึ่งแต่ละคนมีกำลังซื้อเฉลี่ย 1,000 บาท/ครั้ง/คน

สยามสแควร์ในปัจจุบันมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงภายนอก รูปแบบอาคารอยู่เสมอ

แต่ระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ รวมถึงภูมิทัศน์ มีการเพิ่มการแพร่ภาพสื่อผ่านทางจอโทรทัศน์ทั่วเอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์ใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สยามสแควร์ และทางสำนักงานจัดการทรัพย์สิน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาโครงการศึกษาผังแม่บทสยามสแควร์ขึ้นอย่างจริงจัง และโครงการในอนาคตหลังจากเซ็นเตอร์พอยท์ได้หมดสัญญาลงไป จะมีโครงการ "คิจิตอล เกตเวย์" และยังมีโครงการอาคารจอดรถ โครงการ โรงแรม 3 ดาวครึ่ง ในอนาคต

สยามสแควร์มีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมสมัยนิยมของไทย โดยมีภาพยนตร์ที่มีฉากหรือเนื้อหาเกี่ยวกับสยามสแควร์ เช่น รักแห่งสยาม และ สยามสแควร์ นอกจากนี้มีวิถีชีวิต โอทีนิยม ใช้สยามสแควร์เป็นฉากในเรื่อง

สถานที่ตั้ง

ผังบริเวณ สยามสแควร์เป็นศูนย์กลางการค้าเปิดโล่งแนวราบขนาดใหญ่ ตั้งอยู่บริเวณสี่แยกปทุมวัน มีพื้นที่ทางทิศเหนือติดกับถนนพระราม 1 และทางทิศตะวันตกติดกับถนนพญาไท ทางด้านทิศตะวันออกติดกับถนนอังรีดูนังต์ และทางทิศใต้คือซอยจุฬา 64 ซึ่งในบริเวณใกล้เคียงยังมี ศูนย์การค้ามาบุญครอง สยามดิสคัฟเวอร์รี่ สยามเซ็นเตอร์ สยามพารากอน และยังติดกับ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกด้วย รวมถึง วัดปทุมวนาราม วัดสระปทุม และสนามศุภชลาศัย เป็นต้น ส่วนการเดินทางมายังสยามสแควร์นั้น ยังสามารถเดินทางมาได้โดยรถไฟฟ้าบีทีเอส โดยสถานีสยามยังเป็นสถานีเปลี่ยนเส้นทางของรถไฟฟ้าบีทีเอส สายสุขุมวิท และ สายสีลม อีกด้วย ภายในสยามสแควร์ ทางทิศเหนือตั้งแต่ทางด้านซ้าย บริเวณ โรงหนังสกาล่า คือสยามสแควร์ซอย 1 แล้วไล่ไปทางขวาถึงสยามสแควร์ซอย 6 ค้นด้วยถนนเชื่อมระหว่างถนนพญาไทและถนนอังรีดูนังต์ คือสยามสแควร์ซอย 7 และไล่จากขวาไปซ้ายตั้งแต่สยามสแควร์ซอย 8 จนถึงซอย 11 ช่วงแรกเริ่ม ที่ดินบริเวณก่อนการสร้างสยามสแควร์ในช่วงปี พ.ศ. 2505 ที่ดินย่านนั้นเป็นสวนผัก เป็นชุมชนแออัด จนกระทั่งเกิดเหตุการณ์ไฟไหม้ ชาวบ้านก็ออกจากพื้นที่ไปและนิสิตจุฬาฯ ก็มาช่วยคุ้มกันพื้นที่ไม่ให้ชาวบ้านกลับเข้ามา เจ้าของที่ดินคือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีพลเอก ประภาส จารุเสถียร รัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทย ซึ่งครั้งนั้นได้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีแผนในการพัฒนาที่ดินบริเวณสยามสแควร์ ให้เป็นแหล่งค้าขาย เพื่อป้องกันการบุกรุกที่ดินของชุมชนแออัดที่อยู่อาศัยแต่เดิม

ในปี พ.ศ. 2507 ทางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยซึ่งเป็นเจ้าของสถานที่ได้มอบหมายให้บริษัท เซาท์อีสท์เอเชียก่อสร้าง (ซีคอน เจ้าของ ซีคอนสแควร์) ทำการพัฒนาที่ดินขนาด 63 ไร่ เป็นศูนย์กลางการค้าแบบเชิงราบ พื้นที่เปิดโล่ง พื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบด้วยอาคารพาณิชย์ สูง 3-4 ชั้น ชั้นล่างเป็นร้านค้า ชั้นบนเป็นที่อยู่อาศัยโดยมีรองศาสตราจารย์เลิศ อุรัสยพันธ์ เป็นสถาปนิก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และศาสตราจารย์รัชฎ กาญจนวิชัย เป็นวิศวกร บริษัทก่อสร้างเสร็จปี 2507 จำนวน 550 ห้อง มีโรงภาพยนตร์ โรงโบว์ลิ่ง มีไอซ์สเก็ตติ้ง เป็นศูนย์การค้าแนวราบที่ใหญ่ที่สุดของเมืองไทยในขณะนั้น และเพิ่มเป็น 610 ห้อง ในเวลาต่อมา ซึ่งทางจุฬาฯ ให้สิทธิเช่าคอนกรีตผลประโยชน์จากผู้เช่าห้องแถว 10 ปี จากนั้นทางจุฬาฯ ก็เก็บผลประโยชน์ต่อ

เดิมสยามสแควร์ใช้ชื่อว่า ปทุมวันสแควร์ มี พล.อ.ประภาส จารุเสถียร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในขณะนั้นเป็นประธานวางศิลาฤกษ์ ต่อมาจึงเปลี่ยนชื่อเป็น สยามสแควร์ และในขณะนั้นฝั่งตรงข้ามกำลังสร้างโรงแรมสยามอินเตอร์-คอนดิเนนตัล ซึ่งเดิมทีจะใช้ชื่อโรงแรมว่า บางกอกอินเตอร์-คอนฯ แต่แล้วก็เปลี่ยนชื่อเป็น โรงแรมสยามอินเตอร์คอนดิเนนตัลในเวลาไล่เลี่ยกัน (ปัจจุบัน ได้ถูกทุบและก่อสร้างใหม่เป็นสยามพารากอน) และศูนย์การค้าที่สร้างใหม่ในบริเวณนั้น ก็ตั้งชื่อให้สอดคล้องกัน คือ สยามเซ็นเตอร์ มีการวางผังอาคาร ถนน ที่จอดรถ ระบบสาธารณูปโภค และอาคารขนาดใหญ่ประกอบด้วย โรงภาพยนตร์ จำนวน 3 โรง โรงโบว์ลิ่ง ธุรกิจที่เข้ามาเปิดดำเนินการส่วนใหญ่เป็นร้านอาหาร ร้านหนังสือ ร้านเสื้อผ้า และร้านตัดผม ซึ่งย้ายหรือขยายสาขามาจากย่านอื่น เช่น วังบูรพา สุรวงศ์ สีลม จุดเด่นของสยามสแควร์อยู่ที่มีโรงหนังถึง 3 โรง คือ สยาม และลิโด้ สร้างก่อน แล้วต่อมาจึงสร้าง สกาลา บริเวณ โรงหนังสกาลา เดิมจะให้เป็น ไอซ์สเก็ตติ้ง แต่มีปัญหา จึงเปลี่ยนมาเป็น โรงหนังแทน และได้กลุ่มเอพีเคช ของ คุณพิสิษฐ ต้นสังจา เข้ามารับผิดชอบ ส่วนโรงโบว์ลิ่งได้กลุ่มเจริญรัชตะภักย์ เจริญโรงแรมเพรติเด็นท์ มาดำเนินการ ต่อมาในปี พ.ศ. 2527 ได้มีการรื้อโรงโบว์ลิ่งออก สร้างเป็นโรงแรมโนโวเทล สยามสแควร์

ธุรกิจเคียบโต

หลังจากนั้นเศรษฐกิจในประเทศไทยเจริญเติบโต เป็นไปได้ด้วยดี มีร้านค้าใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากมาย ทั้งร้านอาหารมีระดับ หรือร้านอาหารฟาสต์ฟู้ด และมีการสร้างสถานีตำรวจและสถานีดับเพลิงตรงข้ามกับ โรงภาพยนตร์สยาม ในปี พ.ศ. 2523 และมีการพัฒนาธุรกิจศูนย์การค้าให้ใหญ่ขึ้น มีธุรกิจใหม่ ๆ เข้ามา มีการพัฒนาธุรกิจอย่างต่อเนื่อง

จนในปี 2540 เกิดวิกฤตทางด้านเศรษฐกิจในประเทศไทยอย่างหนัก ผู้คนไม่มีกำลังซื้อ และค่าเช่าห้องแถวซึ่งปรับตัวสูงมากก่อนหน้านี้ สำนักทรัพย์สินจุฬาฯ ได้ปรับราคาค่าเช่าขึ้นถึง 1,200% จากค่าเช่าซึ่งเดิม 10 ปี ราคา 500,000 บาท ปรับขึ้นเป็นราคา 6-7 ล้านบาท ถือเป็นจุดเปลี่ยนครั้งสำคัญของผู้ค้าขายในสยามสแควร์ ถึงขนาดมีการชุมนุมประท้วงครั้งใหญ่ จนในที่สุดจุฬาฯ ได้ปรับลดลงจาก 1,200% ที่ขึ้นราคา ลดลงเหลือ 600% ขณะเดียวกันช่วงเดียวกันนี้ กำลังมีก่อสร้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงการรถไฟฟ้าบีทีเอส ทำให้ผู้เช่าร้านจำนวนมากอยู่ไม่ได้จึงตัดสินใจปิดตัวไปเป็นจำนวนมาก ร้านค้าหลายแห่งต้องเปลี่ยนรูปแบบ มาเป็นขายเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพื่อให้เหมาะกับกำลังซื้อของลูกค้า พฤติกรรมการซื้อของคนเริ่มเปลี่ยนแปลงไป ขณะเดียวกันก็เกิดเจ้าของธุรกิจรายเล็กๆ เพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันทางจุฬาฯ ให้เช่าเพื่อเป็นโรงเรียนกวดวิชา โดยเฉพาะซอย 5-6-7 จากเดิมมีไม่กี่โรงเรียน ก็เพิ่มขึ้นเป็นเกือบ 50 โรงเรียน เมื่อรถไฟฟ้าสร้างแล้วเสร็จก็ยิ่งทำให้สยามสแควร์กลายเป็นศูนย์กลางการเดินทางเข้าถึงได้สะดวกมากขึ้น

เมื่อ พ.ศ. 2541 มีการปรับปรุงพื้นที่บริเวณซอย 5 บนเนื้อที่ 1 ไร่ 41 ตารางวา ให้เป็นศูนย์รวมวัยรุ่น มีลานกิจกรรม ลานน้ำพุ เรียกว่า "เซ็นเตอร์พอยท์" เปิดดำเนินการเมื่อ พ.ศ. 2542 ที่สร้างสีสันและความคึกคักขึ้น มีสินค้าและบริการหลายอย่างที่ต้องการเปิดตัว ก็มักมาทำกิจกรรมที่นี้ อีกทั้งการเปิดตัวของสยามพารากอน และการปรับโฉมของสยามเซ็นเตอร์ มาบุญครอง ก็เอื้อให้จำนวนคนที่แวะเวียนมาในสยามสแควร์มากขึ้น

ในปี 2548 สำนักทรัพย์สินจตุพลางกรณ์มหาวิทยาลัย มีการปรับขึ้นราคาเช่าพื้นที่เพิ่มขึ้นอีก 600% โดยอ้างว่าไม่ได้ขึ้นค่าเช่ามานานนับสิบปี ทำให้โรงเรียนกวดวิชา ซึ่งปักหลักอยู่ที่นี้มานาน เริ่มหันไปหาทำเลแห่งใหม่ เช่น โครงการศูนย์การศึกษาอาคารวรรณสรณ์ ที่หัวมุมถนนศรีอยุธยา มีการประเมินค่าทรัพย์สินทางด้านอสังหาริมทรัพย์ในไทย โดยทำการสำรวจการเปลี่ยนแปลงราคาที่ดินในเขตกรุงเทพ และปริมณฑล ในปี 2549 โดยบริเวณสยามสแควร์มีราคาสูงสุดที่ตารางวาละ 640,000 บาท เพิ่มขึ้นถึง 16.4% จากที่ในปี 2548 สำหรับอันดับทำเลที่ดินราคาแพงรองลงมาคือ อันดับ 2 ย่านเยาวราช ตารางวาละ 630,000 บาท ซึ่งเคยเป็นบริเวณที่มีราคาที่ดินแพงที่สุดมาโดยตลอด อันดับที่ 3 คือ ถนนสีลม ราคาตารางวาละ 560,000 บาท โดยสาเหตุที่ศักยภาพทำเลย่านสยามสแควร์เติบโตเร็ว เพราะนอกจากมีรถไฟฟ้าผ่านแล้ว ยังมีการพัฒนา มีกิจกรรมทางเศรษฐกิจเกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ มากกว่าทำเลอื่น ๆ

31 ธันวาคม พ.ศ. 2550 ถือเป็นวันสิ้นสุดสัญญาเช่าของบริษัท พรไฟลิน ในการเช่าพื้นที่บริเวณเซ็นเตอร์พอยท์ และสำนักทรัพย์สินจตุฬาฯ ได้เปิดประมูลพื้นที่ใหม่ โดยมีการจัดงานอำลาในชื่องานว่า "เซ็นเตอร์พอยท์ อินฟินิตี้ ปาร์ตี้" เมื่อวันที่ 14-15 ธันวาคม พ.ศ. 2550 โดยในงานมีการปิดถนนหน้า เซ็นเตอร์พอยท์ (สยามสแควร์ซอย 7) และจัดคอนเสิร์ต 2 เวที มีศิลปินนักร้อง ดิเจ วิเจ มาร่วมงานร่วม 300 คน และภายหลังจากนี้อีกไม่กี่เดือน จะมีการก่อสร้างอาคารแบบใหม่ ในคอนเซ็ปต์ "ดิจิทัล ซิตี้"

จากข้อมูลเดือนกันยายน 2551 ข้อมูลผลสำรวจราคาที่ดินในกรุงเทพ โดยการสำรวจของเอเจนซี ฟอร์ เรียลเอสเตท สยามสแควร์ยังมีราคากลางสูงสุดที่ 8 แสนบาท/ตร.วา ส่วนซื้อขายจริง 9.5 แสนบาท/ตร.วา หลังจากพื้นที่ 1 ไร่เศษของลานเซ็นเตอร์พอยท์ระหว่างซอย 3

และชอย 4 ได้หมกคสัญญาลง จึงได้ดำเนินตามผังแม่บทใหม่มีการเปิดประมูลให้เอกชนรายใหม่เข้ามาพัฒนาพื้นที่ โดยได้สร้างเป็น "คิจิตอล เกตเวย์" ที่บริษัท ทีซีซี แลนด์ จำกัด ได้ปรับปรุงพื้นที่ ภายใต้แนวคิดที่ต้องการให้เป็น คิจิเทนเมนต์ แห่งเรียนรู้เทคโนโลยีรูปแบบใหม่ที่มาพร้อมกับความสนุกสนาน ใช้เงินลงทุนกว่า 500 ล้านบาท โดยมีพื้นที่รวม 8,390 ตารางเมตร และยังเชื่อมจากรถไฟฟ้าสถานีสยามสุขุมวิท 3 ของ "คิจิตอล เกตเวย์" โดยเปิดตัวเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2552

จากปัญหาที่จอดรถไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้งาน ทางจุฬาฯ จึงได้ตัดสินใจใช้พื้นที่บริเวณบล็อก L ที่อยู่ตรงข้ามโรงแรมโนโวเทล โดยใช้ชื่อว่า "อาคารสยามกิตติ์" เปิดทำการราวเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2553 โดยใช้เงินลงทุน 800 ล้านบาท โดยเป็นงบประมาณของรัฐบาลจำนวน 80 ล้านบาท ใช้พื้นที่เดิมที่เป็นลานจอดรถที่ 4 และพื้นที่ของอาคารพาณิชย์จำนวน 45 คูหา มีพื้นที่รวมประมาณ 3 ไร่ โดยอาคารมีความสูงสูง 30 ชั้น แปลนอาคารเป็นสถาปนิกโครงการ และดำเนินการก่อสร้างโดยชินเทค คอนสตรัคชั่น ส่วนอาคารโพเดียม ความสูง 5 ชั้นใช้เป็นซ็อบบิ่งมอลล์ ตั้งแต่ชั้นที่ 1-5 โดยส่วนใหญ่จะเป็นโรงเรียนกวดวิชา ส่วนที่ 2 เป็นอาคารจอดรถ ตั้งแต่ชั้นที่ 6-11 รวมถึงชั้นใต้ดินอีก 2 ชั้น รวมพื้นที่ใช้สอยทั้งหมด 52,760 ตารางเมตร

ต่อมาสยามสแควร์ได้มีโครงการวิวาทาวน์ เปิดตัวเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 ตั้งอยู่บริเวณทางหนีไฟระหว่างอาคารพาณิชย์ของสยามสแควร์ ชอย 6 กับอาคารพาณิชย์ฝั่งถนนอังรีดูนังต์ ประกอบด้วยร้านค้าทั้งหมด 104 ร้านค้า แบ่งเป็น โซนเสื้อผ้าแฟชั่น 72 ร้านค้า และโซนอาหาร 34 ร้านค้า

ธุรกิจ ในสยามสแควร์มีความหลากหลาย ทั้งโลกของแฟชั่น อาหาร พื้นที่โฆษณา โรงเรียนกวดวิชา สังกะเด็กแนว หรือในแวดวงทางการธุรกิจการตลาด เป็นสถานที่ที่มีการทดลองสินค้า และกิจกรรมการตลาดแบบแปลกใหม่และเข้มข้นที่สุดแห่งหนึ่ง มีจำนวนคนเดินในสยามสแควร์ในวันธรรมดาเฉลี่ยวันละ 20,000 คน วันหยุดไม่ต่ำกว่า 50,000 คน ซึ่งแต่ละคนมีกำลังซื้อเฉลี่ย 1,000 บาท/ครั้ง/คน

อาหาร

สยามสแควร์ ยังเป็นศูนย์รวมร้านอาหารนานาชาติ และร้านอาหารมากมายและเครื่องดื่ม ที่กระจายตัวอยู่ในพื้นที่ 67 ไร่ มีจำนวนร้านมากถึง 150 ร้าน ไม่ว่าจะเป็นข้าวแกงราคาถูกจนถึงอาหารราคาแพง ในส่วนของชื้อร้านจะถูกตั้งตามสมัยนิยม อย่างเช่นร้านอาหารเมื่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลายสิบปีก่อน มักจะมีคำว่า เฮ้าส์ ห้องอาหาร ภัตตาคาร อาทิ ยูเอฟเอ็ม เบเกอร์ เฮ้าส์ นิวไลท์ คอฟฟี่เฮ้าส์ ภัตตาคารหุจถลามสกาล่า และรสดีเด็ด เป็นต้น

เวลาเปิด-ปิดของร้านอาหารในสยามสแควร์ บางร้านอาจเริ่มตั้งแต่หกโมงเช้าเพื่อรองรับมือแรกของคนทำงานย่านนั้น เช่น โจ๊ก แต่ส่วนใหญ่จะเปิดบริการก่อนเที่ยงวัน และมีบางร้านปิดบริการเมื่อเข้าสู่วันใหม่ และมีหลายร้านที่เปิดถึง 12 ชั่วโมง เช่น ภัตตาคารหุจถลามสกาล่า เปิดบริการตั้งแต่ 11.00-23.00 น.

สำหรับร้านอาหารแบรนด์ชื่อดัง อย่างเช่น ห้องอาหารสีฟ้า ที่เปิดที่สยามสแควร์ มากกว่า 31 ปี (ในปี 2550), เอ็มเค สุกี้, ก๊วยเตี้ยวเรือท่าสยาม (เปิดในปี 2542) และ กาโตว์ เฮ้าส์ ร้านเบเกอร์รี่ที่เปิดที่สยามสแควร์ซอย 4 เป็นแห่งแรก ตั้งแต่ปี 2530 นอกจากนั้นยังมีธุรกิจอาหารประเภทใหม่ อย่างเช่นร้านตำน้ำ, ไอศกรีม กลิ่น ครก, เคอะ ครก และกระต๊าก แบรนด์ดังๆ อย่าง เอ็มเค สุกี้ เคเอฟซี พิซซาชัท ดังกิน โคนัทจะเช่าพื้นที่บริเวณอาคารซึ่งติดกับถนนพระราม 1 ด้วยพื้นที่เช่า 2-3 ชั้น โดยดังกิน โคนัท บริเวณด้านหน้าซอย 4 ถือเป็นสาขาแรกในประเทศไทย และยังมีร้าน โอ บอง แปง เกิดขึ้นในอาคารเดียวกัน ดังกิน โคนัทสาขาสยามสแควร์ยังคงเป็นสถานที่นัดพบ คิวหนังสือของเด็กนักเรียนย่านนี้ด้วย ส่วนร้านอาหารที่หาทานยากจะพบได้ที่สยามสแควร์ที่เดียวอย่างเช่น เอแอนด์คัพบิลิว ตั้งอยู่ตรงข้ามกับน้ำพุเซ็นเตอร์ พ้อยท์ และจุฑารส ซอย 1 ซึ่งมีลูกชิ้นรสเด็ดและผัดไทยกุ้งสดเป็นเมนูขึ้นชื่อ เปิดบริการมากกว่า 38 ปี และรสดีเด็ด ที่เปิดมารวม 30 ปี เป็นต้น ส่วนทางด้านธุรกิจร้านอาหารกลางคืน อย่าง ฮาร์ดร็อกคาเฟ่ ซอย 11 และ กินคัม หูซิท ซอย 3 ที่เป็นร้านอาหารกึ่งผับ เป็นต้น

แฟชั่น

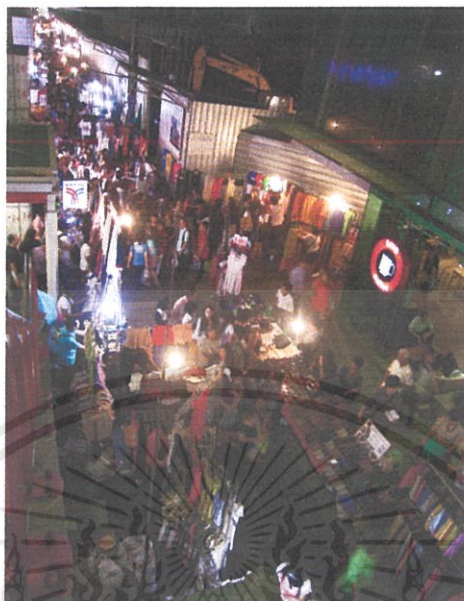
สยามสแควร์มีร้านค้าเสื้อผ้ามากถึงถึงกว่า 150 ร้าน ทั้งเสื้อผ้าสำเร็จรูปราคาถูก ถึงเสื้อผ้าแบรนด์นำเข้าจากต่างประเทศ และยังมีร้านรับตัดชุดวิวาห์ซึ่งมีกว่า 20-30 ร้าน ธุรกิจแฟชั่นเกี่ยวกับเสื้อผ้าในสยามสแควร์มีมานานแล้วและบางร้านก็ยังคงอยู่ อย่างเช่นร้านคิคุย่า ผู้ประกอบการที่ขายผ้าเมตร ในขณะที่เดียวกันสยามสแควร์ถือเป็นศูนย์รวมแฟชั่นอันหลากหลาย เสื้อผ้าตามกระแสแฟชั่นของวัยรุ่นมากมาย เสื้อผ้าที่ได้รับความนิยมเป็นแฟชั่นจากนักร้องแบบรุ่นใหม่ และ ผู้ประกอบการรายเล็กรายย่อย โดยมีมากในบริเวณใต้โรงภาพยนตร์ลิโด และ บนชั้น 2 ของโรงภาพยนตร์, โชนบายพาสใกล้กับศูนย์หนังสือจุฬา มีร้านแฮปปี้ เบอริรี่ ซึ่งเป็นร้านเสื้อผ้าวัยรุ่นที่ได้รับการโปรโมตผ่านสื่อมากที่สุด, ร้าน Dopespot ร้านขายเสื้อผ้าและ สินค้าแนวสตรีทแวร์ ของวงไทยเทเนี่ยม วงที่มีเสื้อผ้าเป็นของตัวเองภายใต้ชื่อแบรนด์ 9 Faces ,

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thirteen Crowns และ Never Say Cut ส่วนสินค้าแบรนด์เนมชื่อดัง กลับไม่ได้รับความนิยมเท่าที่ควร หลายรายก็ปิดตัวไปอย่างร้านเพลย์ บอย แต่ก็ยังคงมีร้าน ลาคอสท์ นอดิก้า เซอรูติ ที่ยังคงเปิดอยู่

สำหรับธุรกิจอย่างอื่นที่ได้รับความนิยมอย่างเช่น ร้านถ่ายรูปที่ได้รับความนิยมอย่างมากในช่วงปี 2543-2544 ที่เป็นการถ่ายแบบสนุกสนาน ได้รับความนิยมในหมู่วัยรุ่น ถึงแม้ความคึกคักในธุรกิจประเภทนี้จะลดลง อันด้วยเทคโนโลยีการถ่ายภาพจากกล้องดิจิทัลและโทรศัพท์มือถือ แต่ก็มีวัยรุ่นส่วนหนึ่งที่นิยมนำรูปที่ถ่ายนี้ไปขึ้นใน ไฮ ไฟฟ์ และอัลบั้มออนไลน์บนเว็บต่างๆ นอกจากนั้นทางด้านธุรกิจหนังสือ สิ่งพิมพ์ เพราะสยามสแควร์ไม่เพียงแต่เป็นสถานที่ที่มีการแจกแผ่นพับ โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ทางการค้าอย่างกว้างขวาง จึงได้มีการเติบโตของกลุ่มหนังสือแจกฟรี ที่ได้รับการสนับสนุนจากธุรกิจโฆษณาสินค้าต่างๆ อีกทั้ง ก็เป็นที่ได้รับความนิยมจากกลุ่มวัยรุ่น ไม่ว่าจะ เป็น You Are Here ที่ทำมานาน 3 ปี ที่กำลังต่อยอดไปยังนิตยสารออนไลน์ หรือนิตยสาร Centerpoint Magazine ที่แจกฟรีในเล่มแรกและประสบความสำเร็จดี เจ้าของก็ตัดสินใจทำเพื่อขาย โดยก็เริ่มทำเป็นนิตยสารรายเดือน และนิตยสารแจกฟรีอื่นๆ เช่น BK แมกกาซีน, Happening และ @Siam เป็นต้น ส่วนร้านค้าและอาคารประเภทอื่น ๆ ในสยามสแควร์เช่น ธนาคาร คลินิกต่างๆ ร้านหนังสือ ร้านขายของขวัญ การ์ด อุปกรณ์ตกแต่งบ้าน ร้านนาฬิกา ร้านแว่นตา ร้านขายยาและเวชภัณฑ์ ร้านดอกไม้ ร้านอสังหาริมทรัพย์ สำนักงาน และ ร้านนวดแผนไทย

เมื่อพูดถึงกรุงเทพแล้ว แทบจะไม่มีใครที่ไม่รู้จักสยาม ซึ่งนับเป็นจุดรวมแฟชั่นและทุกความอินเทรนด์ไว้ที่นี่ ร้านเสื้อผ้าสุดชิป ร้านอาหารต่างๆ กิจกรรมการตลาดแบบแปลกใหม่ และเข้มข้นที่สุดแห่งหนึ่ง รวมถึงผู้คนที่มาเดินเฉลี่ยวันละกว่าสองหมื่นคน จึงทำให้สยามเปรียบเสมือนจุดศูนย์กลางของกรุงเทพไปโดยปริยาย ทำให้ตลาดกลางคืนที่นี้น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง

ภาพที่ 2.10 ภาพบรรยากาศสยามสแควร์

ตลาดกลางคืนสยามเปิดทุกวัน ตั้งแต่ 19.00-23.00

การเดินทาง

รถยนต์ส่วนตัว สามารถนำไปจอดได้ที่สยามสแควร์

รถโดยสารประจำทาง สาย 15,16,21,25,36,40,48,54,73,93,159,204

ปอ. 501,502,508,547

ปอ.พ.1,3,5,6,8,9,11,16

รถไฟฟ้า BTS สถานีสยาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

การออกแบบสิ่งพิมพ์

3.1 หลักการออกแบบสิ่งพิมพ์

การออกแบบสิ่งพิมพ์ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์หรือนิตยสาร จะเริ่มต้นด้วยการกำหนดแนวทางความคิด การจัดผังงาน จนถึงกระบวนการผลิต ซึ่งประกอบด้วย การถ่ายภาพ และการนำข้อความต่างๆ มาจัดทำเป็นต้นฉบับส่งโรงพิมพ์ โดยทั่วไปนักออกแบบสิ่งพิมพ์ใช้หลักการออกแบบเป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้ผลงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แต่หลักการออกแบบก็ไม่ใช่ว่าจะตายตัวที่ต้องปฏิบัติตามเสมอไป แต่ก็เป็นหลักการซึ่งมนุษย์คิดค้นมาหลายชั่วอายุคน และพบว่าเมื่อนำหลักการออกแบบไปใช้แล้วผลงานที่ปรากฏออกมาดูสวยงาม ออกมาดี จึงน่าจะเป็นคำตอบได้ว่าเหตุใดจึงต้องมีการศึกษาหลักการออกแบบหรือนำหลักการออกแบบไปใช้ในการทำงานองค์ประกอบแรกที่นักออกแบบสิ่งพิมพ์นึกถึงคือกรอบภาพ จุด เส้น รูปร่าง รูปทรงและสี แต่สิ่งที่จะนำทางให้การออกแบบได้ผลมีประสิทธิภาพคือการนำหลักการออกแบบมาใช้ หลักการออกแบบเป็นแนวทางให้นักออกแบบได้สร้างสรรค์งานได้ตรงตามวัตถุประสงค์ เช่นเดียวกับการออกแบบโครงสร้างของสถาปนิก นักออกแบบควรเริ่มจากโครงสร้างที่มองเห็น (visual structure) เพื่อรองรับองค์ประกอบอื่นตามหลักการออกแบบ ให้สิ่งที่ปรากฏบนงานออกแบบมีคุณค่า สามารถกระตุ้นผู้ชมให้ได้รับสารอย่างมีระบบ โดยการเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลที่ต้องการสื่อสารกับโครงสร้างของงานออกแบบ

หลักการออกแบบในศาสตร์อื่นๆ อาจกล่าวถึงความแตกต่าง ความกลมกลืน สัดส่วน ความสมดุล การเคลื่อนไหว ทศนิยมภาพและเอกภาพ หลักการและความหมายโดยทั่วไปอาจคล้ายกัน แต่แนวคิดในการนำไปใช้ย่อมแตกต่างกัน การออกแบบสิ่งพิมพ์ส่วนใหญ่มักต้องการนำเสนอสาระให้มีประสิทธิภาพ ผู้รับสารสามารถเข้าใจได้ในเวลาอันรวดเร็วแม้เทคโนโลยีหรือวิธีการรับข้อมูลข่าวสารของกลุ่มเป้าหมายจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอแต่หลักการออกแบบยังเป็นมาตรฐานที่คงที่ไม่เปลี่ยนแปลงแนวคิดเรื่องหลักการออกแบบเป็นเรื่องที่นักออกแบบคุ้นเคยเป็นอย่างดีเช่นเดียวกับการแต่งกายในชีวิตประจำวัน หลักการออกแบบเป็นการนำกฎเกณฑ์ด้านกายภาพและธรรมชาติมาใช้ เป็นเรื่องใกล้ตัวที่ทุกคนสามารถเข้าใจได้โดยง่ายดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.1 ความแตกต่าง

ความแตกต่าง (contrast) เป็นหลักการออกแบบเพื่อเน้นให้เห็นสิ่งที่ไม่เหมือนกัน

ยกตัวอย่างคำที่เป็นความหมายของความแตกต่าง เช่น ความกล้าหาญกับความขลาดกลัว กระตือรือร้นกับความเฉื่อยชา ความมืดกับความสว่าง เป็นต้น ดังนั้นในการเสนอข่าวที่น่าประเด็นความขัดแย้งมาใช้เป็นลักษณะการประชดประชันกันนับได้ว่าเป็นการนำเสนอที่ยึดหลักความแตกต่างมาใช้เช่นกัน

การใช้หลักความแตกต่างเพื่อดึงดูดกลุ่มเป้าหมายดูเหมือนจะเป็นแนวคิดที่สืบทอดกันมา ไม่ว่าจะ เป็นภาพประกอบเรื่องหรือหัวเรื่องที่อาจใช้วิธีการทำให้ใหญ่ขึ้น ทำรูปร่าง รูปทรงให้ต่างกัน ใช้สีที่เด่นขึ้นมา ใช้โทนสีที่แตกต่างกัน เป็นต้น

การเน้นส่วนใดส่วนหนึ่ง เพื่อสร้างความรู้สึกซึ่งอาจทำได้โดยการใช้นาขนาด รูปร่าง สี และทิศทางที่แตกต่างไปจากองค์ประกอบอื่นๆ ที่อยู่โดยรอบเพื่อทำให้เกิดความเด่นขึ้น

3.1 การเน้นความแตกต่างโดยขนาด คือต้องการเน้นให้มีขนาดใหญ่ขึ้นกว่าปกติ ซึ่งมักพบในงาน โปสเตอร์ ปกหนังสือ และงานโฆษณาต่างๆ

3.2 การเน้นความแตกต่างโดยรูปร่าง การใช้นาขนาดที่แตกต่างกันเพียงอย่างเดียวยังไม่เพียงพอ อาจต้องใช้วิธีสร้างองค์ประกอบภาพให้มีรูปร่างที่ต่างๆ กันออกไปด้วย ซึ่งอาจทำได้โดยการบัง (crop) ภาพบางส่วน การใช้ฮาฟโทน หรือการใส่สกรีนขนาดต่างๆ เข้าช่วยในการทำตัวอักษรหรือภาพได้ การเน้นความแตกต่างโดยรูปร่าง

การเน้นความแตกต่างโดยการ ใช้ความแก่-อ่อนของสีภาพ การเน้นความแตกต่างด้วยทิศทาง

3.3 การเน้นความแตกต่างโดยการ ใช้ความแก่ - อ่อนของสีภาพ อาจจะทำให้สวยงาม น่าสนใจมากขึ้นหากกำหนดให้แต่ละส่วนมีความเข้มแก่ - อ่อน ไม่เท่ากัน จะช่วยให้เห็นความลึกความชัดของภาพได้ดีขึ้นเพื่อเพิ่มความ

น่าสนใจให้สิ่งพิมพ์ และสร้างความรู้สึกของผู้ดูได้โดยการใช้ตัดกัน การใช้ตัวอักษรเว้นขาวในพื้นที่บัพ หรือการใช้เนื้อที่ว่างแทรกกระหว่างหน้าที่มี เนื้อความมากๆ เป็นต้น

3.4 การเน้นความแตกต่างด้วยทิศทาง การใช้ทิศทางในการชี้แนะผู้อ่านให้ติดตามข้อความที่ต้องการสื่อความหมายไปตามลำดับ เช่นข้อความพาดหัวทางด้านบนภาพจะ ไปสิ้นสุดข้อความด้านขวามือ และจะถูกชักนำมาสู่ข้อความข้างล่าง โดยเส้นทแยงมุมและเมื่อจบข้อความสุดท้ายแล้วจึงจะถึงข้อความปิดท้าย ส่วนกรอบสี่เหลี่ยม จะทำหน้าที่เป็นกรอบที่กำหนดทิศทางให้องค์ประกอบภาพว่าจะอยู่ในแนวตั้งหรือแนวนอน

ความแตกต่างที่ใช้ในงานสิ่งพิมพ์หรืองานออกแบบนิเทศศิลป์อาจมีความหมายในแง่ของการทำให้ชัดเจน ดังกล่าวมาแล้วข้างต้นว่าความแตกต่างเป็นเรื่องเปรียบเทียบระหว่างความหมายที่ตรงข้ามกัน เป็นการแยกสิ่งที่ต้องการนำเสนอให้โดดเด่นขึ้น ทำให้ผู้ชมสะดุดตาและจดจำ เชื่อมโยงความแตกต่างระหว่างของสองสิ่งได้ อย่างไรก็ตาม ในการนำเรื่องความแตกต่างไปใช้ในการออกแบบ นอกจากจะมีส่วนประสานเป็นจุดเน้นความสนใจแล้วก็ควรมีส่วนรองเพื่อส่งเสริมส่วนประสานให้ดูน่าสนใจน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

3.1.2 เอกภาพและความกลมกลืน (Unity & Harmony)

เอกภาพคือความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งในการจัดทำเลย์เอาต์หมายถึงการนำองค์ประกอบที่แตกต่างกันมาวางไว้ใน พื้นที่หน้า กระดาษเดียวกัน ได้อย่างกลมกลืน ทำหน้าที่สอดคล้องและส่งเสริมกันและกันในการสื่อสารความคิดรวบยอดและบุคลิกภาพของสิ่งพิมพ์นั้น ๆ การสร้างเอกภาพนี้สามารถทำได้หลายวิธี เช่น การเลือกใช้อองค์ประกอบอย่างสม่ำเสมอ เช่น การเลือกใช้แบบตัวอักษรเดียวกัน การเลือกใช้ภาพขาวดำทั้งหมด เป็นต้น การสร้างความต่อเนื่องกันให้องค์ประกอบ องค์ประกอบ เช่น การจัดให้พาดหัววางทับลงบนภาพ การใช้ตัวอักษรที่เป็นข้อความ ล้อตามทรวดทรง ของภาพ เป็นต้น การเว้นพื้นที่ว่างรอบองค์ประกอบทั้งหมด ซึ่งจะทำให้พื้นที่ว่างนั้นทำหน้าที่เหมือนกรอบสีขาวล้อมรอบองค์ประกอบทั้งหมดไว้ภายในช่วยให้องค์ประกอบทั้งหมดดูเหมือนว่าอยู่กันอย่างเป็นกลุ่มเป็นก้อน

3.1.3 สัดส่วน

การกำหนดสัดส่วนนี้เป็นการกำหนดความสัมพันธ์ในเรื่องของขนาด ซึ่งมีความสำคัญ โดยเฉพาะในหน้ากระดาษของสิ่งพิมพ์ที่ต้องการให้มีจุดเด่น เช่น หน้าปกหนังสือ เป็นต้น เพราะองค์ประกอบที่มีสัดส่วนแตกต่างกันจะดึงดูดสายตาได้ดีกว่าการใช้องค์ประกอบทั้งหมดในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ในการกำหนดสัดส่วนจึงต้องพิจารณาองค์ประกอบทั้งหมดในพื้นที่หน้ากระดาษไปพร้อม ๆ กัน ว่าควรเพิ่มหรือลด องค์ประกอบใด ไม่ใช่ค่อย ๆ ทำไปที่ละองค์ประกอบ สัดส่วนไม่ใช่กฎตายตัว แต่จะเลื่อนไหลไปตามสถานการณ์ที่ไม่สามารถคาดเดาได้ เป็นความเหมาะสมสำหรับของสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่งเปรียบเทียบได้ง่ายๆเช่นเดียวกับเรื่องของอัตราส่วน นักออกแบบสิ่งพิมพ์จำเป็นต้องคำนึงถึงสัดส่วนขององค์ประกอบที่อยู่บนหน้ากระดาษและการตัดกระดาษจากแผ่นใหญ่สู่แผ่นเล็กให้ประหยัดที่สุด สัดส่วนขึ้นอยู่กับการวางเทียบวัตถุที่อยู่ใกล้เคียงกัน ไม่ใช่การใช้มาตราวัด

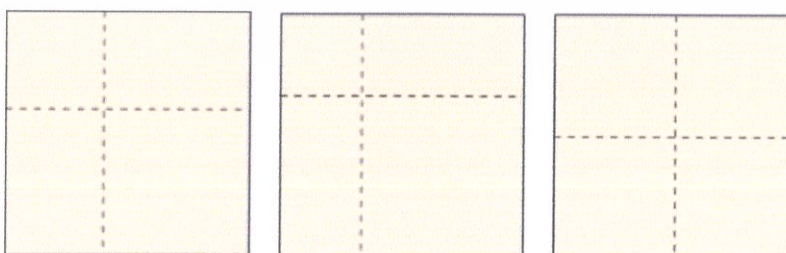
โดยเคร่งครัด และถ้ารู้จักการนำเรื่องสัดส่วนไปใช้อย่างมีทักษะ ผลงานที่ออกมาจะให้ความรู้สึกได้เป็นอย่างดีหลักการของสัดส่วนใกล้เคียงกับเรื่องความแตกต่าง ขณะที่เรื่องความแตกต่างใช้เพื่อการเน้นและมีส่วนรองลงมา เรื่องของสัดส่วนก็เช่นกัน หากรู้จักนำเรื่องสัดส่วนไปใช้อย่างชาญฉลาดเป็นเหตุเป็นผลให้เกิดการเน้นและมีส่วนรองลงมา ผลงานจะสามารถดึงดูดใจได้เป็นอย่างดี

กำหนดสัดส่วนของรูปแบบงานที่จะออกแบบ เพื่อเป็นแนวทางในการใส่องค์ประกอบลงไปให้เหมาะสม การกำหนดกรอบ ขอบเขต รูปแบบ รูปเล่มหรือขนาดไว้รูปแบบส่วนสัดมี 2 ประการคือ

1.1 ความสัมพันธ์ในเรื่องของขนาด ระยะหรือพื้นที่ระหว่างของสองสิ่ง เช่น กว้าง – ยาว สอดคล้องกับสัดส่วนของกระดาษมาตรฐานที่จำหน่ายทั่วไปการใช้มาตรฐานดังกล่าวเป็นการใช้กระดาษอย่างคุ้มค่า ไม่ควรกำหนดส่วนสัดให้เป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส หรือสี่เหลี่ยมผืนผ้า เพราะจะดูไม่น่าสนใจ

1.2 การเปรียบเทียบระหว่างองค์ประกอบย่อย และภาพรวมขององค์ประกอบทั้งหมดเช่น ขนาดตัวอักษรและภาพประกอบในแต่ละหน้าคือไม่ควรใช้ตัวอักษรที่มีขนาดต่างกันมากเกินไปในหนึ่งหน้า ยกเว้นหนังสือพิมพ์

การแบ่งพื้นที่ (division of space) หมายถึง การใช้สัดส่วนในการออกแบบ การแบ่งพื้นที่หน้ากระดาษในสัดส่วน 2 : 3 น่าสนใจกว่า 1 : 2 เพราะพื้นที่ 1 : 2 จะทำให้น่าเบื่อ ด้วยสายตาคอนทั่วไปสามารถแบ่งทุกอย่างได้เป็น 2 ส่วนอยู่แล้ว แม้กระดาษจะเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัส การแบ่งสัดส่วน 2 : 3 ก็ดูมีเสน่ห์ดีกว่า การแบ่งนี้ใช้เส้นตั้งและเส้นระนาบ หรือจะใช้องค์ประกอบของงานสิ่งพิมพ์ใส่ลงในพื้นที่ก็ได้

ภาพที่ 3.1 ภาพการแบ่งสัดส่วนบนสิ่งพิมพ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.4 พื้นที่ว่าง

พื้นที่ว่าง (white space) บางครั้งเรียกว่าพื้นที่ว่างลบ (negative space) เป็นส่วนหนึ่งของการออกแบบที่สามารถมองเห็นได้ตามความเป็นจริง สามารถเข้าแทนที่หรือล้อมรอบได้เช่นเดียวกับองค์ประกอบอื่น ๆ อีกนัยหนึ่งเราอาจกำหนดพื้นที่ว่างเป็น 2 ชนิดคือพื้นที่ว่างบวก (positive space) และพื้นที่ว่างลบ (negative space) ซึ่งจะสลับหน้าที่กันเป็นวัฏจักร ขึ้นอยู่กับพื้นที่ว่างใดจะแทนที่หรือพื้นที่ว่างใดจะถูกแทนที่ การแบ่งพื้นที่โดยความเป็นจริงแล้วเป็นการใช้วิธีทางเรขาคณิตแบ่งพื้นที่ออกเป็นส่วนๆ บางพื้นที่ถูกรอบครองโดยพื้นที่ว่างบวก โครงสร้างที่มองเห็นและสิ่งที่มีอยู่แต่ไม่ปรากฏให้เห็น การใช้พื้นที่ว่าง ก็ต้องใช้ความระมัดระวังไม่ให้มากหรือน้อยเกินไป

3.1.5 ความสมดุล

ในงานออกแบบต่างๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน รวมถึงงานออกแบบสิ่งพิมพ์ ต้องใช้หลักสมดุลเข้าช่วยเช่นกัน เพราะสิ่งจำเป็นพื้นฐานคือต้องให้ง่าย ดึงดูดใจ น่าสนใจ และมีพลังดึงดูดสายตา หลักการเรื่องความสมดุลนี้เป็นการตอบสนองธรรมชาติของผู้รับสารในเรื่องของแรงโน้มถ่วง โดยการจัดวางองค์ประกอบทั้งหมดในพื้นที่หน้ากระดาษนั้น จะต้องไม่ขัดกับความรูสึกนี้ คือ จะต้องไม่ดูเอนเอียงหรือหนักไปด้านใดด้านหนึ่ง โดยไม่มีองค์ประกอบมาถ่วงในอีกด้าน การจัดองค์ประกอบให้เกิดความสมดุลแบ่งเป็น 3 ลักษณะคือความสมดุลแบบเป็นทางการ (formal balance) ความสมดุลแบบไม่เป็นทางการ (informal balance) และสมดุลแบบรัศมี (Radial Balance)

1. ความสมดุลแบบสองข้างเท่ากัน (symmetry balance) เป็นความสมดุลแบบเป็นทางการ หมายถึง การจัดวางองค์ประกอบสองข้างเท่ากันคล้ายการวางองค์ประกอบข้างกระจกเงาและเห็นองค์ประกอบอีกข้างเหมือนกัน (mirror image) โดยมีเส้นแบ่งครึ่งตามแนวตั้งเป็นเส้นแกนกลาง (vertical axis) นักออกแบบสิ่งพิมพ์พยายามแบ่งน้ำหนักด้านบนและด้านล่างของหน้ากระดาษตามเส้นแกนสมมุติแนวนอน (horizontal axis) แต่จะป้องกันเรื่องน้ำหนักที่มากเกินไปด้วยการนำพื้นที่ว่างมาเป็นแกนสมมุติแนวตั้ง (vertical white space) ความสมดุลแบบสองข้างเท่ากันเป็นระเบียบ เน้นอน เป็นทางการ น่าเชื่อถือ ง่ายต่อการมอง แต่ก็ดูเป็นรูปแบบสมัยเก่าเพราะเป็นการบังคับอยู่ในกรอบมากเกินไป นักออกแบบสิ่งพิมพ์อาจต้องพิจารณาเลือกใช้ให้เหมาะกับจุดประสงค์หรือให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย

2. ความสมดุลแบบสองข้างไม่เท่ากัน (asymmetry balance) เป็นความสมดุลแบบไม่เป็นทางการ หมายถึง การจัดวางองค์ประกอบโดยให้องค์ประกอบในด้านซ้ายและด้านขวาของ พื้นที่หน้ากระดาษมีลักษณะไม่เหมือนกันทั้งสองข้าง แม้องค์ประกอบ จะไม่เหมือนกันในแต่ละด้าน แต่ก็ถ่วงน้ำหนักกันและกันให้เกิดความสมดุล การจัดวางส่วนประกอบมูลฐานของศิลปะลงบนแกนสมมุติทั้งแนวตั้งและแนวนอน โดยอิสระ สิ่งที่น่าออกแบบถึงพิมพ์ควรคำนึงถึงคือเรื่องของน้ำหนัก สัดส่วน

3. สมดุลแบบรัศมี (Radial Balance) เป็นการ จัดวางองค์ประกอบ โดยให้องค์ประกอบแผ่ไปทุกทิศทุกทางจากจุดศูนย์กลาง

3.1.6 การเคลื่อนไหว (movement)

การเคลื่อนไหว (movement) ถูกนำมาเป็นหลักการออกแบบให้เกิดความเคลื่อนไหวในงาน สามารถทำให้เกิดการดึงดูดสายตาเข้าสู่จุดสนใจ วิธีการที่ทำให้เกิดความเคลื่อนไหว ได้แก่ การใช้เรื่องทิศทาง (direction) จังหวะและการซ้ำ (rhythm and repetition)

3.1.6.1 ทิศทาง (direction) ทิศทาง หมายถึง เส้นที่มองเห็นและเส้นที่มองไม่เห็นแต่มีผลต่อการนำสายตาทำให้เกิดการกำหนดทิศทางให้สายตามองตามได้ เช่น การมองผ่านภาพประกอบเรื่องจากภาพประกอบเรื่องตัวอักษร จากหน้าหนึ่งไปยังอีกหน้าหนึ่ง และแผ่กระจายไปยังหน้าอื่นๆด้วยวิธีการเดียวกัน

เมื่อผู้รับสารมองดูสิ่งพิมพ์ การรับรู้เกิดขึ้นเป็นลำดับตามการมองเห็น กล่าวคือเกิดขึ้นตาม การกวาดสายตาจาก องค์ประกอบหนึ่ง ไปยังอีกองค์ประกอบหนึ่ง โดยปกติพบว่า คนจะอ่านหนังสือจากบนลงล่าง แต่ลักษณะการอ่านจะแตกต่างกันไปตามแต่ละวัฒนธรรม ในสังคมตะวันตกรูปแบบการมองหรือการอ่าน โดยทั่วไปจะมองเป็นรูปตัว Z กล่าวคือเริ่มต้นที่จุดศูนย์กลางของสายตา (optical center) ตามสัดส่วนที่งดงามคือระยะ 2 ใน 5 จากขอบบนและระยะ 2 ใน 5 จากขอบซ้ายมือของกรอบ นกออกแบบมักใช้สัดส่วนนี้ในการวางเลย์เอาต์เพื่อความมั่นใจ องค์ประกอบสำคัญจะอยู่ระหว่างบริเวณจุดศูนย์กลางของสายตา (optical center) และจุดศูนย์กลางหน้ากระดาษที่แบ่งตามหลักคณิตศาสตร์ (mathematical center) จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการดำเนินการวางแผน กำหนดและชักจูงสายตาของผู้รับสารให้เคลื่อนไหวไปในทิศทางที่ถูกต้อง ตามลำดับขององค์ประกอบที่ต้องการให้รับรู้ก่อนหลัง

3.1.6.2 จังหวะ ลีลา และการซ้ำ (Rhythm & Repetition) จังหวะ ลีลา และการซ้ำ หมายถึง การซ้ำหรือการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง ของส่วนประกอบมูลฐานของการออกแบบ เช่น จุด เส้น รูปทรง พื้นผิว โทนสี ให้สายตาผู้ชมจับจ้องจังหวะได้จากการมอง ความถี่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความห่าง ทำให้เกิดความเคลื่อนไหวทางสายตา การจัดวางองค์ประกอบหลาย ๆ ชิ้น โดยกำหนดตำแหน่งให้เกิดมีช่องว่างเป็นช่วง ๆ ตอน ๆ อย่างมีการวางแผนล่วงหน้า จะทำให้เกิดจังหวะและลีลาขึ้น และหากว่าองค์ประกอบหลาย ๆ ชิ้นนั้นมีลักษณะซ้ำกันหรือใกล้เคียงกัน ก็จะเป็นการเน้นให้เกิดจังหวะและลีลา ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ลักษณะตรงกันข้ามกับแบบแรก จังหวะและลีลา ลักษณะนี้จะก่อให้เกิดความรู้สึก ที่ตื่นเต้น ดูเคลื่อนไหวและมีพลัง

3.1.7 ทศนิยมภาพ (perspective)

ในงานออกแบบสิ่งพิมพ์มักสร้างความรู้สึกทางกว้าง และสูงภายในกรอบ ซึ่งมีเพียง 2 มิติ ดังนั้นทัศนียภาพ (perspective) จึงสามารถช่วยทำให้ผลงานดูมีชีวิตชีวาขึ้น โดยทำให้เกิดภาพลวงตาจาก 2 มิติ เป็น 3 มิติ เนื่องจากงานสิ่งพิมพ์ส่วนใหญ่มักปรากฏบนกระดาษเรียบ ดังนั้นจึงต้องใช้พื้นที่ว่างทำให้เกิดทิศทางหรือมิติเข้าช่วยและหลักการออกแบบที่จะช่วยได้ดีในเรื่องมิติคือ หลักทัศนียภาพซึ่งใช้กันมาตั้งแต่ยุคฟื้นฟู (Renaissance) และยังคงใช้ได้ดีในปัจจุบัน หลักของทัศนียภาพยังสามารถนำมาสร้างพื้นที่ว่างให้มีระยะ มีมิติจากการที่ภาพขนาดต่างๆ ต้องมุ่งไปที่จุดรวมสายตา (vanishing point) ทำให้มีการนำสายตาเกิดขึ้นจึงเป็นการสร้างจุดสนใจวิธีหนึ่ง

3.2 การจัดหน้าสิ่งพิมพ์

การจัดหน้าภายในหนังสือ จะมีหน้าซ้ายและหน้าขวาติดกันเป็นคู่ การกำหนดรูปแบบจึงต้องคำนึงถึงลักษณะหน้าคู่ ให้ผู้อ่านเห็นแล้วมีความรู้สึกถึงเอกภาพหรือเป็นหน่วยเดียวกัน ไม่ได้แบ่งแยกออกจากกัน การเว้นขอบว่างด้านใน คือช่องว่างระหว่างหน้าซ้ายและหน้าขวา จึงต้องน้อยกว่าหน้าอื่นๆเมื่อเย็บเข้าเล่มแล้ว แต่ก็ไม่ควรให้ดูชิดกันมากจนแยกหน้าลำบาก นั้นสมัยก่อนนั้นมักให้ความสำคัญหน้าขวามือ หรือหน้าคี่ ได้แก่ 1, 3, 5, 7 ไปตามลำดับแต่ในปัจจุบันจากผลการวิจัยพบว่าผู้อ่านให้ความสำคัญแก่หน้าหนังสือทางซ้ายเท่า ๆ กับหน้าขวา ดังนั้นในการจัดหน้าจึงควรออกแบบตกแต่งให้มีความประณีตน่าสนใจเท่า ๆ กัน และจากการวิจัยพบว่าผู้อ่านจะมีความสนใจต่อตำแหน่งต่างๆ ของหน้าไม่เท่ากัน โดยความสนใจจะมีมากบริเวณมุมบนซ้ายสำหรับหนังสือหน้าซ้าย และมุมบนขวาสำหรับหนังสือหน้าขวา จากนั้นความสนใจจะค่อย ๆ ลดลงตามลำดับเมื่อสายตาเลื่อนลงมาข้างล่างและน้อยที่สุดเมื่อใกล้บริเวณพับกลางของหนังสือ การจัดรูปแบบของขนาดและพื้นที่สิ่งพิมพ์ เป็นการกำหนด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขนาดของคอลัมน์และขอบว่าง ซึ่งในปัจจุบันจะเน้นความสวยงามและประหยัดควบคู่กันไปด้วยเสมอ และใช้เนื้อที่ของกระดาษให้เป็นประโยชน์มากที่สุด โดยที่ยังคงมีความสวยงาม

รูปแบบที่ดีของการจัดหน้าสื่อควรเป็นรูปเล่มที่อ่านง่ายและมีระเบียบ มีความประณีตสวยงาม ชัดเจน รูปแบบของหนังสือต้องมีความสัมพันธ์สอดคล้องกันกับประเภทหนังสือ สัดส่วนที่เหมาะสมของหนังสือหรือสิ่งพิมพ์โดยทั่วไป นิยมสัดส่วน 2:3,3:4,3:5 โดยการจัดหน้าหนังสือที่ดีนั้นควรมีข้อพิจารณาดังนี้

1. ความถูกต้อง (Accuracy) ได้แก่ความถูกต้องของเนื้อหาที่น่าเสนอไม่ว่าจะเป็นภาพหรือถ้อยคำ

ตัวสะกด การเว้นวรรค หรือรายละเอียดต่าง ๆ บนพื้นภาพ สื่อที่ดีจะต้องมีข้อมูลที่ถูกต้องเสมอ

2. ความสมดุล (Balance) ได้แก่ความสมดุลระหว่างภาพกับเนื้อหาความสมดุลระหว่างการจัดองค์-

ประกอบแต่ละหน้า ความสมดุลระหว่างด้านซ้ายและด้านขวาตลอดจนความสมดุลในเรื่องสีด้วย

3. ความเป็นกลาง (objectivity) ข้อมูลที่น่าเสนอทุกครั้งจะต้องไม่โน้มไปทางใดทางหนึ่ง หรือทำให้

เกิดผลกระทบในทางเสียหายแก่ผู้แข่งขัน การสร้างความเป็นกลางจัดว่าเป็นการปฏิบัติอยู่ในจรรยาบรรณของการ

ทำงานที่น่ายกย่องที่สุด

4. กระชับรัดชัดเจน (Coucise & Clear) การเสนอข้อมูลจะต้องมีความพอดี กระชับรัดไม่เยิ่นเย้อ

การนำเสนอข้อมูลรายละเอียดมากเกินไปทำให้น่าเบื่อและไม่น่าสนใจ

5. ฉับไว (Recentness) ความฉับไวในที่นี้เป็นจุดหมายหลักของการจัดหน้า ที่ต้องการให้ผู้รับข่าวสาร

สามารถเข้าใจข้อมูลข่าวสารนั้น ให้กระชับและเข้าใจที่สุด

การทำต้นแบบร่าง (Dummy)

นิยมเรียกกันว่าทำ "คัมมี" ซึ่งหมายถึงการจัดหน้าของสิ่งพิมพ์ทั้งฉบับมีลักษณะเหมือนการจำลองสิ่งพิมพ์ทั้งเล่มเพื่อใช้ในการกำหนดจำนวนหน้าในสิ่งพิมพ์นั้น ๆ ในทางปฏิบัติเมื่อผู้ออกแบบสิ่งพิมพ์ได้รับเนื้อหาต้นฉบับมาครบเรียบร้อยแล้วก็จะคำนวณว่า เนื้อหาจากต้นฉบับทั้งหมดเมื่อนำมาพิมพ์เป็นหนังสือทั้งเล่มจะได้จำนวนหน้าทั้งสิ้นกี่หน้าซึ่งจะทำให้ผู้ออกแบบได้ทราบต่อไปว่าจะต้องใช้กระดาษจำนวนกี่ยกต่อเล่ม

ความหมายของคำว่า " คัมมี" ในการจัดทำสิ่งพิมพ์" คัมมี" มีความหมายเป็น 2 นัย คือนัยหนึ่ง " คัมมี" มีความหมายเช่นเดียวกับคำ " เลย์เอาต์" คือเป็นต้นแบบการจัดวางหน้าสิ่งพิมพ์ แต่คำว่า " คัมมี" มักนิยมใช้กับสิ่งพิมพ์จำพวกหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร ส่วนคำว่า "เลย์เอาต์" มักนิยมใช้กับสิ่งพิมพ์จำพวกหนังสือเล่ม และสิ่งพิมพ์อื่นๆ ที่มีใช้หนังสือพิมพ์กับ นิตยสาร-วารสาร

นัยที่สอง "คัมมี" หมายถึง " แบบจำลองสิ่งพิมพ์" ที่แสดงรายละเอียดขององค์ประกอบต่างๆขององค์ประกอบสำคัญของหน้าการลำดับเนื้อหา ลักษณะการพับ การเก็บเล่ม และแสดงรายละเอียดอื่นๆเพื่อให้เป็นต้นแบบในการจัดทำสิ่งพิมพ์นั้นๆ

เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสิ่งพิมพ์ในทุกขั้นตอน สามารถเข้าใจถูกต้องตรงกันและเป็นไปตามแบบที่ผู้ออกแบบสิ่งพิมพ์ต้องการ ผู้ออกแบบควรจะได้จัดทำคัมมี เพื่อแสดงลักษณะจำลองของสิ่งพิมพ์ที่ออกแบบไว้แล้วนั้นทั้งเล่ม โดยอาจจะทำแบบย่อส่วน หรือขนาดเท่าของจริงก็ได้ แต่ต้องมีรายละเอียดสมบูรณ์เพื่อที่จะให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าใจได้ถูกต้องและสามารถปฏิบัติงานไปได้อย่างราบรื่น

เลย์เอาต์ (Layout)

เลย์เอาต์ (Layout) คือการจัดวางภาพ ตัวอักษรตลอดจนสิ่งประกอบอื่น ๆ เพื่อประกอบกันเป็นหน้าแต่ละหน้าของงานพิมพ์อย่างคร่าว ๆ เพื่อเป็นแนวในการจัดทำต้นฉบับงานพิมพ์ ใช้ทดสอบปฏิบัติการต่อการดึงจุดและการนำสายตาของผู้ดูต่อสิ่งพิมพ์ที่จะเตรียมจัดทำขึ้น ไม่มีกฎตายตัวในการจัดทำเลย์เอาต์ สิ่งที่ควรคำนึงถึงคือ เลย์เอาต์ที่ดีจะช่วยให้ผู้ดูผ่านสายตาไปบนงานพิมพ์ได้อย่างง่ายดาย มีความน่าสนใจ น่าติดตาม แต่ถ้าเป็นไปในทางตรงข้ามคือผู้ดูต้องประสบกับความยากลำบากในการดูงานพิมพ์นั้น ก็อาจลงท้ายด้วยการเลิกดูไปเลย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการทำเลย์เข้าตัวนั้น ควรจัดลำดับความสำคัญของสิ่งที่จะนำเสนอ ควรทำให้สิ่งที่จะนำเสนอมีความชัดเจนและเรียงตามลำดับความสำคัญ

ลักษณะของเลย์เอาต์

เลย์เอาต์ของสิ่งพิมพ์ใดๆก็ตาม มักจะมีลักษณะเป็นลายเส้นหยาบๆแสดงตำแหน่งและขนาดของส่วนประกอบต่างๆในการออกแบบ เช่นตัวอักษร ภาพ และลวดลายต่างๆที่ต้องการให้ปรากฏบนหน้าสิ่งพิมพ์ ลักษณะลายเส้นที่ขีดเขียนบนเลย์เอาต์จะหยาบหรือละเอียดขึ้นอยู่กับประเภทของเลย์เอาต์ที่สร้างขึ้นในขั้นตอนต่างๆของการออกแบบ

ทักษะในการจัดทำเลย์เอาต์ที่สามารถฝึกฝนได้ โดยศึกษาจากผลงานที่มีชื่อเสียง เช่น หนังสือรวบรวมผลงานการออกแบบ (โดยส่วนใหญ่เป็นหนังสือที่จัดทำจากต่างประเทศ) นิตยสารต่างๆ ที่มีจำหน่ายตามแผงหนังสือซึ่งก็มีนิตยสารหลาย ๆ หัวก็มีการจัดแบบได้ดี โดยเฉพาะหน้าโฆษณา นอกจากนี้ยังสามารถค้นคว้าหรือดูตัวอย่างจากเวปต่าง ๆ ผ่านทางอินเทอร์เน็ต

ข้อแนะนำในการทำเลย์เข้าตัว

1. ศึกษาภาพรวมของงาน สิ่งพิมพ์ที่กำลังจัดทำขึ้น อาจเป็นส่วนหนึ่งของงานทั้งหมด เช่นแผ่นพับ โฆษณาสินค้าชิ้นหนึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งของสื่อการโฆษณาอื่น ๆ อาทิเช่น สื่อทีวี หนังสือพิมพ์ วิทยุ ฯลฯ ดังนั้นการออกแบบสิ่งพิมพ์จึงควรดูภาพรวมของงานทั้งหมด เพื่อให้ชิ้นงานพิมพ์ออกมาสอดคล้อง เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับสื่ออื่น ๆ รวมทั้งให้คำนึงถึงภาพลักษณ์ และวัตถุประสงค์ของการจัดทำ

2. จัดหมวดหมู่ของเนื้อหา สิ่งพิมพ์ที่เป็นเล่ม เช่น หนังสือ โบรชัวร์ แคตตาล็อก จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทำการแบ่งหมวดหมู่ของเนื้อหา แยกเป็นบท ๆ แต่ละบทจัดส่วนต่าง ๆ ของเนื้อหา ภาพประกอบ ให้เป็นหมวดหมู่เป็นกลุ่มเป็นก้อน คำนวณจำนวนหน้าสำหรับแต่ละบทรวมจำนวนหน้าทั้งหมดประกอบกันเป็นเล่ม สำหรับงานพิมพ์ที่เป็นชิ้น เช่น แผ่นพับ ใบปลิว ไปสเตอร์ ก็ต้องจัดกลุ่มเนื้อหา ภาพประกอบ ให้เป็นหมวดหมู่เป็นกลุ่มเป็นก้อนเช่นกัน

3. สร้างโครงแบบหรือกริด (Grid) หนึ่งในวิธีการออกแบบสิ่งพิมพ์ที่นิยมใช้กัน คือ ใช้กริดช่วยในการออกแบบ เริ่มจากการจัดทำโครงแบบซึ่งประกอบด้วยเส้นในแนวตั้งและแนวนอนเป็นผังสำหรับวางเนื้อหา ภาพประกอบและองค์ประกอบอื่น ๆ ของแบบ (รายละเอียดของกริดจะกล่าวในหัวข้อถัดไป)

4. ลงรายละเอียดแต่ละหน้า เมื่อได้โครงแบบ ก็สามารถทำการออกแบบแต่ละหน้า

- จัดทำจุดสนใจหลักให้โดดเด่น โดยขยายขนาดให้ใหญ่ ใช้ภาพประกอบที่น่าสนใจ ราลึกลับเสมอว่าจะต้องให้ผู้ดูเห็นเป็นสิ่งแรกเมื่อมองมาที่สิ่งพิมพ์หน้านั้น ส่วนสิ่งที่ไม่สำคัญหรือรายละเอียดให้มีขนาดเล็ก
- ตำแหน่งที่เป็นจุดสนใจจุดแรกของหน้าจะอยู่ด้านบนซ้าย จึงเป็นที่ๆเหมาะสมในการวางส่วนสำคัญหลักของข้อมูล
- เลือกใช้สีในการเน้นข้อความที่สำคัญ ทดสอบการใช้สีสด ๆ บนพื้นดำ สีคู่ สีตรงข้าม ฯลฯ
- พิจารณาในการตัดขอบ (Crop) ภาพประกอบให้ภาพนั้นดูน่าสนใจขึ้น ดูดีขึ้น
- ใช้เส้นในรูปแบบต่าง ๆ ตลอดจนใส่กรอบให้กับภาพเท่าที่จำเป็น การใช้เส้นสายมากจะทำให้ดูรกและรบกวนสายตา ควรมีแนวคิดให้ใช้เส้นสายและกรอบภาพให้น้อยที่สุดแต่สามารถทำให้งานออกมาดูดี
- การดำเนินจัดทำแบบแต่ละหน้าสำหรับงานประเภทหนังสือ นิตยสาร โบรชัวร์ แคตตาล็อก ควรมีการวางแผนให้สอดคล้องกันทั้งหมด อาจมีความแตกต่างบ้างเพื่อความไม่จำเจ แต่ไม่ควรมีความต่างกันอย่างสิ้นเชิง และให้วางรูปแบบเป็นหน้าคู่ที่ติดกันแทนที่จะคิดเป็นหน้าเดี่ยว ๆ
- ควรมีความรู้ความเข้าใจในข้อจำกัดต่าง ๆ ของการพิมพ์เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาที่อาจเกิดขึ้น (ศึกษาเพิ่มเติมได้ที่ ข้อคิดในการออกแบบสิ่งพิมพ์)

ขั้นจัดทำเลย์เอาต์ภาพร่าง (Sketch)

ขั้นจัดทำเลย์เอาต์ภาพร่าง (Sketch) หรือที่เรียกว่า -thumbเนลสเก็ตช์ (Thumbnail Sketch) เป็นขั้นของการร่างแนวความคิดเบื้องต้น จากข้อมูลต่างๆที่ได้จากการศึกษาข้อมูล โดยร่างส่วนประกอบต่างๆที่จะปรากฏบนปกเอกสารการร่างนี้เป็นดินสอคร่าวๆที่ยังไม่ลงรายละเอียดมากนัก เพื่อแสดงตำแหน่งของชื่อเอกสารการสอน ภาพประกอบ และข้อความอื่นๆ การร่างเลย์เอาต์นี้อาจจะร่างบนกระดาษขนาดใดก็ได้ โดยมักจะร่างในขนาดที่เล็กกว่างานพิมพ์จริงมาก เพียงแต่ยังคงสัดส่วนที่ถูกต้องไว้ จะใช้วิธีสเก็ตช์ไปบนหน้าสิ่งพิมพ์แบบคร่าว ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เช่น ลากเส้นขยุกขยิกแทนภาพ ใช้ดินสอแรเงาเป็นพื้นปลาแทนตัวอักษร ในขั้นภาพร่างนี้เรื่องที่สำคัญกว่าความละเอียดของภาพคือเรื่องสัดส่วน ไม่ว่าจะเป็นสัดส่วนของรูปภาพและขนาดตัวอักษร

ประโยชน์ของการจัดทำเลย์เอาต์ภาพร่าง ก็คือการถ่ายทอดความคิดแรกออกมาได้ทันที รวดเร็ว และประหยัด สามารถทดลอง ร่างมาหลายๆแบบ เป็นการร่างคร่าวๆที่ทำได้เร็ว นักออกแบบจึงมีอิสระในการออกแบบ เมื่อเกิดความคิดใหม่ๆขณะร่างแบบก็สามารถ ร่างแบบเลย์เอาต์ใหม่ได้ทันที

ขั้นจัดทำเลย์เอาต์รูปแบบสำเร็จ (Finished Layout)

เมื่อได้เลย์เอาต์ภาพร่าง มาหลายๆแบบ นักออกแบบก็พิจารณาเลือกบางแบบที่เห็นว่าเหมาะสมมาปรับปรุงให้มีรายละเอียดเพิ่มขึ้นเป็น เลย์เอาต์หยาบหรือเลย์เอาต์รูปแบบสำเร็จ เป็นการทำให้เลย์เอาต์ที่ละเอียดมากกว่าภาพร่างแต่ก็ยังไม่ละเอียดที่สุดในขั้นนี้มีการออกแบบตัวอักษรที่พาดหัวเห็นชัดทั้งรูปแบบ สไตล์และขนาด สำหรับภาพก็ไม่ใช่เส้นขยุกขยิกแสดงสัดส่วนของภาพเท่านั้น แต่เป็นการแสดงภาพซึ่งอาจจะเป็นภาพวาด ภาพถ่ายก็ได้เหมือนกัน ขนาดของตัวอักษรตลอดจนกรอบเนื้อเรื่องก็จะกำหนดอย่างถูกต้อง โดยจะมีขนาดที่ใหญ่ขึ้นหรืออาจมีขนาดเท่ากับงานพิมพ์จริง ชื่อเอกสารการสอนก็จะร่างเป็นแบบตัวอักษรชัดเจนขึ้น รายละเอียดของภาพประกอบมีมากขึ้น ตำแหน่งของการจัดวางส่วนประกอบต่างๆจะชัดเจนแน่นอนมากขึ้น การร่างบนเลย์เอาต์หยาบอาจใช้ดินสอที่มีไส้เกรดต่างๆเพื่อแสดงน้ำหนักสีของส่วนประกอบต่างๆจะชัดเจนแน่นอนมากขึ้น การร่างบนเลย์เอาต์หยาบอาจใช้ดินสอที่มีไส้เกรดต่างๆเพื่อแสดงน้ำหนักสีของส่วนประกอบ เช่น ไส้เกรด HB สำหรับเส้นบาง ซึ่งต้องการน้ำหนักสีอ่อน ไส้เกรด 2B สำหรับเส้นเข้มหนาซึ่งต้องการน้ำหนักสีเข้มมากขึ้น และอาจมีการใช้ปากกาสีเพิ่มเติม รายละเอียดส่วนที่เป็นสีได้ การจัดทำเลย์เอาต์หยาบจะเป็นการร่างเพื่อให้เห็นลักษณะที่จะนำไปใช้งานต่อไปมากกว่าจะเป็น การทดลองออกแบบ

ขั้นจัดทำเลย์เอาต์สมบูรณ์ (Comprehensives)

เป็นการออกแบบพื้นที่ที่ละเอียดกว่าขั้นที่ 2 เพราะต้องการนำเสนอเพื่อพิจารณา รายละเอียดที่สมบูรณ์ในขั้นนี้ตัวอักษรหรือภาพต้องมีลักษณะเหมือนจริงทุกประการ หากเป็นภาพถ่ายก็จะถูกปะไว้ในจุดที่เป็นจริง ตัวอักษรก็จะต้องทำให้เห็นถึงขนาดเนื้อที่ที่ถูกต้อง ซึ่งถ้าไม่พิมพ์ให้เหมือนจริงก็ต้องลากเส้นคู่ แสดงขนาดตัวอักษรให้แน่นอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นจัดทำเลย์เอาต์สมบูรณ์ เป็นขั้นของการทำเลย์เอาต์หยาบซึ่งพิจารณาแล้วว่าเหมาะสมที่สุดมาปรับปรุงให้มีความชัดเจน มีรายละเอียดที่สมบูรณ์มากขึ้น จนมีลักษณะใกล้เคียงกับผลงานพิมพ์สำเร็จมากที่สุดเพื่อให้นำเสนอผู้ว่าจ้างหรือลูกค้า ส่วนที่เป็น ตัวอักษรของข้อความต่างๆก็จะมีกรวดหรือเรียงพิมพ์ในแบบและขนาดตัวอักษรเหมือนกับอักษรที่จะปรากฏ บนสิ่งพิมพ์สำเร็จ สำหรับภาพประกอบต่างๆก็จะมีกรวดและระบายสีให้มีลักษณะเหมือนจริง ถ้ามีภาพจริงอยู่แล้วก็อาจจะสำเนาภาพนั้นติดบนเลย์เอาต์ การจัดวางส่วนประกอบต่างๆก็จะจัดลงในตำแหน่งจริง มีการลงสีต่างๆที่ต้องการให้พิมพ์จริงบน สิ่งพิมพ์ ขนาดเลย์เอาต์ ี่ก็จะ เป็นขนาดเท่ากับสิ่งพิมพ์จริง

รูปแบบของการจัด Layout

การนำเอาองค์ประกอบส่วนต่างๆมาจัดรวมไว้ด้วยกันอย่างมีระเบียบวิธีการ องค์ประกอบที่สำคัญได้แก่ ภาพประกอบ หัวเรื่อง เนื้อหา พื้นที่ว่าง ขอบเขตของตัวสื่อ เครื่องหมาย สัญลักษณ์ จะต้องให้เกิดความกลมกลืน ในทุกๆส่วนและมีความสวยงาม โดยสามารถเลือกรูปแบบการจัดหน้าหนังสือ ได้หลายลักษณะดังนี้

1. รูปแบบแถบ (BAND LAYOUT) เป็นการวางองค์ประกอบอันได้แก่รูปภาพและข้อความในลักษณะเป็นแถบตามแนวตั้งชิดขอบภาพด้านในด้านหนึ่งการวางเลย์เอาต์ลักษณะนี้จะเกิดบริเวณพื้นที่ว่างและเน้นให้มีความสะดุดตาน่าสนใจ
2. รูปแบบแกน (AXIAL LAY OUT) องค์ประกอบภาพจะมีลักษณะเป็นแกนตรงกลางในแนวตั้ง โดยอาจมีแกนแนววางประกอบอยู่ด้วยได้บ้างเล็กน้อย
3. รูปแบบตัวที (T SHAPE LAY OUT) เป็นการวางองค์ประกอบในลักษณะตัวทีของอักษรโรมัน (T) ซึ่งภาพจะมีลักษณะเป็นสมดุค
4. รูปแบบตัวแอล (L SHAPE LAYOUT) เป็นการวางองค์ประกอบให้มีลักษณะเป็นรูปตัวแอล (L) ซึ่งจะทำให้ลักษณะภาพไม่เท่ากันจนเกินไปและเกิดความน่าสนใจให้แก่ผู้ดู
5. รูปแบบตัวแซด (Z SHAPE LAYOUT) และ เอส (S SHAPE LAYOUT) เป็นการจัดให้เส้นแกนหลักมีรูปคล้ายตัวแซด (Z หรือตัว S) ซึ่งจะทำให้ดูมีความเคลื่อนไหว น่าสนใจ
6. รูปแบบตารางหรือแบบมองเดรียน (MONDRIAN LAYOUT) เป็นแบบที่ศิลปินชาวดัชชื่อ PIET MONDRAIN ได้ออกแบบ โดยใช้เส้นหรือบริเวณทึบเป็นแท่งสี แล้วแบ่งพื้นที่การบรรจุภาพออกเป็น 4 ส่วนทั้งแนวตั้งและแนวนอน จะได้พื้นที่เป็นช่องตารางเล็ก ๆ และ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรจุกภาพและข้อความลงไปโดยแยกออกจากกันอย่างเป็นระเบียบ เป็นการวางองค์ประกอบในลักษณะตารางย่อย ๆ โดยมีขนาดที่แตกต่างกันในภาพ

7. รูปแบบหน้าต่าง (PICTURE WINDOW LAYOUT) ได้รับความนิยมนมากกว่าแบบมองเดรียน เป็นลักษณะที่เหมาะสมกับการออกแบบจัดหน้าในนิตยสาร ลักษณะพิเศษคือทำเป็นช่องภาพขนาดใหญ่และมีข้อความใต้ภาพเล็กน้อย ถ้ามีข้อความมากจะแบ่งข้อความเป็นคอลัมน์ย่อย ๆ ลักษณะการจัดแบบนี้ผู้ดูจะดูภาพอันโดดเด่นและจะอ่านข้อความที่เสนอตามมาเป็นการจัดวางรูปภาพให้อยู่ในกรอบช่องสี่เหลี่ยมคล้ายหน้าต่าง

8. รูปแบบกรอบภาพ (FRAME LAYOUT) เป็นการสร้างกรอบภาพล้อมรูปภาพและข้อความภายในเพื่อจับสายตาผู้ดูให้พุ่งเข้าไปที่กรอบภาพนั้น แบบล้อมกรอบนิยมใช้มากที่สุดสำหรับการออกแบบจัดหน้าหนังสือพิมพ์ โดยการนำเอาศิลปะการออกแบบกรอบมาตกแต่งรูปแบบ และจัดวางตำแหน่งของภาพประกอบและข้อความทั้งหมดไว้ในกรอบ

9. รูปแบบจุด (SPOT LAYOUT) เป็นการวางรูปภาพให้มีลักษณะเป็นจุดลอยกลางพื้นภาพและใช้ข้อความจำนวนน้อยมากเพื่อให้ภาพแลดูเด่นชัด

10. รูปแบบเน้นรายละเอียดของข้อความมากกว่ารูปภาพ (COPY HEAVY LAYOUT) เป็นการวางองค์ประกอบโดยเน้นข้อความมากกว่ารูปภาพ ในรูปแบบนี้จะใช้เมื่อลักษณะต้นฉบับต้องการเน้นที่ข้อความ เนื้อหาสาระข้อความมีความสำคัญมากเพราะเป็นจุดสำคัญของการนำเสนอ ในการออกแบบหน้าอาจมีการสร้างสรรค์ให้ดูแปลกตาไปจากคู่แข่งรายอื่น ๆ

11. รูปแบบเน้นตัวอักษร (TYPE LAYOUT) ได้แก่การออกแบบที่นำเสนอโดยการเน้นตัวอักษรมากกว่ารูปภาพ ดังนั้นการจัดแบบนี้จึงต้องพิจารณาถึงรูปแบบของตัวอักษร และขนาดของตัวอักษรที่เหมาะสมกับคำหรือเนื้อหาเป็นพิเศษ รูปภาพจะทำหน้าที่เป็นส่วนประกอบรองลงไป เป็นการนำตัวอักษรที่มีลักษณะและขนาดต่างกันมาจัดวางอย่างเหมาะสมตามหลักองค์ประกอบศิลป์

3.3 สิ่งพิมพ์เพื่อการแนะนำสถานที่และการท่องเที่ยว (GUIDE BOOK, GUIDE MAP AND AMUSEMENT)

สิ่งพิมพ์เพื่อการแนะนำสถานที่และการท่องเที่ยว เป็นการจัดระเบียบและนำเสนอข้อมูลเป็นส่วนใหญ่ เป็นสิ่งพิมพ์ที่ต้องการความชัดเจนและเข้าใจง่าย สะดวกในการใช้งาน

ผู้ออกแบบควรใช้ทักษะในการออกแบบผังในบทข้างต้นที่กล่าวมา การออกแบบตั้งแต่ขนาดรูปเล่ม วัสดุ ควรเหมาะสมกับการใช้งานและสถานที่ของกลุ่มเป้าหมาย

ความเป็นมาของหนังสือนำเที่ยว

หนังสือนำเที่ยว จัดอยู่ในหมวดของหนังสืออ้างอิงทางภูมิศาสตร์ คือ หนังสืออ้างอิงที่เป็นแหล่งข้อมูลให้ข้อเท็จจริงด้านภูมิศาสตร์เกี่ยวกับสถานที่ ที่ตั้งของทวีป ประเทศ เมือง มหาสมุทร ทะเล แม่น้ำ ภูเขา แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิอากาศ ฯลฯ เป็นต้น นอกจากนี้หนังสืออ้างอิงทางภูมิศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือเชื่อมโยงระหว่างสังคมมนุษย์ ทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมที่ปรากฏอยู่ในภูมิภาคและสถานที่ต่าง ๆ ของโลก

ความสำคัญของหนังสืออ้างอิงทางภูมิศาสตร์

หนังสืออ้างอิงทางภูมิศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแผนที่ มีบทบาทสำคัญในการศึกษาวิชาภูมิศาสตร์ และเป็นเครื่องมือสำคัญในชีวิตประจำวัน ด้วยเหตุนี้ห้องสมุดทุกชนิดจะต้องมีแผนที่ หนังสือแผนที่ และหนังสืออ้างอิงทางภูมิศาสตร์ประเภทอื่น ๆ ไว้ในห้องสมุด ทั้งนี้ก็เพราะว่าหนังสืออ้างอิงประเภทนี้มีความสำคัญที่ใช้เป็นคู่มือในการตอบคำถามทั้งทางด้านวิชาการ ด้านการวางแผน รวมทั้งคำถามง่าย ๆ เกี่ยวกับการเดินทางจากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่งอีกด้วย

หนังสืออ้างอิงทางภูมิศาสตร์จำแนกได้ 3 ประเภท คือ

1. แผนที่และหนังสือแผนที่ (Maps and Atlases) เป็นหนังสืออ้างอิงที่แสดงถึงที่ตั้งของทวีป ประเทศ แม่น้ำ ภูเขา เส้นรุ้ง เส้นแวง เป็นต้น
2. อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ เป็นหนังสือที่ให้ความรู้ทางด้านภูมิศาสตร์ที่เป็นชื่อของสถานที่ที่ทำให้ทราบที่ตั้งของเมือง หรือลักษณะทางกายภาพอื่น ๆ โดยจัดเรียงตามลำดับตัวอักษร
3. หนังสือนำเที่ยว เป็นหนังสือที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว จะให้รายละเอียดเกี่ยวกับที่ตั้ง การเดินทาง แผนที่ ภาพประกอบและข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หนังสือคู่มือนำเที่ยว (Guide Book)

หนังสือคู่มือนำเที่ยว (guidebook) เป็นหนังสือคู่มือนักท่องเที่ยว ให้ความรู้ เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ทั้งความรู้เกี่ยวกับสภาพทางภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ประวัติศาสตร์ เส้นทางคมนาคม ที่พัก ค่าใช้จ่าย และสถานที่สำคัญๆ เป็นหนังสือซึ่งถูกออกแบบมา เพื่อเป็นคู่มือที่ช่วยอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว โดยจะให้รายละเอียดเกี่ยวกับที่ตั้ง การเดินทาง แผนที่ ภาพประกอบและข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว ให้สามารถเดินทางท่องเที่ยวไปในที่ที่ต้องการ ได้อย่างสะดวก ปลอดภัย และมีเป้าหมายที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

คู่มือไทยเที่ยวไทย

คู่มือเซลล์ชวนชิม

หนังสืออะเมซิ่งป่าเขาลำเนาไทย

ภาพที่ 3.2 ภาพหนังสือคู่มือนำเที่ยว

การมีหนังสือคู่มือนำเที่ยวที่ดี จะทำให้การท่องเที่ยวเป็นไปด้วยความสะดวกราบรื่น หนังสือคู่มือนำเที่ยวที่ดีจะต้องประกอบไปด้วย

1. ขนาดรูปเล่มที่เล็กกะทัดรัด พกพาสะดวก เพราะนักท่องเที่ยวจะต้องนำติดตัวไปด้วยตลอดการเดินทาง
2. มีเนื้อหาข้อมูลที่ละเอียด ถูกต้อง และสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี
3. การจัดแบ่งและนำเสนอข้อมูลต้องชัดเจน เพื่อให้สะดวก รวดเร็ว ง่ายต่อการค้นหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. มีภาพประกอบในจำนวนที่เหมาะสม โดยภาพประกอบที่ดีจะต้องสามารถอธิบายรายละเอียด เรื่องราวของเนื้อหาได้อย่างชัดเจน เพื่อให้พนักงานที่เกี่ยวข้องที่ใช้งานหนังสือคู่มือนำเที่ยวเล่มนั้น มีความเข้าใจในเรื่องนั้นๆมากยิ่งขึ้น

5. มีแผนที่ประกอบ เพื่อให้พนักงานที่เกี่ยวข้องสามารถทราบตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่ต่างๆ เช่น สถานที่ท่องเที่ยว ที่พัก และหน่วยงานสำคัญ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3.4 การวิเคราะห์รูปแบบสิ่งพิมพ์หนังสือนำเที่ยวในท้องตลาด

หนังสือนำเที่ยวในท้องตลาดนั้นมีรูปแบบที่หลากหลายมากมายทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ภาษาต่างชาติอื่นๆ หรือประกอบด้วยสองภาษา เราสามารถแบ่งหนังสือนำเที่ยวได้คร่าวๆดังนี้

3.4.1 หนังสือนำเที่ยวทั่วไป

หนังสือนำเที่ยวทั่วไปคือหนังสือนำเที่ยวที่ประกอบด้วยสิ่ง 3 สิ่ง คือ ข้อความเนื้อหา แผนที่ และรูปภาพประกอบ

ภาพที่ 3.3 ตัวอย่างหนังสือคู่มือนำเที่ยวแบบทั่วไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4.2 หนังสือแนะนำประเภทเน้นแผนที่

จะเป็นรูปแบบที่เน้นแผนที่เพียงอย่างเดียว มีรายละเอียดของแผนที่สูงมาก แต่ข้อความแนะนำในสถานที่ต่าง ๆ นั้นมีน้อย บางทีอาจไม่มี ไม่ค่อยเน้นดีไซน์มากนัก แต่จะเน้นทางด้านการใช้งานแผนที่ที่สะดวก และการดูเส้นทาง การเดินทาง และการจราจรเป็นหลัก

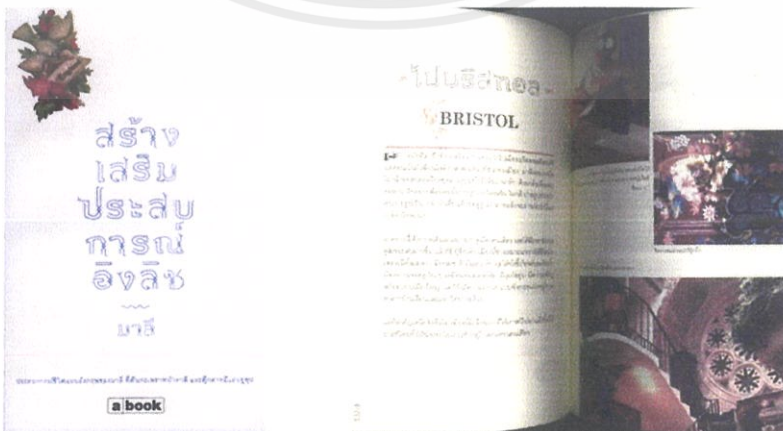
ภาพที่ 3.4 ตัวอย่างหนังสือคู่มือแนะนำเที่ยวแบบเน้นแผนที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4.2 หนังสือแนะนำเที่ยวในรูปแบบของพ็อคเก็ตบุค

หนังสือแนะนำเที่ยวรูปแบบนี้จะมีลักษณะรูปร่างภายนอกที่น่าสนใจ และการออกแบบที่มีขนาดเท่ากับพ็อคเก็ตบุค มีขนาดพอเหมาะ และพกพาสะดวก มักออกแบบอย่างสวยงาม เรียบง่ายหรือลึกลับตามแบบผู้ดีไซน์ และหนังสือประเภทนี้มักประกอบด้วยข้อความบรรยาย โดยอาศัยการเล่าจากประสบการณ์ของผู้แต่งเอง ไม่เน้นข้อมูลที่จริงจังมากนัก เป็นการเขียนแบบสบายๆ เหมือนการเล่าให้ผู้อ่านฟัง รูปแบบของภาพก็จะเรียบง่าย ไม่เน้นความชัดเจนหรือถูกหลักทางการถ่ายภาพนัก คือจะเน้นอารมณ์และบรรยากาศที่พบเจอในขณะนั้นมากกว่า ซึ่งสร้างอารมณ์ร่วมเหมือนกับเราได้ไปเยือนดินแดนนั้นจริงๆ

ส่วนเรื่องแผนที่นั้นมักจะ ไม่ค่อยเห็นนักในหนังสือประเภทนี้ ถ้ามีก็จะเป็นการเขียนด้วยลายเส้นง่ายๆ ไม่ยุ่งยากมากนัก

ภาพที่ 3.5 ตัวอย่างหนังสือคู่มือแนะนำเที่ยวแบบพ็อคเก็ตบุค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

การวิเคราะห์และสรุปข้อมูลเบื้องต้น

4.1 สรุปขอบเขตเนื้อหาของหนังสือ

หนังสือคู่มือแนะนำแหล่งท่องเที่ยวและช้อปปิ้งกรุงเทพมหานครกลางคืน ชื่อว่า ตกค่ำย่านกรุง สื่อถึงการเดินทางภายในกรุงเทพมหานครยามค่ำคืน เป็นหนังสือที่รวบรวมข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวตอนกลางคืนที่ต่างๆของกรุงเทพมหานคร ที่มีแหล่งช้อปปิ้งที่มีเอกลักษณ์และสไตล์เฉพาะที่มีข้อมูลการเดินทาง เวลาเปิดปิดของสถานที่ แหล่งช้อปปิ้งของหายากและของสะสม ของโบราณ แผนที่ตั้ง สินค้าเด่นของแต่ละย่าน โดยนำเสนอในรูปแบบหนังสือแนวตั้งขนาดประมาณหนังสือพ็อคเก็ตบุ๊ก เพื่อสร้างความแตกต่างจากหนังสือทั่วไปที่มักจะมีลักษณะแนวตั้งที่ค่อนข้างสูง ที่แม้ว่าจะเปิดใช้งานได้สะดวกแต่สำหรับการพกพานั้นค่อนข้างลำบาก จึงได้ปรับขนาดทางแนวตั้งลงเพื่อสามารถพกพาใส่กระเป๋าขนาดเล็กได้อย่างพอเหมาะ และสะดวกในการเปิดอ่าน ลักษณะสีเหลี่ยมเกือบจัตุรัสจึงทำให้พื้นที่ในการใส่รูปและข้อมูลดูลงตัวและจัดการระเบียบต่างๆได้ง่ายขึ้น ข้อมูลที่ได้มาในหนังสือนั้นเกิดจากการค้นหาและรวบรวมข้อมูลออกไปสำรวจสถานที่จริง มีการซักถามข้อมูลจากคนพื้นที่ และเก็บข้อมูลการเดินทาง รถที่ผ่านแต่ละสาย เก็บภาพบรรยากาศ สถานที่ ตำแหน่งที่ตั้ง เวลาเปิดปิด ประเภทและชนิดของสินค้า มาวิเคราะห์และเขียนบทความ ผ่านกระบวนการออกแบบกราฟฟิค การจัดทำเลย์เอาต์ การเลือกภาพ และอิทธิพลที่ประกอบในแต่ละบท และแผนที่อ้างอิงจากของจริง นำมาทำลายเส้นกราฟฟิคภาพประกอบเพื่อให้ดูง่ายและไม่ซับซ้อนมากนัก โดยการออกแบบรูปเล่มได้นำรูปแบบของสมุดไดอารี่มาเป็นหลัก ให้ดูสนุกสนานเหมือนการที่ได้ออกไปเที่ยวแล้วนำมาจดบันทึก มีการโน้ตสิ่งสำคัญและสิ่งน่าสนใจไว้ เป็นเหมือนหนังสือบันทึกที่เก็บเอาไว้แบ่งปันและแนะนำเพื่อน

หนังสือเล่มนี้จะทำหน้าที่ให้ข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวและช้อปปิ้งในยามกลางคืนของ กรุงเทพมหานคร โดยทำให้กลุ่มวัยรุ่นและบุคคลทั่วไปที่สนใจในการเที่ยวกลางคืนมีตัวเลือกที่หลากหลายขึ้นและเปลี่ยนทัศนคติในการออกไปเที่ยวกลางคืนจากสถานที่ที่ใคร่มาเป็นการเดินทางเล่นผ่อนคลายแทน

ภายในหนังสือ ตกคำย่อกรุง จะแบ่งเนื้อหาเป็นบท โดยแต่ละบทนั้นจะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละที่ และแบ่งบทออกไปยังพื้นที่ใกล้เคียง ได้แก่

1. ถนนข้าวสาร
2. คลองหลอด
3. ตลาดไฟฉาย
4. สะพานพุทธ-ปากคลองตลาด
5. เขาวราช-ลำเพ็ญ
6. ตลาดรถไฟ
7. รัชดาไนท์
8. ตลาดห้วยขวาง
9. สยาม

โดยในแต่ละบทจะแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. ส่วนของข้อมูลสถานที่ ที่มาชื่อเรียกของแต่ละสถานที่ การก่อตั้งและดำเนินการ
2. ส่วนของสิ่งสำคัญและเป็นที่น่าสนใจของสถานที่นั้นๆ สินค้าขึ้นชื่อ ของกินเด็ดๆ ร้านที่น่าสนใจ ภาพบรรยากาศ
3. ส่วนของ Trip & Trick ข้อมูลแนะนำ สิ่งที่ไม่ควรพลาด
4. ส่วนของข้อมูลการเดินทาง สายรถเมล์ที่ผ่าน แผนที่

4.2 แนวทางการออกแบบ

รูปแบบสไตล์ที่นำมาใช้ในหนังสือ

จากข้อมูลที่ได้รับรวบรวมมาทั้งหมดจึงสรุปเป็นแนวทางการออกแบบได้ดังนี้ หนังสือคู่มือแนะนำเที่ยวเล่มนี้จะต้องมีความสะดวกในการพกพา จึงออกแบบให้รูปเล่มกะทัดรัด เพราะผู้ใช้จะได้พกพาไปได้สะดวกและไม่เกะกะเนื้อที่ในกระเป๋า สามารถดูสะดวกใกล้เคียงและไปสถานที่ๆ ใกล้กันต่อไปได้ โดยใช้วิธีการเล่าเรื่องและข้อมูลในรูปแบบบทความ เพื่อให้เข้าใจง่ายและน่าสนใจ ออกแบบมาในลักษณะของไดอารี่สแครปบุค และพ็อคเก็ตบุค ซึ่งใช้วิธีการเขียนเหมือนการเล่าเรื่อง และมีการ โน้ตสิ่งสำคัญเอาไว้กันลืม หรือบอกต่อเพื่อน เป็นการวางกราฟฟิกแบบสแครปบุค เน้นภาพถ่ายและการเขียนแบบเล่าเรื่อง ด้วยรูปและสนุกสนาน เหมือนหนังสือแนะนำเที่ยวรุ่นใหม่ตามแบบสมัยนิยม ให้เข้ากับกลุ่มเป้าหมายได้มากยิ่งขึ้น มีการจัดอิลลิมินท์และส่วนเกี่ยวข้องต่างๆตามหัวข้อและเนื้อหาของแต่ละบท

ทั้งนี้การออกแบบได้ใช้องค์ประกอบต่างๆตามแบบหนังสือไดอารี่สแครปบุค อาทิ กระดาษจดบันทึก กระดาษ โน้ต โปสท์อิท สมุด ปากกา ฯลฯ และพยายามนำเสนอโดยการหลีกเลี่ยงรูปแบบเดิมๆของหนังสือแนะนำเที่ยวทั่วไป ที่มีแต่ตัวหนังสือเต็มไปทั้งหน้า เพื่อแสดงให้เห็นถึงความแปลกใหม่ของหนังสือแนะนำเที่ยวที่ไม่ใช่เพียงแต่นำเสนอข้อมูลมากมายและรูปประกอบเพียงน้อยนิด

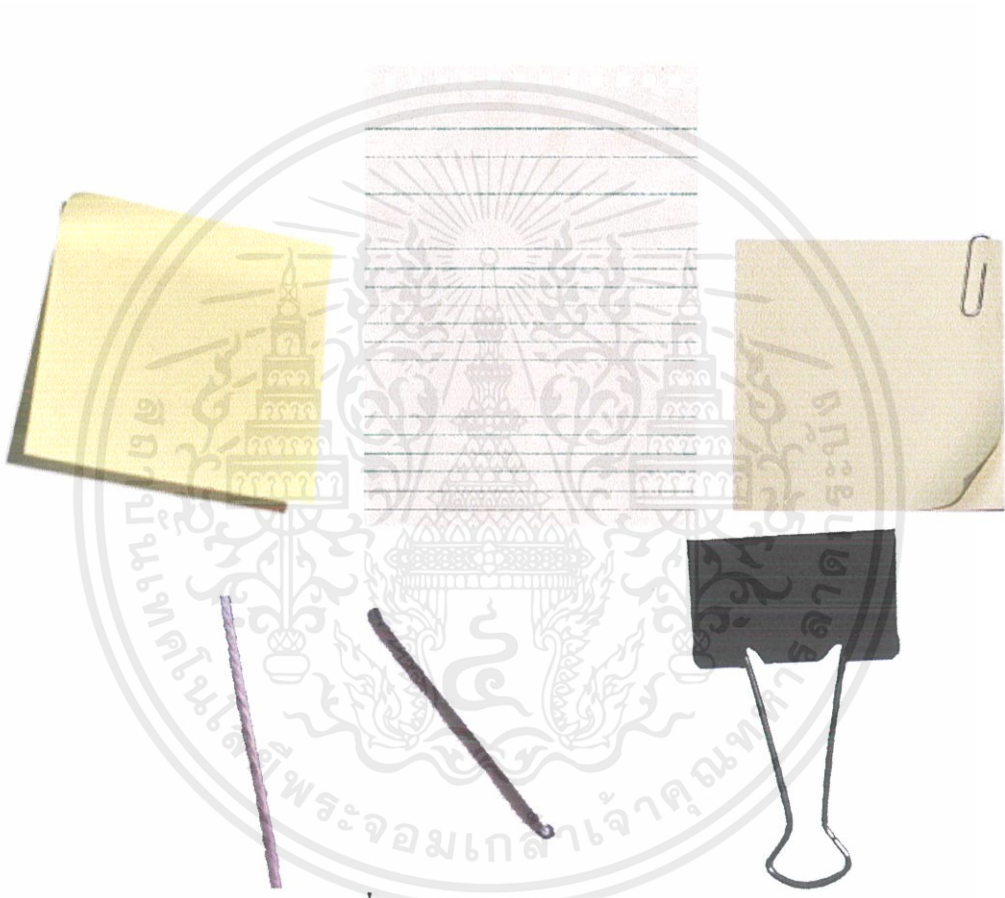

ภาพที่ 4.1 ตัวอย่าง Graphic Scarpbook

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Graphic Element

Graphic Element ที่ประกอบในหนังสือจะเป็นรูปภาพที่สื่อถึงสคริปต์และสมุดจดบันทึกต่างๆ เนื่องจากต้องการให้หนังสือเล่มนี้ดูเหมือนสมุดจดบันทึกการเดินทางและเกิดความน่าสนใจมากขึ้น โดยการจัดทำได้นำของจริงมาถ่ายภาพและไค้ท และค่อยๆเพิ่มส่วนประกอบเข้าไปในงานทีละชั้น แต่ละชั้นต่างกััน

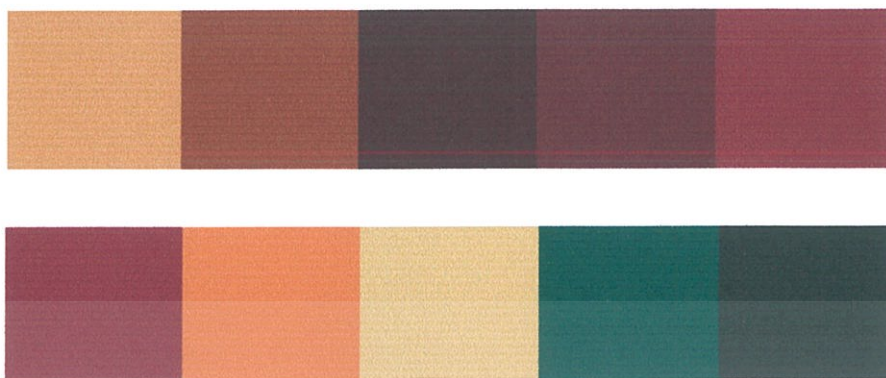

ภาพที่ 4.2 ตัวอย่าง Graphic Element

ส

จากการศึกษาเรื่องสีที่มีผลทางจิตวิทยา สีที่ออกโทนมืดและทึม จะสื่อถึงความเป็นกลางคืนได้มากกว่ากลางวัน สีที่ใช้ในการออกแบบจะเน้นไปทางสีน้ำตาลและสีแดง เพื่อไม่ให้โทนสีโดยรวมนั้นมืดเกินไป และใช้สีน้ำตาลเหลือง และสีสว่างมาเป็นตัวเบรกสี และสื่อถึงแสงไฟในยามกลางคืน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.3 ตัวอย่างสีที่ใช้

รูปเล่ม

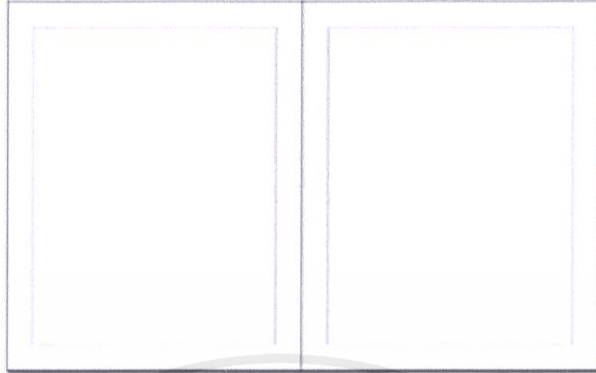
เนื่องจากต้องการความสะดวกในการพกพาและการใช้แบบถนัดมือ จึงออกแบบรูปเล่ม ขนาดความยาว 18 เซนติเมตร และความกว้าง 14.3 เซนติเมตร ขนาดกะทัดรัด พกพาสะดวก ใส่กระเป๋าขนาดเล็กได้ ไม่เกะกะเนื้อที่ในกระเป๋า

แผนที่

เนื่องจากสไตส์การออกแบบรูปเล่มได้เป็นแนวทางโคอาร์ดิสเครปไม้และฟ็อคเก็ตบู๊ต การออกแบบแผนที่จึงใช้ลายเส้นวาดมืออย่างง่าย ตามเค้าโครงจริงของแผนที่ เพื่อให้ดูง่ายและไม่ซับซ้อน และมีภาพจุดเด่นของสถานที่นั้นเป็นแลนด์มาร์คอยู่บนตัวแผนที่

ระบบตาราง

หนังสือขนาด 18x14.3 เซนติเมตร มีการออกแบบการวางเลย์เอาต์ในลักษณะหน้าคู่ มีมาร์จิ้นเท่ากับ 1.27 เซนติเมตร

ภาพที่ 4.4 ระบบตารางในเล่ม

การเข้าเล่ม

ลักษณะการเข้าเล่มแบบ เป็นแบบการไสกาว เป็นลักษณะการเข้าเล่มด้วยการยึด
ชั้นงานทั้งหมดไว้ด้วยกาวร้อนที่มีความเหนียว และแข็งแรง มีความสวยงาม

ภาพที่ 4.5 ลักษณะการเข้าเล่มแบบไสกาว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

การออกแบบ

5.1 แบบร่างข้อมูล

สรุปข้อมูลเนื้อหา

เป็นการรวบรวมและนำข้อมูลมาหาประเด็น สรุปและวิเคราะห์ส่วนที่สำคัญ เพื่อที่จะใช้แบ่งแยกแต่ละสถานที่ สิ่งของ และกำหนดแต่ละบท พร้อมด้วยเนื้อหาของแต่ละส่วน
ในบท

สรุปสถานที่ที่น่าสนใจ

1. ถนนข้าวสาร
2. คลองหลอด
3. ตลาดไฟฉาย
4. สะพานพุทธ
5. ยาวราช
6. ตลาดรถไฟ
7. รัชดาไนท์
8. ตลาดห้วยขวาง
9. สยาม

สิ่งที่มีในแต่ละบท

ประเภทสินค้า, ย่าน ช็อป ชิม ซิลล์, ข้อมูลสถานที่ ที่ตั้ง เวลาเปิด-ปิด แผนที่การเดินทาง
การเดินทาง สายรถที่ผ่าน รถเมล์ รถไฟฟ้า รถไฟใต้ดิน สิ่งที่น่าสนใจ ข้อแนะนำ ระวังโดนล้วงกระเป๋า ฯลฯ

แนวทางการบรรจุเป้าหมาย รวบรวมข้อมูล ถ่ายรูป สำรวจสถานที่จริง วิเคราะห์ สรุปประเด็น
Research คิด concept หลัก ปก font ดวงไฟ พระจันทร์ โคมไฟ element ที่เกี่ยวข้องนักถวิลกลางคืน
ยุค 60's ป้ายไฟ Chicago สกาลา เลขหน้า layout head icon ขวภาพ ข้อมูล กาแฟ Electric
Neon Lamp ร่มแขวนไฟ สายไฟ รถตุ๊ก

โทนสี เหลือง แดง ส้ม ฟ้า ม่วง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

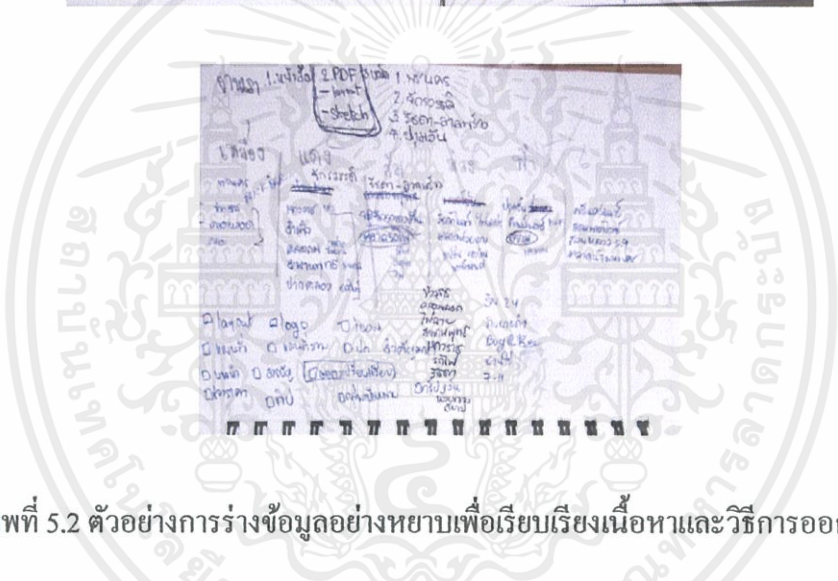
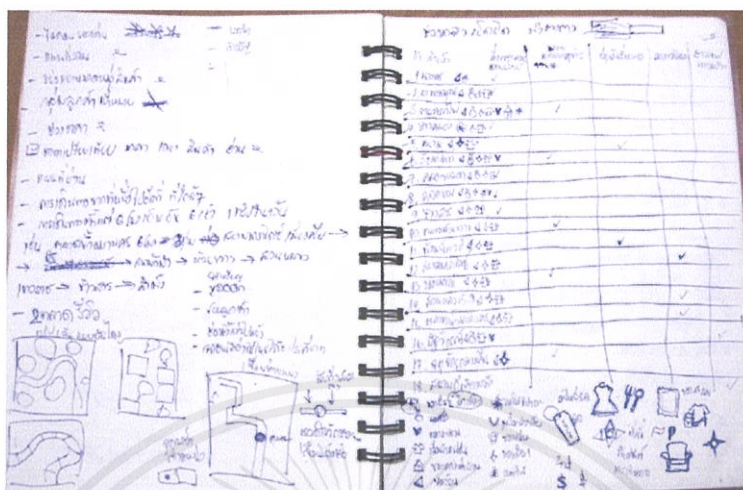
ย่าน	สถานที่	ของกิน	ของมือหนึ่ง	ของมือสอง	ของสะสม	เสื้อผ้าแฟชั่น	ของใช้จำเป็น	จุดเด่น	ช่วงเวลาเปิดปิด	ราคาเฉลี่ย
พระนคร	ถนนข้าวสาร	✓	✓			✓		ของแบรนด์เนม	ทุกวัน 18.00-02.00	100-300
	คลองหลอด	✓	✓	✓	✓	✓	✓	ของดีราคาถูก	ทุกวัน 18.00-02.00	20-200
ป้อมปราบศัตรูพ่าย	เยวราช	✓	✓					ของกินเยอะมาก อร่อยหลายร้าน	ทุกวัน 18.00-02.00	50-300
	ลำเพ็ญ	✓	✓				✓	อิงชื่อเยอชิงถูก	ส 03.00-06.00	10-200
	คลองถม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	มีสินค้าทุกประเภท	ส 18.00-02.00	20-300
	สะพานพุทธ	✓	✓	✓	✓	✓		กางเกงยีนส์ รองเท้าผ้าใบ	ปิดวันจันทร์ 18.0-01.30	100-300
	ปากคลองตลาด		✓					ดอกไม้สด ผัก ผลไม้	ทุกวัน 01.00-06.00	20-200
ลาดยาว-จตุจักร	จตุจักรกลางคืน	✓	✓			✓		ต้นไม้และเสื้อผ้า	อ 22.00-06.00	100-300
	ตลาดรถไฟ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	มีของหายากเยอะ	ส-อา 18.00-02.00	100-300
พหลโยธิน-จอมพล	บองมาเซ่	✓	✓	✓	✓	✓	✓	เสื้อผ้า ของกิน ของตกแต่งบ้าน	ทุกวัน 18.00-22.00	200-400
	รัชดาไนท์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	อะไหล่รถโบราณ	ส 18.00-02.00	100-300
	ตลาดห้วยขวาง	✓	✓			✓		เสื้อผ้าผู้หญิง หมอชู้	ทุกวัน 19.00-05.00	150-300
ลาดพร้าว-บางกะปิ	บิวริกรณ์	✓	✓	✓				สินค้ามือสองราคาถูกมีให้เลือกหลากหลาย	ทุกวัน 16.00-21.00	10-200
	สนามกีฬาธรรมรังษี	✓	✓			✓		เสื้อผ้าผู้หญิง เครื่องประดับ	ศ-ส-อา 17.00-00.00	150-300
ปทุมวัน-สี่พระยา	สยาม	✓	✓			✓		เสื้อผ้าตามเทรนด์	ทุกวัน 18.00-22.00	150-500
	พหลโยธิน	✓	✓			✓		สินค้าแบรนด์เนม	ทุกวัน 18.00-04.00	200-500
ศรีนครินทร์-ลาดกระบัง	สยามพาราดิไซต์ไนท์	✓	✓			✓		สินค้าส่งออกและแบรนด์คนไทย	ทุกวัน 16.00-00.00	200-500
	บารวารี		✓			✓	✓	ของกินและต้นไม้	ทุกวัน 04.30-09.00	100-200
	สวนหลวง ร.9	✓	✓			✓	✓	ของกินและสินค้า OTOP	ทุกวัน 12.00-00.00	200-300

ภาพที่ 5.1 การสรุปข้อมูล เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของแต่ละบท และส่วนประกอบในแต่ละบท

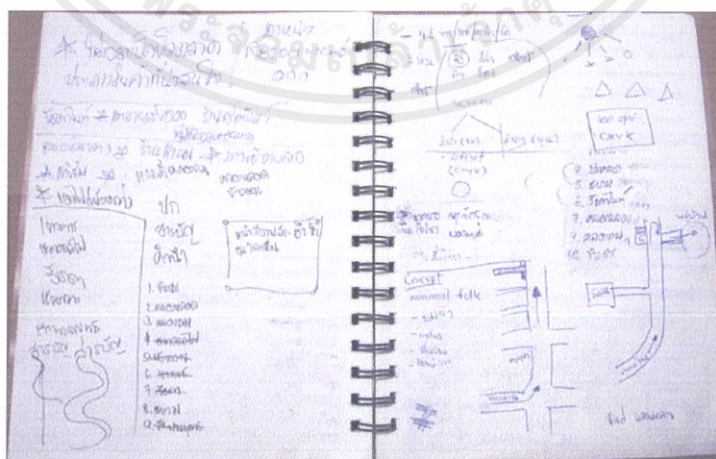
แบบร่างข้อมูลอย่างหยาบ

เมื่อ ได้สรุปข้อมูลทั้งหมดแล้ว จึงนำข้อมูลมาเรียบเรียง และแบ่งเนื้อหาของแต่ละสถานที่ และส่วนประกอบที่สำคัญในบทให้ชัดเจน ว่ารายละเอียดแต่ละสถานที่แต่ละบทนั้นควรมีเนื้อหาและสิ่งสำคัญอะไรบ้าง ข้อมูล การดำเนินการ เขียนเนื้อหา และการคิดจัดการกับแผนที่และการวางเลย์เอาต์คร่าวๆ

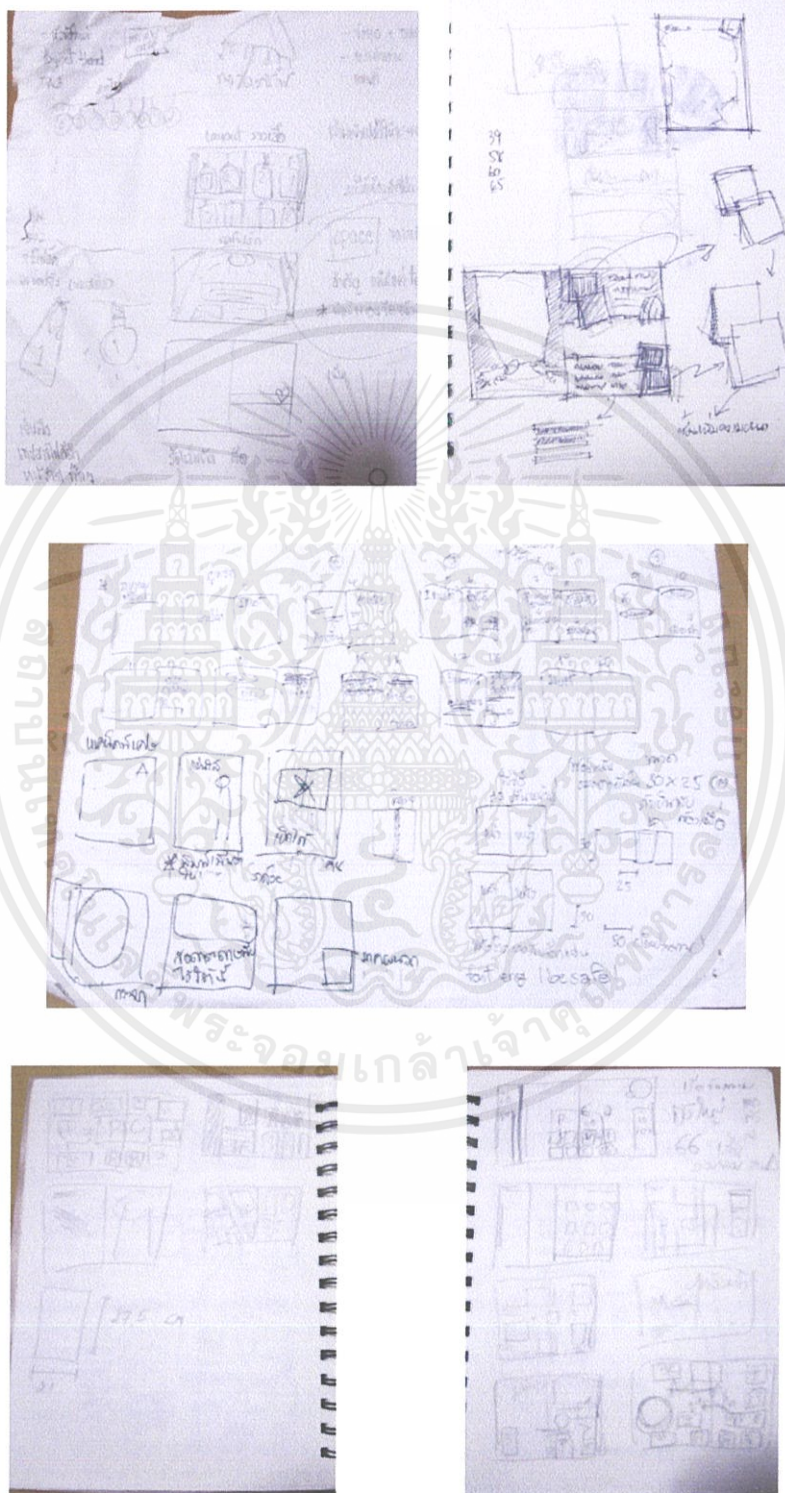
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

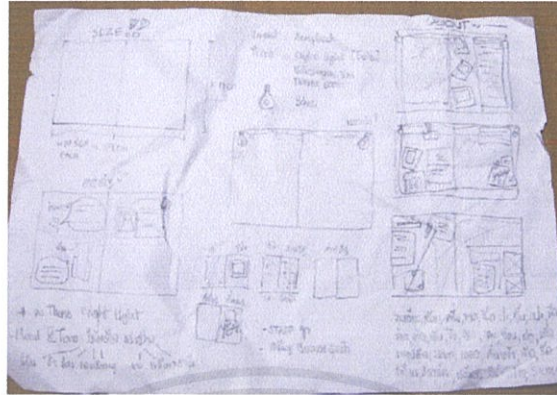
ภาพที่ 5.2 ตัวอย่างการร่างข้อมูลอย่างหยาบเพื่อเรียบเรียงเนื้อหาและวิธีการออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

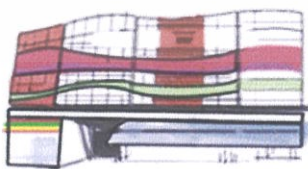

ภาพที่ 5.3 ตัวอย่างการร่างการจัดวางเนื้อหา การทำคัมมิและเลย์เอาต์คร่าวๆ

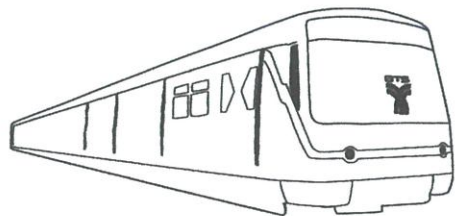
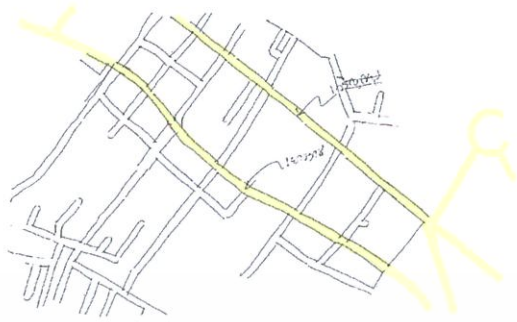
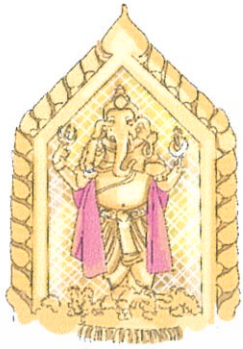
5.2 แบบร่างภาพประกอบและสัญลักษณ์

เนื่องจากสถานที่ต่างๆที่นำมาเสนอนั้น เป็นสถานที่ ที่มีจุดเด่นชัดเจนของแต่ละที่อยู่แล้ว จึงนำความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละสถานที่นั้นมาทำเป็นภาพประกอบสัญลักษณ์ เป็นลายเส้นแลนดมาร์คสำคัญที่ใช้วางบนแผนที่ ที่เมื่อเห็นภาพแล้วก็จะสามารถทราบได้ว่าเป็นที่ไหน และเพื่อความไม่ยุ่งยากซับซ้อนจึงทำแผนที่ออกมาเป็นลักษณะลายเส้น เมื่อนำมาประกอบกับสัญลักษณ์แสดงจุดเด่นของแลนดมาร์คแล้วทำให้ดูง่ายขึ้น

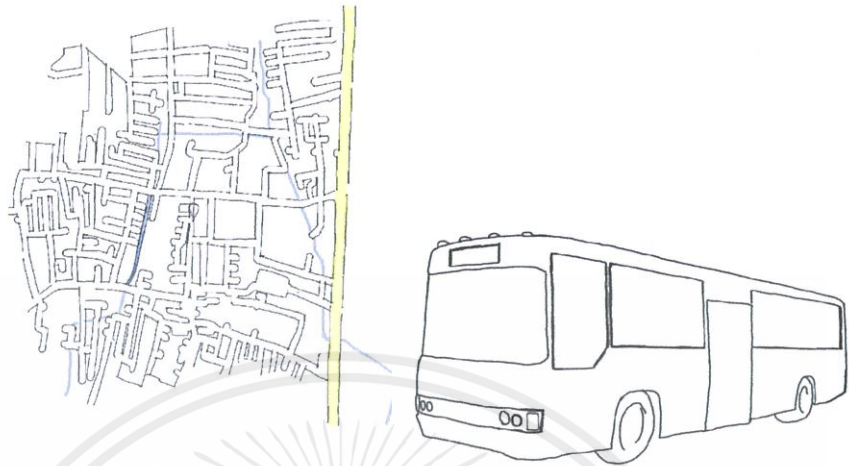
ภาพประกอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

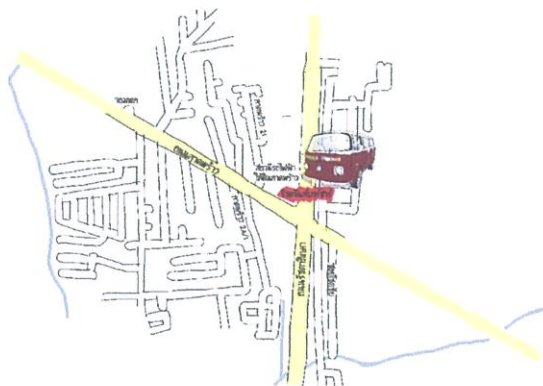

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.4 ตัวอย่าง Sketch สไตล์ภาพที่ใช้ในการประกอบแผนที่ครั้งที่ 1

ในการร่างแบบ Sketch ครั้งที่ 1 นั้นเป็นการนำเอาจุดเด่นและแลนด์มาร์คของสถานที่มาทำเป็นเส้นร่างมาเพื่อดูเป็นแบบว่าใช้อันไหนเหมาะสมอย่างไร รวมถึงการ Sketch Element Graphic เพิ่มเติมที่ใช้ในบทด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.5 ตัวอย่าง Sketch สไตส์ภาพที่ใช้ในการประกอบแผนที่ครั้งที่ 2

Sketch แบบร่างครั้งที่สอง ได้เพิ่มลายเส้นแผนที่ที่เข้าไป และเริ่มลงรายละเอียดของสี และการจัดวางตำแหน่ง รวมถึงการใส่องค์ประกอบต่างๆ อย่างเช่นชื่อถนน และชื่อสถานที่ลงไปด้วย

5.3 แบบร่างเลย์เอาต์

หน้าเปิดแต่ละบท

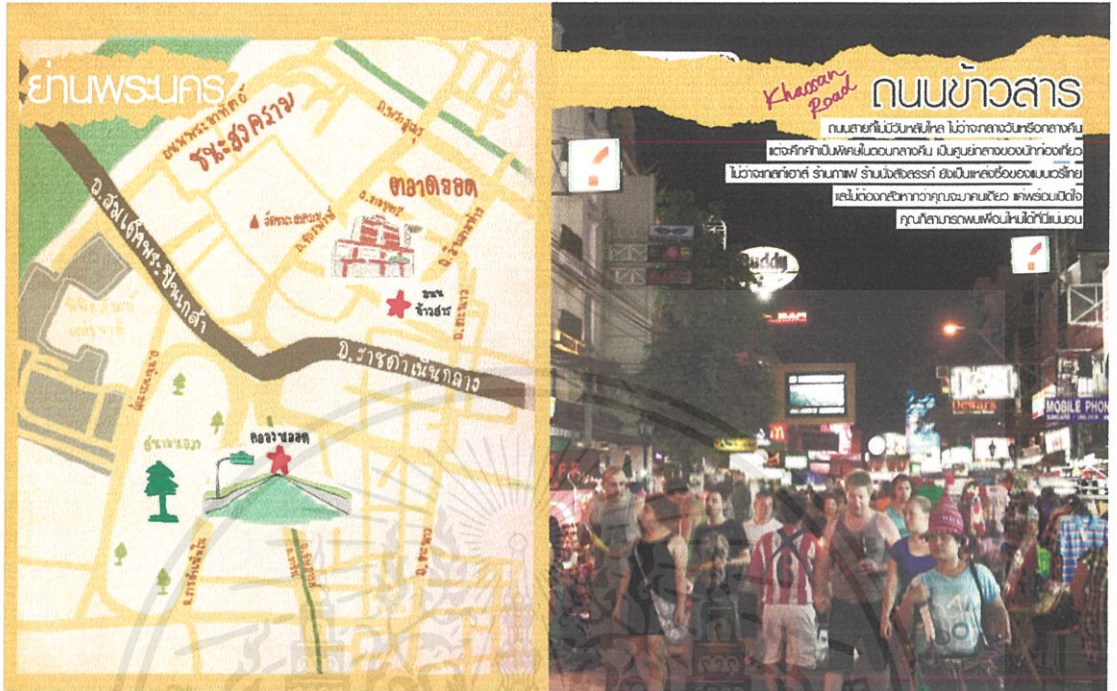
การออกแบบหน้าเปิดแต่ละบทของหนังสือนั้นสำคัญมาก เพราะเป็นปัจจัยตัวกำหนดที่จะเป็นการวางแนวทางการออกแบบของบทต่อไปในหนังสือ เพราะต้องออกแบบให้เหมือนหรือใกล้เคียงกันมากที่สุดในแต่ละบท เพื่อดูเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ภาพที่ 5.6 ตัวอย่างแบบร่างเลย์เอาต์ ที่ใช้เป็นหน้าเปิดแต่ละบท ครั้งที่ 1

ในตอนแรกนั้นตั้งใจจะให้หน้าเปิดบทเป็นแผนที่ย่าน ซึ่งครอบคลุมถึงสถานที่บริเวณใกล้เคียง และนำแลนด์มาร์คที่ได้ทำมาใช้ร่วมด้วย แต่เนื่องจากลายเส้นของแผนที่เยอะเกินไป จึงทำให้ดูรก และเป็นแผนที่แบบโปร่งใสเห็น Background ด้านหลัง เส้นของแผนที่ประกอบกับภาพจึงยิ่งทำให้ดูรกสายตา และภาพผู้คนที่ใช้ในการเปิดบทก็ดูเยอะอยู่แล้ว จึงทำให้ดูหนักไปทั้งหน้า

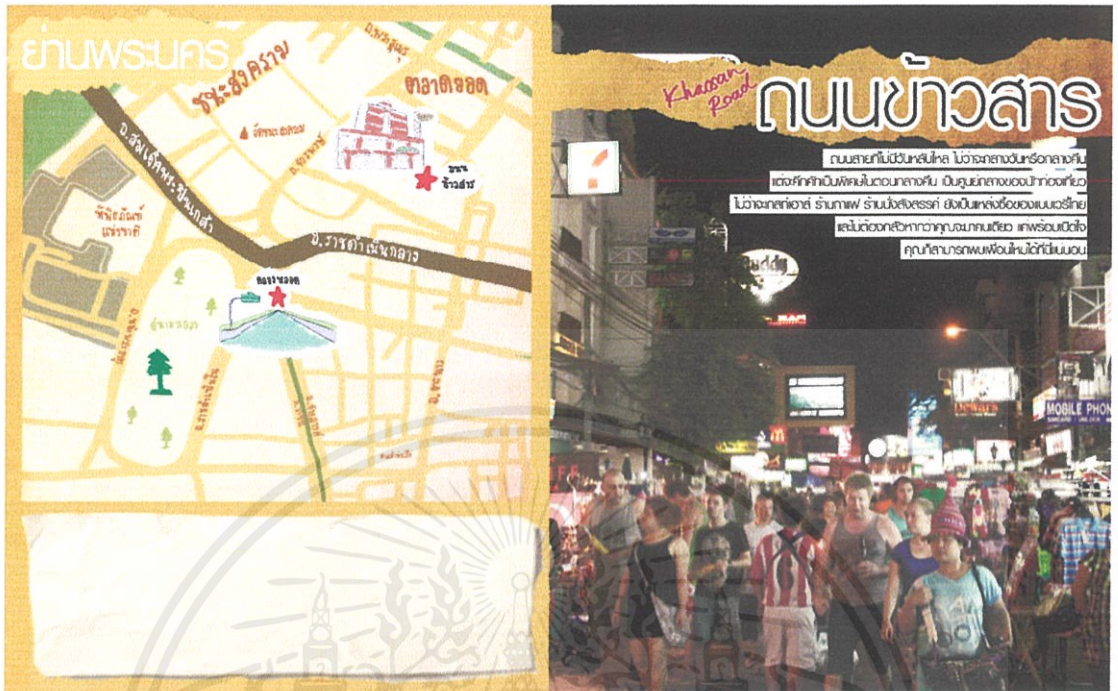
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.7 ตัวอย่างแบบร่างเลย์เอาต์ ที่ใช้เป็นหน้าเปิดแต่ละบท ครั้งที่ 2

ในการแก้ไขแบบร่างครั้งที่ 2 ได้ลองใช้สีพื้นแทนที่ภาพหน้าเปิด ทำให้เห็นแผนที่ชัดเจนขึ้น แต่หน้าแผนที่ย่านกับหน้าเปิดบทดูมีความสำคัญเท่ากัน หรือแย่งกันเด่น ซึ่งจริงๆ แล้วควรจะเป็นหน้าเปิดบทที่ดูเด่นกว่า แต่แบบร่างครั้งนี้กลับดูเหมือนหน้าแผนที่เด่นกว่า

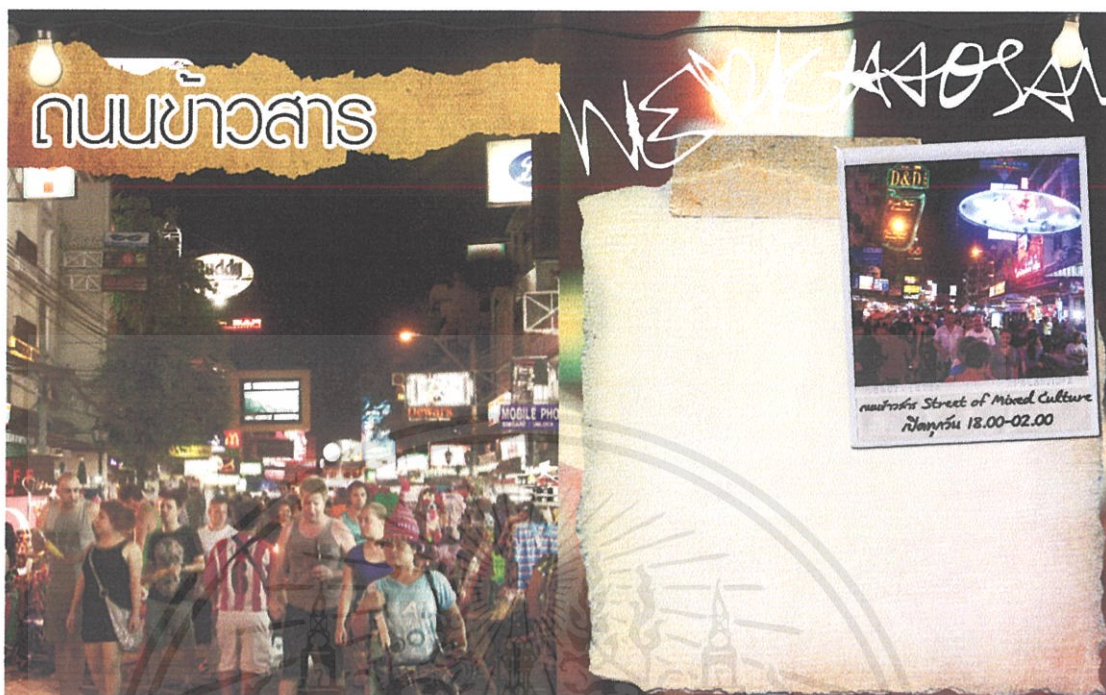
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.8 ตัวอย่างแบบร่างเลย์เอาต์ ที่ใช้เป็นหน้าเปิดแต่ละบท ครั้งที่ 3

ในการแก้ไขแบบร่างครั้งที่ 3 ได้ปรับขนาดแผนที่ให้เล็กลงเพื่อลดความสำคัญ และ ได้เพิ่มพื้นที่เพื่อใส่รายละเอียดเนื้อหาของย่อหน้า และปรับขนาดข้อความของหน้าเปิดบทให้ใหญ่ ขึ้นเพื่อเน้น แต่เนื่องจากการออกแบบเลย์เอาต์เป็นลักษณะหน้าคู่ จึงต้องคำนึงถึงความเป็น เอกภาพ คูหน้าทั้งสองไม่เข้ากัน ซึ่งในความตั้งใจแรกที่จะออกแบบนั้นอยากให้อูเป็นหน้า เดียวกัน แต่เลย์เอาต์หน้าคู่นี้เหมือนแยกกันออกแบบเป็นหน้าเดี่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.9 ตัวอย่างแบบร่างเลย์เอาต์ ที่ใช้เป็นหน้าเปิดแต่ละบท ครั้งที่ 4

ในการแก้ไขแบบร่างครั้งที่ 4 ได้แก้ไขการจัดรูปแบบหน้า โดยตัดหน้าแผนที่ออก และย้ายหน้าเปิดบทมาอยู่ทางด้านซ้าย เพื่อจะนำแผนที่ไปแทรกไว้ในบท และได้ออกแบบหน้าข้อมูลด้านขวา เพื่อให้รายละเอียดสถานที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน้าแนะนำ

หน้าแนะนำของแต่ละบทนั้นจะเป็นตัวบอกสิ่งที่น่าสนใจ ข้อแนะนำและข้อควรระวังของสถานที่นั้นๆ

ภาพที่ 5.10 ตัวอย่างแบบร่างหน้าแนะนำครั้งที่ 1

การออกแบบหน้าแนะนำครั้งที่ 1 นั้น เพราะต้องการให้เหมือนสมุดที่จัดบันทึกเพื่อโน้ตข้อความและสิ่งสำคัญต่างๆ ไว้ จึงออกแบบมาให้เป็นเหมือนกระดาษที่จะเอาไว้ แล้วนำคลิปมาหนีบต่อด้วยกัน และใช้สายเส้นเป็นลายมือในการเขียน แบ่งส่วนของการใช้งานอย่างชัดเจน โดยส่วนหน้าซ้ายจะเป็นการบอกทริคและรายละเอียดทั้งหมด หน้าขวาส่วนบนจะเป็นส่วนของรายละเอียดการเดินทาง และส่วนขวาล่างเป็นรายละเอียดของแผนที่

ภาพที่ 5.11 ตัวอย่างแบบร่างหน้าแนะนำครั้งที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการแก้ไขหน้าแนะนำครั้งที่ 2 นั้น ได้เพิ่มองค์ประกอบในส่วนของกระดาษที่ใช้เพิ่มเติมและได้จัดการวางเส้นบอกรายละเอียดเลขหน้าเป็นสายไฟ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของกลางคืน และได้เพิ่มรายละเอียดของฉากหลังตามแต่ภาพบรรยากาศของสถานที่ในบท

เนื้อหา

การออกแบบเนื้อหาภายในบทนั้นจะเป็นการรวบรวมข้อมูลจริงมาสรุปและจับใจความสำคัญเพื่อเขียนบทความใหม่อย่างกระชับเพื่อให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น โดยจะเป็นการบอกชื่อและที่มาของสถานที่ รายละเอียด ข้อมูล และสิ่งสำคัญของสถานที่ ตามด้วยสินค้าเด่นและเป็นเอกลักษณ์ แนะนำร้านอาหารและร้านค้าที่น่าสนใจ ตามด้วยคำแนะนำ ข้อควรระวัง และสิ่งที่ห้ามพลาดของแต่ละที่ รวมไปถึงการเดินทาง การสัญจร ไม่ว่าจะเป็นรถยนต์ส่วนตัวหรือรถประจำทาง พร้อมแผนที่ประกอบ

ภายในหนังสือ ตกคำย่อกรุง จะแบ่งเนื้อหาเป็นบท โดยแต่ละบทนั้นจะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละที่ และแบ่งบทออกไปยังพื้นที่ใกล้เคียง ได้แก่

1. ถนนข้าวสาร

เป็นถนนที่มีชื่อเสียงมายาวนานของไทย และอยู่ที่กรุงเทพมหานคร เป็นศูนย์รวมนักท่องเที่ยว มีของทำมือของกินของใช้ที่โคตรเด่นและเป็นเอกลักษณ์ รวมไปถึงการบริการร้านอาหาร และร้านรวงต่างๆ ถนนข้าวสารเปิดตลอด 24 ชม. แต่จะคึกคักเพราะถนนคนเดินที่จะมีในช่วงหลัง 18.00 เป็นสถานที่ในตอนกลางคืนที่คึกคักและน่าเดินแห่งหนึ่งของกรุงเทพ

2. คลองหลอด

แต่เดิมนั้นเริ่มมาจากการที่มีคนนำของเก่า ของที่ตนเองไม่ใช้แล้วมาขายรอบคูเมืองเดิม แต่พอเริ่มขยับขยายขึ้น รวมทั้งกรุงเทพมหานครเองได้มีการจัดระเบียบการค้าย่านสนามหลวงและได้ทำการส่งเสริมให้เป็นถนนคนเดินแห่งใหม่ในตอนกลางคืนของกรุงเทพ คลองหลอดจึงกลายเป็นตลาดกลางคืนที่คึกคักและรวบรวมสินค้ามากมายหลากหลาย

3. ตลาดไฟฉาย

เป็นตลาดในตอนกลางคืนที่รวบรวมสินค้านานาชนิดเฉกเช่นเดียวกับตลาดคลองถม มีของสารพัดหลายสิ่งให้เลือกซื้อเลือกชม เดินกันได้นานหลายชั่วโมงเพราะครอบคลุมตั้งแต่หน้าซอยธนาคารกรุงเทพถึงบริเวณโดยรอบโรงพยาบาลกลาง ได้ชื่อว่าตลาดไฟฉายเพราะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถานที่นั้นมีดีมาก คนจึงมักนิยมพากันไปขายไปเพื่อดูสินค้า เป็นกิจกรรมที่สนุกสนานอย่างหนึ่ง สำหรับคนที่ชอบมองหาของดีในราคาถูก

4. สะพานพุทธ-ปากคลองตลาด

เป็นตลาดกลางคืนที่เปิดหลังหนึ่งทุ่ม เพราะใช้พื้นที่บริเวณทางสัญจรรถของถนน ใครจะเชื่อว่าถนนธรรมดากลางคืนจะกลายเป็นตลาดที่ใหญ่ มีพ่อค้าแม่ค้ามารวมตัวกันขายสินค้ายาวไปตามทางถนน มีของกินของใช้มากมาย และปากคลองตลาดเป็นตลาดกลางคืนที่ติดกับสะพานพุทธ เปิดขายกันอย่างคึกคักตลอดทั้งวัน แต่ของสดๆคั้นนั้นมักจะมาเวลาหลังเที่ยงคืน จึงเป็นสิ่งที่ทำให้ในตอนกลางคืนยังมีคนเดินกันขวักไขว่ยาวตลอดเส้นถนน

5. เขาวราช-ลำเพ็ง

ถนนมังกรที่เป็นแหล่งรวมของกินที่อร่อยมากที่สุดเส้นหนึ่งของกรุงเทพ และที่น่าแปลกใจคือร้านเหล่านี้จะออกมาเปิดทำการในช่วงเวลาหลังหกโมงเย็น จึงทำให้เขาวราชในตอนกลางคืนยังคราคร่ำไปด้วยผู้คนจากหลายสารพัดอาชีพมาชิมอาหารรสเลิศ และของกินของใช้จิปาถะต่างๆ ก็ยังมีขาย และถัดจากถนนเส้นมังกร ไปก็จะเป็นลำเพ็ง ตลาดค้าส่งขนาดใหญ่ ที่เปิดให้บริการขายส่งในราคาถูกหลังเที่ยงคืน เรียกได้ว่ามาเส้นนี้สามารถเดินได้จนถึงเช้า

6. ตลาดรถไฟ

ตลาดรวมสินค้าสุดแนว เพอร์เนเจอร์และของสะสมหายาก ของโบราณ ของทำมือต่างๆ มีครบครัน อยู่ใกล้ๆกับสวนจตุจักร แต่เปิดในเวลากลางคืน มีร้านอาหารและร้านจิปาถะต่างๆมากมาย เดิน ได้ตลอด ไม่มีเบื่อ สินค้ามีให้เลือกหลากหลายและมักจะไม่ใช่กับที่อื่น มักจะมีกิจกรรมต่างๆจัดขึ้นอยู่เป็นประจำ ถ้าติดตามบางทีก็จะได้รับความรู้สึกเหมือนได้เที่ยวงานวัดไปในตัว

7. รัชดาไนท์

ตลาดกลางคืนที่เปลี่ยนสถานที่จอร์จวอลล์ในตอนกลางวันให้กลายเป็นแหล่งรวมผู้คนในตอนกลางคืนอีกแห่ง เป็นตลาดขนาดใหญ่ มีสินค้ามากมาย และของกินอร่อยๆ แต่จะเด่นไปในเรื่องของอะไหล่รถยนต์ รถโบราณต่างๆ ที่นำมาจอดโชว์ไว้ในบริเวณตลาดเลย ซึ่งมีทั้งขายและมาจอดโชว์อย่างเดียว เป็นศูนย์รวมและแลกเปลี่ยนของคนรักรถที่ย้ายมาจากสะพานมัทวาน

8. ตลาดห้วยขวาง

เป็นตลาดที่เปิดถึงเช้าจริงๆ มีของกินอร่อยๆและของใช้มากมายขายตลอดเส้นถนนร้านค้า ร้านเสริมสวย รวมไปถึงคลินิกต่างๆ พวกนี้เปิดให้บริการจนถึงตีสี่ หรือเช้า เรียกได้ว่าถ้าอยากมาทำผม เสริมสวย ทำเล็บ มาที่นี่ ได้ตลอด 24 ชม. เพราะไม่มีวันปิดเลยทีเดียว และมีศาลพระพิฆเนศวรด้านหน้า ให้ได้สักการะบูชากันอีกด้วย

9.สยาม

จากการค้าของสยามในตอนกลางวัน เมื่อตกกลางคืนยังคงกลายเป็นแหล่งช้อปปิ้งกันริมถนนฝั่งสยามดิศคัพเวอร์รี่ด้วย เนื่องจากตอนแรกมีข้อพิพาทกันในเรื่องบาทวิถีและทางเดินของผู้คนที่สัญจร จึงมีการเข้ามาจัดระเบียบและเปิดให้บริการเป็นส่วน มีสินค้าแฟชั่นมากมายจำหน่ายในราคาถูก

บทที่ 6

ผลงานสำเร็จ

จากข้อมูลทั้งหมดที่รวบรวมได้ ผู้การพัฒนาและแก้ไขแบบร่างขึ้นมาตามลำดับ จึงสรุปได้เป็น หนังสือคู่มือแนะนำแหล่งท่องเที่ยวและช้อปปิ้งกรุงเทพมหานครกลางคืน “ตกค่ำย่านกรุง” มีขนาดรูปเล่ม 18 x 14.3 ซม. จำนวน 94 หน้า แนะนำแหล่งท่องเที่ยวและตลาดนัดกลางคืน โดยประกอบไปด้วยข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ข้อมูลสถานที่ ที่ตั้ง เวลาเปิดและปิด การเดินทาง สิ่งที่น่าสนใจ ข้อแนะนำและไฮไลท์ของแต่ละที่ พร้อมแผนที่ของสถานที่ต่างๆดังนี้

1. ถนนข้าวสาร
2. คลองหลอด
3. ตลาดไฟฉาย
4. สะพานพุทธ-ปากคลองตลาด
5. เขาวราช-ลำเพ็ง
6. ตลาดรถไฟ
7. รัชดาไนท์
8. ตลาดห้วยขวาง
9. สยาม

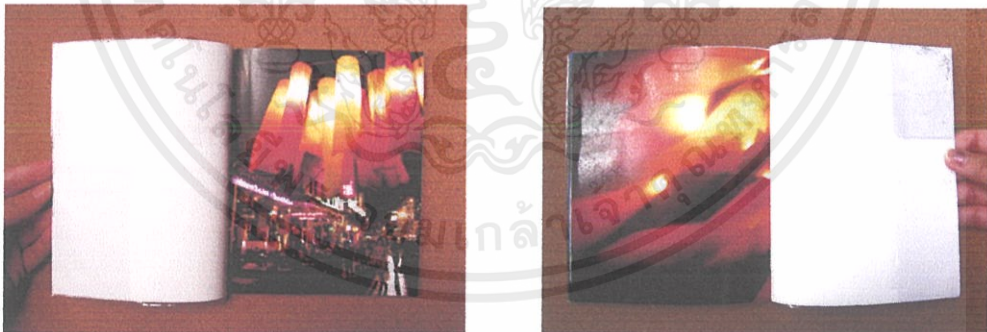
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบภายนอก

ภาพที่ 6.1 หน้าปกและลักษณะภายนอก

รูปแบบภายใน

ภาพที่ 6.2 หน้ารองปก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.3 หน้าสารบัญ

ภาพที่ 6.4 บทที่ 1 ถนนข้าวสาร

ภาพที่ 6.5 บทที่ 1 ถนนข้าวสาร หน้า 3-4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.6 บทที่ 1 ถนนข้าวสาร หน้า 5-6

ภาพที่ 6.7 บทที่ 1 ถนนข้าวสาร หน้า 7-8

ภาพที่ 6.8 บทที่ 1 ถนนข้าวสาร หน้า 9-10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.9 บทที่ 1 ถนนข้าวสาร หน้า 11-12

ภาพที่ 6.10 บทที่ 1 ถนนข้าวสาร หน้า 13-14

ภาพที่ 6.11 บทที่ 1 ถนนข้าวสาร หน้า 15-16

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.12 บทที่ 2 คลองหลอด หน้า 17-18

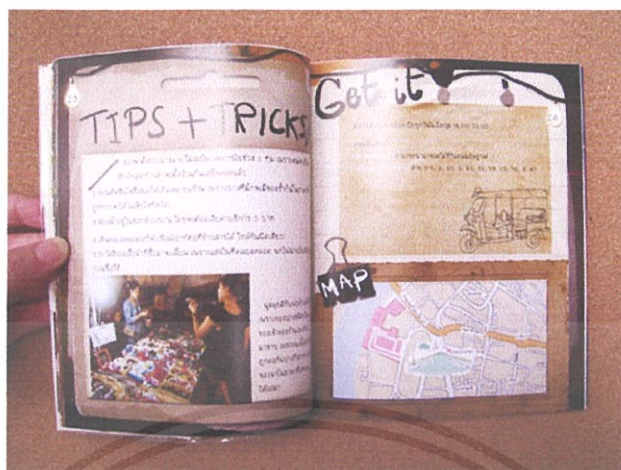

ภาพที่ 6.13 บทที่ 2 คลองหลอด หน้า 19-20

ภาพที่ 6.14 บทที่ 2 คลองหลอด หน้า 21-22

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.15 บทที่ 2 คลองหลอด หน้า 23-24

ภาพที่ 6.16 บทที่ 3 ตลาดไฟฉาย หน้า 25-26

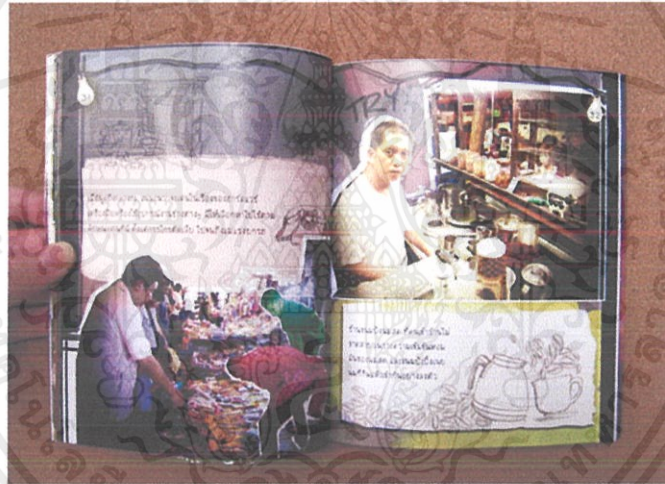

ภาพที่ 6.17 บทที่ 3 ตลาดไฟฉาย หน้า 27-28

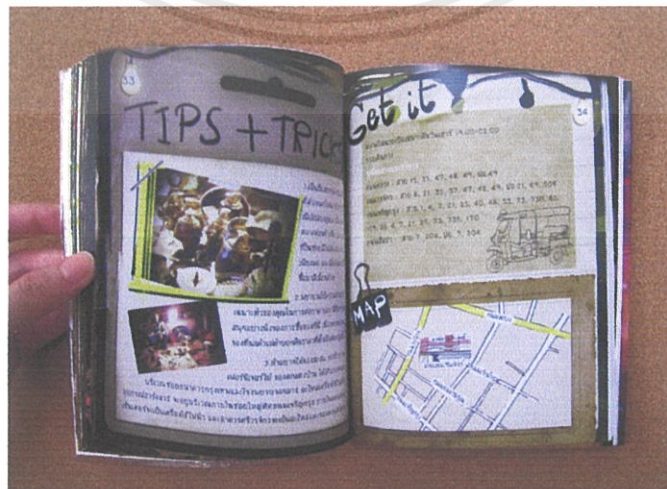
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.18 บทที่ 3 ตลาดไฟฉาย หน้า 29-30

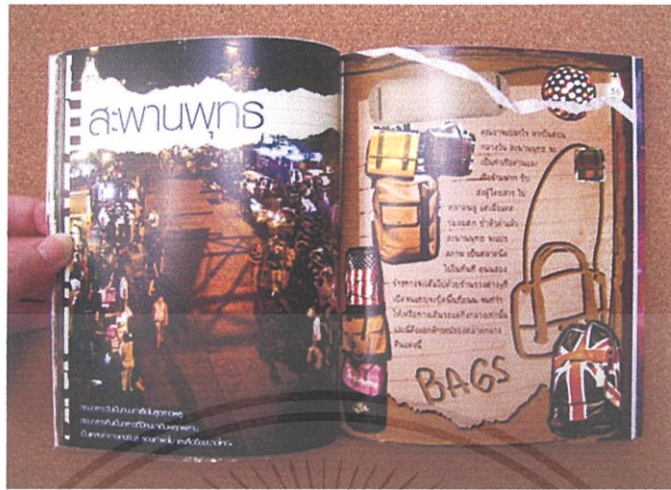

ภาพที่ 6.19 บทที่ 3 ตลาดไฟฉาย หน้า 31-32

ภาพที่ 6.20 บทที่ 3 ตลาดไฟฉาย หน้า 33-34

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.21 บทที่ 4 สะพานพุทธ หน้า 35-36

ภาพที่ 6.22 บทที่ 4 สะพานพุทธ หน้า 37-38

ภาพที่ 6.23 บทที่ 4 สะพานพุทธ หน้า 39-40

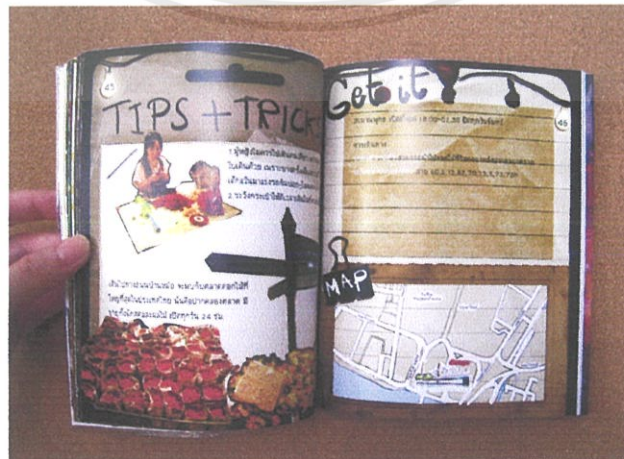
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.24 บทที่ 4 สะพานพุทธ หน้า 41-42

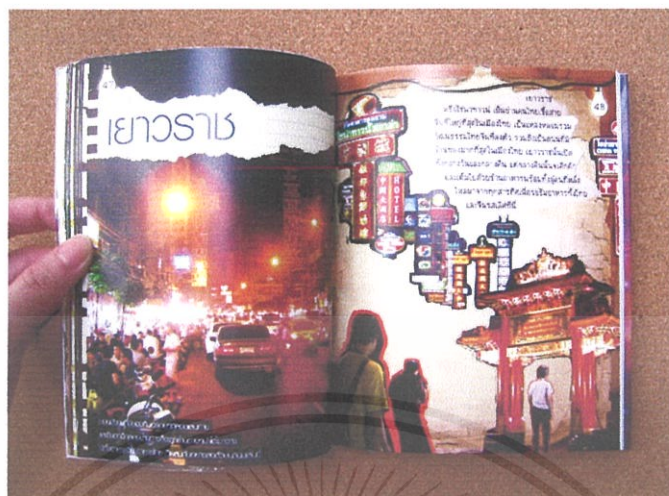

ภาพที่ 6.25 บทที่ 4 สะพานพุทธ หน้า 43-44

ภาพที่ 6.26 บทที่ 4 สะพานพุทธ หน้า 45-46

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.27 บทที่ 5 เยาวราช หน้า 47-48

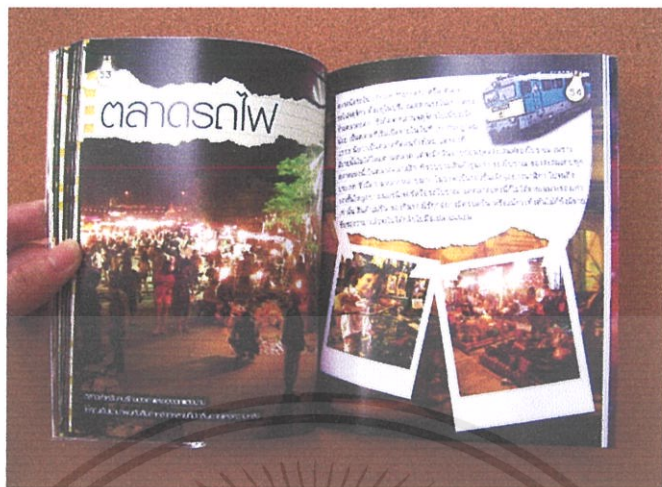

ภาพที่ 6.28 บทที่ 5 เยาวราช หน้า 49-50

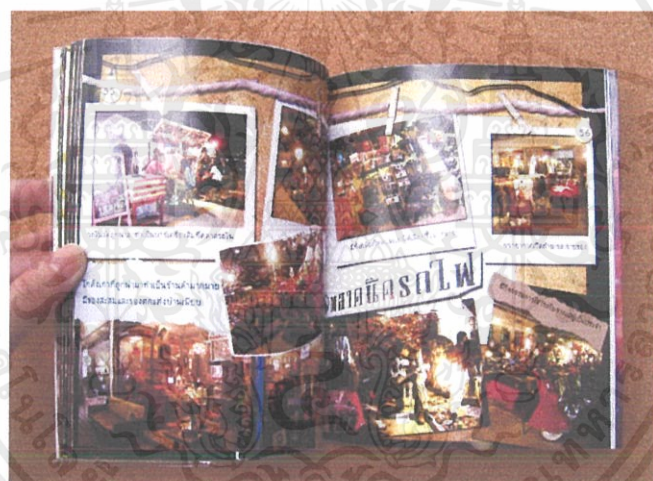

ภาพที่ 6.29 บทที่ 5 เยาวราช หน้า 51-52

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.30 บทที่ 6 ตลาดรถไฟ หน้า 53-54

ภาพที่ 6.31 บทที่ 6 ตลาดรถไฟ หน้า 55-56

ภาพที่ 6.32 บทที่ 6 ตลาดรถไฟ หน้า 57-58

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.33 บทที่ 6 ตลาดรถไฟ หน้า 59-60

ภาพที่ 6.34 บทที่ 6 ตลาดรถไฟ หน้า 61-62

ภาพที่ 6.35 บทที่ 7 รัชดาไนท์ หน้า 63-64

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.36 บทที่ 7 รัชดาไนท์ หน้า 65-66

ภาพที่ 6.37 บทที่ 7 รัชดาไนท์ หน้า 67-68

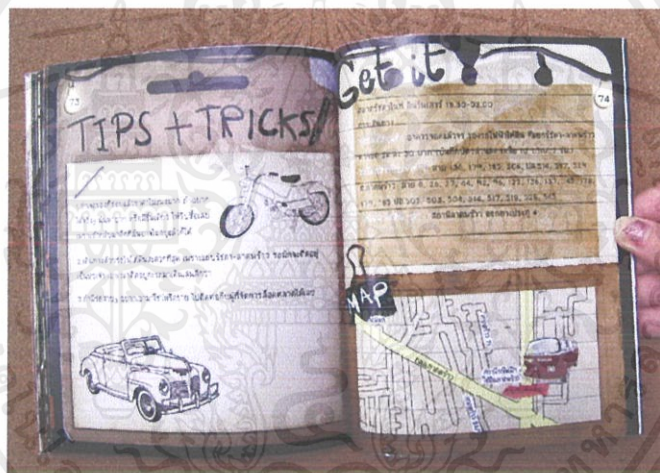

ภาพที่ 6.38 บทที่ 7 รัชดาไนท์ หน้า 69-70

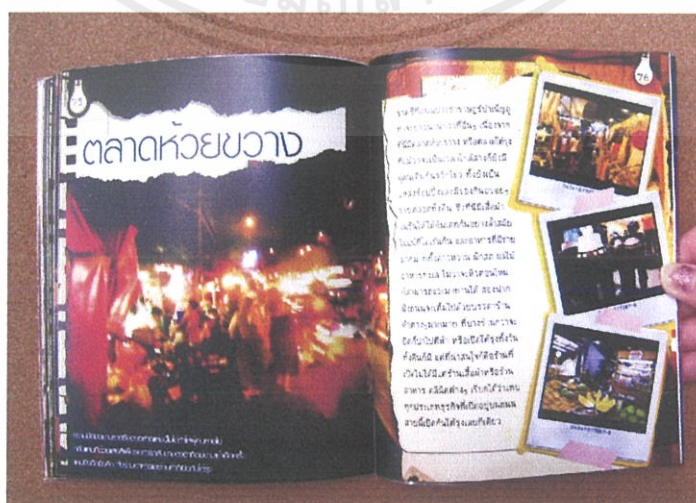
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.39 บทที่ 7 รัชดาไนท์ หน้า 71-72

ภาพที่ 6.40 บทที่ 7 รัชดาไนท์ หน้า 73-74

ภาพที่ 6.41 บทที่ 8 ตลาดห้วยขวาง หน้า 75-76

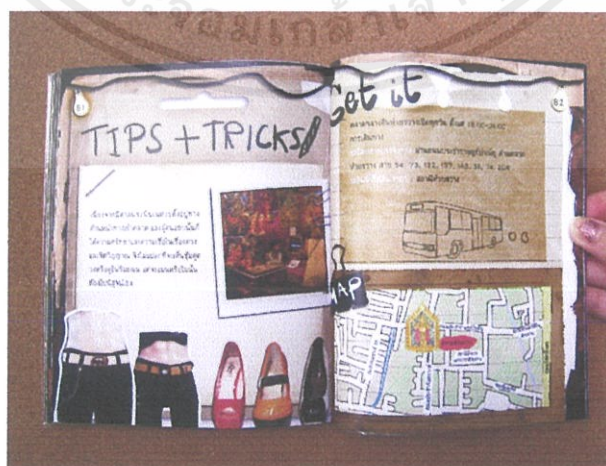
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.42 บทที่ 8 ตลาดห้วยขวาง หน้า 77-78

ภาพที่ 6.43 บทที่ 8 ตลาดห้วยขวาง หน้า 79-80

ภาพที่ 6.44 บทที่ 8 ตลาดห้วยขวาง หน้า 81-82

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.45 บทที่ 9 สยาม หน้า 83-84

ภาพที่ 6.46 บทที่ 9 สยาม หน้า 85-86

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.47 บทที่ 9 สยาม หน้า 87-88

ภาพที่ 6.48 บทที่ 9 สยาม หน้า 89-90

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 7

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

การออกแบบหนังสือคู่มือแนะนำแหล่งท่องเที่ยวและช้อปปิ้งกรุงเทพมหานคร คกคำ ย่ากรุง สามารถตอบจุดประสงค์ในการออกแบบได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งเกิดจากการเริ่มต้นกระบวนการออกแบบตั้งแต่การรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ สามารถแสดงถึงแนวทางการนำเสนอ แนวความคิด และวัตถุประสงค์หลักออกไปได้ และสามารถสร้างความน่าสนใจให้กับรูปแบบของหนังสือแนะนำเที่ยวที่ไม่เหมือนกับท้องตลาดทั่วไป ที่มีข้อความเยะๆ กับภาพประกอบเพียงน้อยนิด หรือมีแต่ภาพบรรยากาศ แต่ข้อมูลน้อย และเป็นการออกแบบการวางลักษณะเลย์เอาต์ใหม่ ที่ไม่ยึดติดกับรูปแบบการจัดหน้าเดิมๆ ที่มีแต่ภาพกับกล่องสี่เหลี่ยมของข้อความ ทำให้เกิดรูปแบบที่แปลกใหม่ขึ้น โดยอาศัยกระบวนการทางการออกแบบ และความรู้ทางด้านองค์ประกอบศิลป์ ซึ่งตัวงานที่ออกมาเป็นผลงานสำเร้จนั้นนับได้ว่าบรรลุตามจุดประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ในระดับหนึ่ง

ปัญหาที่พบ

1. ด้านการออกแบบ การคิดหาแนวทางในการออกแบบให้แตกต่างจากหนังสือแนะนำเที่ยวทั่วไปตามท้องตลาด เป็นปัญหาสำคัญที่ต้องมานั่งคิดวิเคราะห์ตั้งแต่เริ่มต้นก่อนเริ่มกระบวนการทำงาน ว่าจะมีวิธีนำเสนออย่างไรให้แตกต่างจากหนังสือคู่มือแนะนำเที่ยวอยู่ทั่วไป โดยเมื่อได้ออกไปค้นคว้าและพยายามศึกษาวิธีการนำเสนอของหนังสือคู่มือแนะนำเที่ยวหลายๆเล่มแล้วพบว่า มีวิธีการนำเสนอที่คล้ายคลึงกัน และส่วนใหญ่หนังสือที่มีข้อมูลเยะมักจะไม่มีภาพประกอบ ให้ผู้อ่านต้องนั่งจินตภาพเอาเอง หรือหนังสือที่เน้นภาพบรรยากาศ ก็จะมีข้อมูลน้อยนิดมาก จนแทบไม่มีเลยก็ว่าได้ รูปแบบหนังสือที่ทำออกมาจึงทำให้มีน้ำหนักของข้อมูลและภาพบรรยากาศสมดุลกัน มีเนื้อหาละเอียด และข้อมูลครบถ้วน ก่อนจะนำมาวิเคราะห์กับกลุ่มเป้าหมาย มีสิ่งสำคัญที่ได้คัดสรรและเลือกสิ่งที่สื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์ออกมา เพื่อนำมาออกแบบและเขียนบทความ แบ่งสถานที่ชัดเจน ง่ายต่อการค้นหา มีขนาดรูปเล่มกะทัดรัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พกพาง่าย สะดวกต่อการใช้งาน สามารถพกติดตัวใส่กระเป๋าขนาดเล็กได้อย่างสบาย เพื่อตอบสนอง
 โจทย์ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายให้ได้มากที่สุด

2. ข้อมูลในการทำงานที่มีมากเกินไป เกิดจากการรวบรวมข้อมูลหลายๆแหล่งมา
 วิเคราะห์ก่อนจะนำเสนอ ทำให้เกิดความสับสน

3. เวลาในการทำงาน เนื่องจากสถานที่ที่มีจำนวนมากและต้องออกไปสำรวจสถานที่
 จริงทุกที่ จึงทำให้เสียเวลาในการเดินทางค่อนข้างเยอะ และต้องถ่ายภาพทุกสถานที่ที่มานั่งคัด
 กรอง ก่อนจะทำการตกแต่งภาพและโคคัทขึ้นงานแต่ละชิ้น ที่จะนำมาใช้เป็นส่วนประกอบใน
 การจัดวางหน้าหนังสือ เพราะการออกแบบตามลักษณะของสคริป्टนั้นจะเป็นการนำชิ้นส่วน
 หลายๆชิ้นมาประกอบกัน จึงเสียเวลาทั้งการนั่งตกแต่งภาพและการเดินทาง ซึ่งควรวางแผนใน
 การทำงานให้ดี และคิดภาพรวมของงานเอาไว้ก่อนจะทำให้งานเสร็จได้ทันตามกำหนด

4. การออกแบบที่ยังคงเป็นลักษณะรูปแบบใหม่ที่ไม่ยึดติดกับการจัดวาง
 หน้ากระดาษแบบเดิม จากที่เป็นแค่รูปภาพและกล่องข้อความ เป็นรูปแบบของการนำไออาร์
 สคริป्टขึ้นมาผสมกับหนังสือนำเที่ยวแบบพ็อคเก็ตบุ๊ก จึงเป็นการเขียนในลักษณะ โน้ตข้อความ
 และการวางส่วนประกอบแบบไม่มีกฎเกณฑ์ แต่ได้อาศัยหลักองค์ประกอบศิลป์ในการเน้น
 ความสำคัญของภาพและข้อความให้เกิดน้ำหนัก ถือเป็นารออกแบบเชิงทดลอง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรแบ่งเวลาการทำงานและวางแผนการทำงานให้ดี
2. อย่าใช้เวลากับการหาข้อมูลเยอะเกินไปจนเหลือเวลาในการออกแบบน้อย
3. ทุกขั้นตอนการทำงานจะมีปัญหาเกิดขึ้นเสมอ ไม่ว่าจะข้อมูลที่ได้รวบรวมมาจะไม่
 ตรงกัน, การออกเดินทางไปสถานที่จริงแล้วรถติด สถานที่ปิด, ระหว่างบันทึกภาพ แบตเตอรี่
 กว้างหมด เมมโมรี่เต็ม, พอค้าแม่ค้าไม่ให้บันทึกภาพ ไม่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์, ลืม
 บันทึกภาพส่วนสำคัญที่ต้องนำเสนอ ต้องกลับไปใหม่อีกรอบ, การ Export file มีปัญหา, ปัญหา
 ตัวหนังสือห่าง สระลอย, ปัญหา กับ โรงพิมพ์ การตัดขอบและการเข้าเล่ม ฯลฯ ทุกอย่างเป็นสิ่งที่
 ไม่แน่นอนและควรจะพร้อมรับมือกับสถานการณ์เหล่านี้

ประโยชน์ที่ได้รับ

- 1.การทำงานและเรียนรู้อย่างเป็นระบบ สามารถอธิบายการวางแผนงานได้
- 2.เกิดความรู้ความเข้าใจในการทำงาน จากการนำกระบวนการทางการออกแบบต่างๆมาประยุกต์ใช้กับงาน และได้ประสบการณ์เพิ่มขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

พวงนิต คำปั้งศ์. เอเชียบูรพา. กรุงเทพมหานคร ; บริษัท สำนักพิมพ์หน้าต่างผู้โลกกว้าง จำกัด,
2554

<http://www.bangkokguide.com>

<http://www.100talad.com>

<http://www.personal.swu.ac.th/student/fa471010255/knew.html>

<http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%B8%E0%B8%87%E0%B9%80%E0%B8%97%E0%B8%9E%E0%B8%A1%E0%B8%AB%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%84%E0%B8%A3>

<http://www.gotoknow.org/blogs/posts/106709>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

